

**ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԻԶԵՎԱՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ**

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ

**ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ
ՄԱՍՆԱԳԻՐ**

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության թվանիշը	Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա 011301.00.6
2. Բուհը	«Երևանի պետական համալսարան» հիմնադրամի Իջևանի մասնաճյուղ
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է	–
4. Շնորհվող որակավորումը	Մանկավարժության բակալավր
5. Ծրագրի մեկնարկի ուսումնական տարին	2022-2023
6. Ուսումնառության լեզուն	Գրական հայերեն
7. Ուսուցման ձևը	Հեռակա

8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները/պահանջները
 Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա միջնակարգ կամ նախնական մասնագիտական կամ միջին մասնագիտական կրթության վկայական: Ընդունելությունը կատարվում է ըստ ՀՀ կառավարության հաստատած Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների ընդունելության կարգի:

9. Ծրագրի նպատակները և խնդիրները (ըստ մասնագիտական գործունեության տեսակների), ծրագրի առարկան (գրել համահունչ բուհի առաքելությանը և նպատակներին)
 Ծրագրի նպատակն է.
 • Ձեռք բերել հիմնարար և համակարգված գիտելիքներ մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքների ու հիմնական դրույթների, կրթական նոր տեխնոլոգիաների վերաբերյալ:
 • Ճանաչել տարրական դպրոցի կրթության բովանդակությունը, նրա առանձնահատկությունները:
 • Յուրաքանչյուր տարրական կրթության ծրագրերով դասավանդելու կարողություններ և հմտություններ:
 • Ուսումնասիրել, վերլուծել և գնահատել մանկավարժական փորձը և մշակույթը:
 • Կիրառել ձեռք բերված գիտելիքները պրակտիկայում, դրանք հիմնավորել և գնահատել:

10. Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները.
Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն
 Ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.
 1. ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,
 2. բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,
 3. սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,
 4. մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը.
 5. ներկայացնելու հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,
 6. նկարագրելու հայ ժողովրդի պատմության և նրա արդի քաղաքագիտական զարգացումները.
 7. մատնանշելու քաղաքացիական պաշտպանության և բնապահպանական հիմնախնդիրները:
Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ.
 Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

1. պլանավորելու, կազմակերպելու, իրականացնելու, ղեկավարելու, վերահսկելու, գնահատելու կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,
2. լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորելու և իրականացնելու հետազոտություններ, կայացնելու որոշումներ,
3. կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,
4. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորելու հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,
5. մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորելու կայուն հետաքրքրություն,
6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:

Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ

Այս ծրագրի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.

1. իրականացնելու մասնագիտական գործունեություն,
2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,
3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,
4. գիտակցելու անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանելու ազգային և համամարդկային արժեքները:
5. արդյունավետորեն շփվելու և համագործակցելու ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում:
6. կատարելու հասարակական և մասնագիտական ուսումնասիրություններ և ընթացքում ստեղծելու միջառարկայական կապեր:

11. Ծրագրի ուսումնական պլանը

Կցված է

12. Ուսումնական պլանի քարտեզը

Կցված է

13. Գնահատման ձևերը

- Լուսապատկերաշար
- Բանավոր հարցում
- Գործնական ածխատանք
- Թեմատիկ աշխատանք
- Կիսամյակային ամփոփիչ աշխատանք
- Թղթապանակ
- Հետազոտական աշխատանք /մասնագիտական գրականության վերաբերյալ
- Ինքնագնահատում, փոխգնահատում
- Ռեֆերատ
- Էսսե
- Խմբային ներկայացում
- Զեկուցումներ
- Ուսումնական նախագծեր
- Գրավոր կարճ հաղորդագրություններ
- Ստուգաբանքներ
- Քննություններ
- Ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն

14. Շրջանավարտների ապագա կարիերայի հնարավորությունները

Բուհն ավարտելուց հետո շրջանավարտները կարող են աշխատանքի անցել դպրոցներում, կրթական կառավարչական, արտադրարոցական, արտաուսումնական հաստատություններում, զբաղեցնելով հետևյալ պաշտոնները՝

- տարրական դպրոցի դասատուներ.
- դասվարներ.
- մեթոդիստներ.
- ուսումնական հաստատությունների ղեկավարման քաղաքացիական ծառայության պաշտոններ:

Ծրագրի շրջանավարտները կարող են շարունակել իրենց ուսումը մագիստրատուրայում:

15. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսները և ձևերը.

Ուսումնառության գործընթացում օգտագործվում են գրադարան և գրականության էլեկտրոնային ռեսուրսներ, լաբորատորիաներ, տեխնիկական ժամանակակից միջոցներ:

16. Կրթական չափորոշիչները կամ ծրագրային կողմնորոշիչները, որոնք օգտագործվել են ծրագիրը մշակելիս.

17. Լրացուցիչ տեղեկատվություն ծրագրի վերաբերյալ.

Պետք է նկատի ունենալ, որ ծրագրի մասնագիրը տալիս է ծրագրի հիմնական բնութագրերի համառոտ նկարագրությունը և այն կրթական վերջնարդյունքները, որոնք ենթադրվում է, որ ձեռք կբերի միջին բնութագրական ուսանողը, եթե նա լիարժեք կերպով օգտվի ծրագրի ընձեռած ուսումնառության հնարավորություններից: Ծրագրի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն կարելի է գտնել ԵՊՀ ԻՍ դասընթացների տեղեկագրքում:

18. Պրոֆեսորադասախոսական համակազմին ներկայացվող պահանջներ

1. Ընդհանրական կարողություններ

Դասավանդման/մանկավարժական

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ներկայացնելու դասընթացի նպատակները և խնդիրները, մեկնաբանելու և պարզաբանելու դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները և դրանց կապն ու համադրումը համապատասխան կրթական ծրագրի վերջնարդյունքների հետ,
- կիրառելու դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման ժամանակակից մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ,
- կիրառելու ուսանողներին մոտիվացնող և նրանց ակտիվությունը խրախուսող մեխանիզմներ և մեթոդներ,
- սահմանելու կրթական ընդհանուր նպատակ և ջանքեր ներդնելու դրա իրականացման ուղղությամբ,
- զարգացնելու ուսանողների վերլուծական, փաստերն ու իրողությունները ընդհանրացնելու, երևույթները համակողմանիորեն գնահատելու, եզրակացություններ կատարելու և տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողությունները,
- կազմելու դասընթացի փաթեթ:

Հետազոտական

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- իրականացնելու գիտահետազոտական աշխատանքներ,
- վերլուծելու մանկավարժական սեփական գործունեության արդյունավետությունը,
- կիրառելու միջառարկայական և համալիր հետազոտությունների մեթոդաբանություններ,
- ճիշտ ընտրելու և համադրելու հետազոտությունների իրականացման և կիրառվող ուսուցման մեթոդները:

Հաղորդակցման

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ուսանողի հետ հաստատելու միջանձնային և կառուցողական հարաբերություններ,
- արդյունավետ պլանավորելու դասընթացը և դասապրոցեսը, կառավարելու լսարանը, բոլոր ուսանողներին դարձնելու ուսումնական գործընթացի ակտիվ մասնակիցներ,
- հաղորդակցվելու որևէ օտար լեզվով,
- պահպանելու մանկավարժական և մասնագիտական էթիկայի կանոնները,
- պահպանելու բարձրագույն կրթության ոլորտի իրավական նորմերը:

ՏՀՏ կիրառության

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ուսումնական գործընթացում ազատ կիրառելու համակարգչային հիմնական ծրագրերը (MS Office փաթեթ՝ Word, Excel, Power-Point, Internet, e-mail),
- պատրաստելու և ներկայացնելու լուսացուցադրություններ,
- օգտագործելու առցանց ուսուցման տեխնոլոգիաներ,
- կիրառելու Moodle հարթակը դասապրոցեսը իրականացնելու համար:

1. Մասնագիտական կարողություններ

Դասավանդողը պետք է ունակ լինի.

- ներկայացնելու և մեկնաբանելու դասավանդման ոլորտի հիմնախնդիրները և ուսումնասիրության ժամանակակից մեթոդաբանական հիմքերը,
- սահմանելու դասավանդվող դասընթաց(ներ)ի հիմնական հասկացությունները, ուսումնասիրության հայեցակարգային մոտեցումները,
- ուսուցման գործընթացում ստեղծելու միջառարկայական կապեր,
- ձևակերպելու դասավանդվող առարկայի ոլորտում խնդիրներ, ընտրելու անհրաժեշտ ուսումնական նյութեր և ուսուցման միջոցներ,
- կիրառելու ոլորտի խնդիրների ուսումնասիրման մեթոդական առաջավոր փորձը և դրսևորելու ստեղծագործական մոտեցումներ:

3. Ընդհանուր պահանջներ Գիտական գործունեություն

- Որակավորման կամ գիտական աստիճանի առկայություն դասավանդվող դասընթացի/մոդուլի ոլորտում:
- Գիտական աստիճանի և կոչման առկայություն/ցանկալի է բակալավրատում, պարտադիր՝ մագիստրատուրայի համար / :
- Հետազոտական աշխատանքների առկայություն մանկավարժության կամ դասավանդվող դասընթացի /մոդուլի ոլորտում:
- Մասնակցություն հանրապետական և միջազգային գիտաժողովների:

Գիտամանկավարժական կամ պրակտիկ աշխատանքի փորձ

- Գիտական կամ մանկավարժական աշխատանքի փորձառություն՝ բացի «դասախոս» տարակարգի համար (նվազագույնը 3 տարի):
- Մասնակցություն որակավորման բարձրացման դասընթացներին վերջին 5 տարիների ընթացքում:
- Մասնագիտական պրակտիկ գործունեության փորձառություն /ցանկալի է/:

«ՏԱՐԲԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ» ԾՐԱԳՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Ծրագրի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.

Ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն		Բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ	
Ա 1	ներկայացնելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,	Բ 1	պլանավորելու, կազմակերպելու, իրականացնելու, ղեկավարելու, վերահսկելու, գնահատելու կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,
Ա 2	բացատրելու կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,	Բ 2	լուծելու մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորելու և իրականացնելու հետազոտություններ, կայացնելու որոշումներ,
Ա 3	սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,	Բ 3	կազմակերպելու իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,
Ա 4	մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը.	Բ 4	վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորելու հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,
Ա 5	ներկայացնելու հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,	Բ 5	մեկնաբանելու սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորելու կայուն հետաքրքրություն,
Ա 6	նկարագրելու հայ ժողովրդի պատմության և նրա արդի քաղաքագիտական զարգացումները.	Բ 6	տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:
Ա 7	մատնանշելու քաղաքացիական պաշտպանության և բնապահպանական հիմնախնդիրները:		
Գ. Ընդհանրական (փոխանցելի) կարողություններ			
Գ 1	իրականացնելու մասնագիտական գործունեություն,	Գ 4	գիտակցելու անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանելու ազգային և համամարդկային արժեքները,
Գ 2	գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,	Գ 5	արդյունավետորեն շփվելու և համագործակցելու ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,
Գ 3	ստրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,	Գ 6	կատարելու հասարակական և մասնագիտական ուսումնասիրություններ և ընթացքում ստեղծելու միջառարկայական կապեր:

«ՏԱՐԲԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ» ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ՔԱՐՏԵԶԸ

Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Մոդուլի թվանիշը	Ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները																		
		Ա1	Ա2	Ա3	Ա4	Ա5	Ա6	Ա7	Բ1	Բ2	Բ3	Բ4	Բ5	Բ6	Գ1	Գ2	Գ3	Գ4	Գ5	Գ6
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ																				
Պարտադիր դասընթացներ																				
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	0304/B01														X			X		X
Ռուսերեն-1	0305/B02														X		X			
Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	0105/B03							X									X			
Ֆիզդաստիարակություն	0001/B05, B09																		X	
Ֆիզդաստիարակություն	0001/ B10, B14																		X	
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	0304/B06														X			X		X
Ռուսերեն-2	0305/B07														X		X			
Քաղ. պաշտպան. և արտակարգ իրավիճ. բնակչ. առաջին բուժօգն.	0001/ B08							X									X			
Փյլիստփայության հիմունքներ	0304/B13											X					X			
Կամրնտրական դասընթացներ																				
Անգլերեն-1	0305/ B15																X	X		
Ֆրանսերեն-1	0305/ B15																X	X		
Վրացերեն -1	0305/ B15																X	X		
Կամրնտրական դասընթացներ																				
Անգլերեն-2	0305/ B16																X	X		
Ֆրանսերեն-2	0305/ B16																X	X		
Վրացերեն -2	0305/ B16																X	X		
Ընդհանուր կրթական կառուցամաս /Կամրնտրական 4/																				
Բարոյագիտության հիմունքներ	0303/B17																	X		
Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	0105/B17					X												X		
Գործարարության հիմունքներ	0201/ B17																	X		X
Կրոնագիտության հիմունքներ	0304/ B17																	X	X	
Մշակութաբանության հիմունքներ	0202/ B17																X	X	X	
Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	0303/ B17																X	X	X	
Տնտեսագիտության հիմունքներ	0201/ B17																X	X	X	

Տրամաբանության հիմունքներ	0304/ B17																X			
Քաղաքագիտության հիմունքներ	0304/ B17															X	X	X		
Իրավունքի հիմունքներ	0304/B12			X	X												X			
Մասնագիտական կառուցմաս																				
Պարտադիր դասընթացներ																				
Մաթեմատիկա-1	0105/B18	X			X				X			X							X	
Մանկավարժության հիմունքներ-1	0303/B21	X	X	X				X		X		X	X	X						
Մայրենի լեզու-1	0302/B29	X				X			X			X	X		X				X	
Հոգեբանության հիմունքներ	0303/B19	X	X	X					X	X									X	
Մաթեմատիկա-2	0105/B22	X				X			X			X							X	
Մանկավարժության հիմունքներ-2	0303/B25	X	X	X					X	X		X	X	X						
Մայրենի լեզու-2	0302/B34	X				X			X			X	X		X				X	
Տարիքային անատոմիա և ֆիզիոլոգիա	0105/B26		X			X			X	X									X	
Հետազոտության պլանավորում և մեթոդներ	0303/ B23		X			X			X	X									X	
Տարիքային հոգեբանություն	0303/B31		X	X					X	X									X	X
Թվաբանության հիմունքներ-1	0105/B28	X	X			X			X			X							X	
Մայրենի լեզու-3	0302/B41	X				X			X			X	X		X				X	
Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-1	0303/B35	X	X			X			X			X	X						X	
Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-1	0303/B36	X	X			X			X			X							X	
Տարրական կրթության մանկավարժություն	0303/B40	X	X		X				X	X		X	X						X	
Մանկավարժական հոգեբանություն	0303/B37	X	X	X					X	X		X	X						X	
Թվաբանության հիմունքներ-2	0105/B33	X	X			X			X			X							X	
Մայրենի լեզու-4	0302/B47	X				X			X			X	X		X				X	
„ՀԲ” Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-2	0303/B42	X	X			X			X			X	X						X	
„ՀԲ” Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-2	0303/B43	X	X			X			X			X							X	
Կերպարվեստ և դասավանդման մեթոդիկա-1	0303/B39	X				X			X	X							X			
Երաժշտություն և դասավանդման մեթոդիկա	0303/B30			X	X				X	X					X			X		
„ՀԲ” Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-3	0303/B49	X				X			X			X	X		X				X	
„ՀԲ” Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-3	0303/B50	X	X			X			X			X							X	
Երկրաչափության հիմունքներ	0105/B56	X	X			X			X			X							X	
Մայրենի լեզու -5	0302/ B40																			
Տեխնոլոգիա և դասավանդման մեթոդիկա-1	0303/B38	X						X			X									X
Կերպարվեստ և դասավանդման մեթոդիկա-2	0303/B45	X				X			X	X									X	
Շախմատի տեսություն և պրակտիկա	0303/B27		X								X		X							X

Կոմբինատորիկայի տարրեր	0105/B48	X	X			X				X			X					X	
Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-4	0303/B54	X				X				X			X	X		X			X
Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-4	0303/B55	X	X			X				X			X						X
Ես և շրջակա աշխարհը	0105/B51		X	X				X		X			X					X	
Մայրենի լեզու-6	0302/ B48																		
Տեխնոլոգիա և դասավանդման մեթոդիկա-2	0303/B44	X						X		X									X
Ներառական կրթություն	0303/B50	X						X		X									X
Մանկական գրականություն	0302/B51			X			X			X									X
SZS կիրառումը ուսումնական գործընթացում	0104/ B52			X			X			X									X
Կրթական այլ մոդուլներ																			
Արտադրական /մանկավարժական/ պրակտիկա-1	0303/B62								X	X	X	X			X	X	X	X	
Արտադրական /մանկավարժական/ պրակտիկա-2	0303/B64								X	X	X	X			X	X	X	X	
Արտադրական /մանկավարժական/ պրակտիկա-3	0303/B66								X	X	X	X			X	X	X	X	
Արտադրական /մանկավարժական/ պրակտիկա-4	0303/B67								X					X	X	X		X	
Ավարտական աշխատանք	0303/B68	X	X	X	X					X	X	X	X		X	X	X		X
ՀԱՐԱԿԻՑ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻՑ ԸՆՏՐՎՈՂ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ 15/3																			
ՀԱՐԱԿԻՑ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻՑ ԸՆՏՐՎՈՂ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ 15/3	0303/B62								X	X	X	X			X	X	X	X	
Հարակից դասընթաց 1-5 կրեդիտ	0303/B64								X	X	X	X			X	X	X	X	
Հարակից դասընթաց 2-5 կրեդիտ	0303/B66								X	X	X	X			X	X	X	X	
Հարակից դասընթաց 3-5 կրեդիտ	0303/B67								X					X	X	X		X	

ԲԱԿԱԼԱՎՐԻԱՏԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆ

Մասնագիտությունը՝ 011301.00.6 Ընդհանուր մանկավարժություն-011301.01.6
 Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա

Ուսուցման ժամկետը՝ 5 տարի

2022/2027 ուս. տարի

ուսումնական գործընթացի ժամանակացույց

Ժամանակի բուցնի ամիսի կից տվյալներ (շաբաթներով)

կուրս	սեպտեմբեր			29	հոկտեմբեր			27	նոյեմբեր				դեկտեմբեր				29	հունվար				26	փետրվար				23	մարտ					30	ապրիլ					27	մայիս					հունիս				29	հուլիս				2	օգոստոս				Տեսական ուսուցում	ընթացիկ քննություն	քննաշրջան	պրակտիկա	Անհամիչ ատեստավորում	ավարտական աշխատանք	ինքնուրույն աշխ.	արձակուրդ	Ընդամենը																														
	1	8	15	22	5	6	13	20	2	3	10	17	24	1	8	15	22	4	5	12	19	1	2	9	16	1	2	9	16	23	5	6	13	20	3	4	11	18	25	1	8	15	22	5	6	13	20	1	2	9	16	23																																													
					ix				x									xii				i				ii								iii				iv								vi				vii																30	4	6	0	0	0	0	12	52																							
																		i	11	18	25	ii	8	15	22	iii	8	15	22	29	iv	12	19	26	v	10	17	24	31	7	14	21	28	vii	12	19	26	viii	8	15	22	31																																					30	4	6	0	0	0	0	12	52
				@	@				:		@							:				:				@	@							:	@							:				:				:				:				:				:				:				:				:				30	4	6	6	0	0	0	12	52											
				@	@	@				:		@	@					:				:				=	&	&	&	&	&	=	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+									-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	2	3	11	0	5	5	3	39													
																									ընդամենը՝				105	14	21	17	0	5	5	39	19																																																												

- տես. ուսուցում ուսում. պրակտիկա 0 մանգ. պրակտիկա ^ արտ.(մանկ.) պրակտիկա & ընթ. քննություն : արձակուրդ =
- քննաշրջան :: ուսում. պրակտիկա կիսամյակի ընթացքում * մանգ. պրակտիկա կիսամյակի ընթացքում # ավարտ. աշխատանք || ամփոփիչ ատեստավորում // ինքն. աշխ. +

«ՏԱՐԲԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ» ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ

Թվանիշ	Ուսումնական մոդուլի անվանումը	Կրեդիտ-ներ	Ուսումնական բեռնվածությունը, ժամ					Կիսամյակներ										Գնահատման ձևը										
			Ընդ.	Դպի.	Գրծ./սեմ.	Լաբ.	Ինք.	1		2		3		4		5			6		7		8		9		10	
								Կրդ.	Լ.ս.ժ	Կրդ.	Լ.ս.ժ	Կրդ.	Լ.ս.ժ	Կրդ.	Լ.ս.ժ	Կրդ.	Լ.ս.ժ		Կրդ.	Լ.ս.ժ	Կրդ.	Լ.ս.ժ	Կրդ.	Լ.ս.ժ	Կրդ.	Լ.ս.ժ	Կրդ.	Լ.ս.ժ
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ	30	1020	1674	1416		450	14	16	12	14	44	22	02														
	Պարտադիր դասընթացներ	36	1200	195	465	0	540	14	16	14	16	88	10	02														
	Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	2	60	10	0	0	50	2	2.5																			Ստ.
	Ռուսերեն-1	4	120	0	20	0	100	4	5.0																			Ստ.
	Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	2	60	10	0	0	50	2	2.5																			Ստ.
	Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	2	60	10	0	0	50			2	2.5																	Ստ.
	Ռուսերեն-2	4	120	0	20	0	100			4	5.0																	Ստ.
	Քաղ. պաշտպան. և արտակարգ իրավիճ. բնակչ. առաջին բուժօգն.	4	120	9	9	0	102			4	4.5																	Ստ.
	Փիլիսոփայության հիմունքներ	4	120	9	9	0	102					4	4.5															Ստ.
	Կամրնտրական առարկաներ	4	120	18	0	0	102	4	4.5																			Ստ.
	Անգլերեն-1	4	120	0	18	0	102	4	4.5																			Ստ.
	Ֆրանսերեն-1	4	120	0	18	0	102	4	4.5																			Ստ.
	Վրացերեն-1	4	120	0	18	0	102	4	4.5																			Ստ.
	Կամրնտրական առարկաներ	4	120	18	0	0	102			4	4.5																	Ստ.
	Անգլերեն-2	4	120	0	18	0	102			4	4.5																	Ստ.
	Ֆրանսերեն-2	4	120	0	18	0	102			4	4.																	Ստ.

Մայրենի լեզու-6	3	90	4	10	0	76												3	3.5						Առ. էզ. գն.		
Տեխնոլոգիա և դասավանդման մեթոդիկա-2	4	120	9	9	0	102												4	4.5						Եզ.գն		
ՀԲ/ Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-2	6	180	10	14	0	156												6	6.0						Եզ.գն.		
ՀԲ/ Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-2	6	180	10	14	0	156												6	6.0						Եզ.գն.		
Կոմբինատորիկայի տարրեր	3	90	4	10	0	76												3	3.5						Առ.էզ.գն.		
Շախմատի տեսություն և պրակտիկա	4	120	9	9	0	102														4	4.5				Առ. Եզ.գն.		
Երաժշտություն և դասավանդման մեթոդիկա	4	120	9	9	0	102														4	4.5				Առ.էզ.գն.		
Ես և շրջակա աշխարհը	6	180	14	14	0	152														6	7.0				Եզ. գն.		
ՀԲ/ Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-3	4	120	9	9	0	102														4	4.5				Եզ.գն.		
ՀԲ/ Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-3	5	150	10	14	0	126														5	6.0				Եզ.գն.		
Երկրաչափության հիմունքներ	3	90	4	10	0	76																3	3.5		Առ. էզ. գն.		
Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-4	4	120	9	9	0	102																4	4.5		Եզ. գն.		
Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-4	3	90	4	10	0	76																3	3.5		Առ.էզ.գն.		
Ներառական կրթություն	3	90	10	4	0	76																3	3.5		Առ.էզ.գն.		
Մանկական գրականություն	3	90	10	4	0	76																3	3.5		Առ.էզ.գն.		
ՏՀՏ կիրառումը ուսումնական գործընթացում	4	120	9	9	0	102																4	4.5		Եզ.Գն.		
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐ	37	1110	0			1110														3	0.0	3	0.0	5	0.0	26	0.0
Արտադրական/մանկավարժական/ պրակտիկա-1		90	0			90														3	0.0					Մտ.	
Արտադրական/մանկավարժական/ պրակտիկա-2		90	0			90																3	0.0			Մտ.	
Արտադրական/մանկավարժական/		150	0			150																	5	0.		Մտ.	

պրակտիկա-3																							0			
Արտադրական/մանկավարժական/ պրակտիկա-4		180	0			180																		6	0. 0	Ստ.
Ավարտական աշխատանք		600	0			600																		20	0. 0	Առ. ընթաց.
Հարակից կրթական ծրագրերից ընտրվող դասընթացներ	15	450	72			378																	15	18 .0	Առ. ընթաց.	
Հարակից դասընթաց-1	5	150		24		126																	5	6. 0	Առ. Ընթաց.	
Հարակից դասընթաց -2	5	150		24		126																	5	6. 0	Առ. Ընթաց.	
Հարակից դասընթաց -3	5	150		24		126																	5	6. 0	Առ.Ընթաց.	
Ընդամենը	240	6660	2973	248 7	0	720 0	3 0	32	3 2	3 2	3 1	3 2	3 1	3 0	3 2	2 7	3 0	2 5	3 0	2 8	2 6	0				240

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ (ՊԱՐՏԱԴԻՐ)

1. 0304/B 01	2. Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	3.2 ECTS կրեդիտ
4. 2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Ստուգաք	
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> վերարտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությունը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը: նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները: ներկայացնելու համապատասխան ժամանակաշրջանում ստեղծված հոգևոր և նյութական մշակույթի արժեքները, լուսաբանել Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսության, ռազմական և այլ բնագավառներ ու նվաճումները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը: արժևորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում արժևորելու ինչպես նախաքրիստոնեական, այնպես էլ քրիստոնեական դարաշրջաններում ստեղծված մեր մշակութային արժեքները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> տարբերակելու և գնահատելու մեր պատմության բնորոշ առանձնահատկությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա քաղաքական կողմնորոշում ունենալու ներկայում և ապագայում: բանավիճելու: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ1. Իրականացնելու մասնագիտական գործունեություն, Գ4. Գիտակցելու անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանելու ազգային և համամարդկային արժեքները: Գ6. Կատարելու հասարակական և մասնագիտական ուսումնասիրություններ և ընթացքում ստեղծելու միջառարկայական կապեր:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> Դասախոսություն Սեմինար Ռեֆերատ Անհատական և խմբային առաջադրանքներ 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգաքը Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Հայաստանը հնագույն շրջանում: Թեմա 2. Հայաստանի հին շրջանի պատմությունը. Վանի թագավորությունը /Ք.ա. 9-6-րդ դդ/: Երվանդունիների թագավորությունը: Թեմա 3. Մեծ Հայքի թագավորության վերելքը Արտաշեսյան շրջանում: Թեմա 4. Արշակունիների թագավորությունը: Թեմա 5. Հայաստանը վաղ միջնադարում: Թեմա 6. Հայաստանը զարգացած միջնադարում: Թեմա 7. Հայաստանը ուշ միջնադարում:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Հայոց պատմություն, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2012: Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախշյանի խմբագրությամբ), Երևան, 1975: Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Միմոնյանի խմբագրությամբ), Երևան, 2000: Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.), Երևան, 2009: 		

1.0304/B06	2.Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	3.2 ECTS կրեդիտ
4. 2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Մտուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել հայ ժողովրդի պատմությունը՝ 17-րդ դարից մինչև մեր օրերը ընկած ժամանակահատվածը: Այդ նպատակով նախ տրվում է նախագիտելիք համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմության սկզբնաղբյուրների վերաբերյալ, որից հետո ներկայացվում է պատմությունը՝ գիտության ամենավերջին ձեռքբերումների մակարդակով: Դասընթացում ոչ միայն ներկայացվում են փաստերն ու իրադարձությունները, այլև տրվում է դրանց վերլուծությունը, ինչն անհրաժեշտ է պատմությունից դասեր քաղելու և այն հանուն մեր ապագայի կառուցման գործածելու նպատակով: Առանձին թեմաներով ուսումնասիրվում են հայ հոգևոր և նյութական մշակույթը, Հայաստանի պետական կառավարման համակարգերը, տնտեսությունը, որոնք ևս ունեն թե՛ ճանաչողական, թե՛ կիրառական նշանակություն: Հայոց պատմությունը դիտարկվում է համաշխարհային պատմության համատեքստում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ձևավորել հստակ պատկերացում հայոց նոր և նորագույն պատմության առանձնահատկությունների, զարգացման ընթացքի և փուլերի մասին: 2. Ձևավորել պատմական փաստերը համադրելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու կարողություն: 3. Ապահովել գիտելիքներ և հիմք հետագա դասընթացների ուսումնասիրման, քննարկման և ներկայացման համար: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերաբրտադրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների պատմությանը վերաբերող հիմնական փաստական նյութը: 2. նկարագրելու հայոց պատմության համապատասխան ժամանակաշրջանների գլխավոր իրադարձությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բացահայտելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի իրադարձությունների պատճառահետևանքային կապերը: 2. արժևորելու պատմական տվյալ ժամանակահատվածի կարևոր իրադարձությունները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տարբերակելու և գնահատելու մեր պատմության որոշակի օրինաչափությունները, ինչը ևս հնարավորություն կտա ապագայում ճիշտ կողմնորոշվելու: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնաղբյուրները.</p> <p>Գ1. Իրականացնելու մասնագիտական գործունեություն,</p> <p>Գ4. Գիտակցելու անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանելու ազգային և համամարդկային արժեքները:</p> <p>Գ6. Կատարելու հասարակական և մասնագիտական ուսումնասիրություններ և ընթացքում ստեղծելու միջառարկայական կապեր:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Դասախոսություն 2. Սեմինար 3. Ռեֆերատ 4. Անհատական և խմբային առաջադրանքներ 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Մտուգարք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:</p>		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Հայ ազատագրական շարժումները 16-18-րդ դարերում: Թեմա 2. Ռուսաստանի ներթափանցումը Անդրկովկաս 19-րդ դարի սկզբին: Թեմա 3. Հայկական հարցի միջազգայնացումը:</p>		

Թեմա 4. Ազատագրական խմբակների, կազմակերպությունների ու քաղաքական-ազգային կուսակցությունների ձևավորումը: **Թեմա 5.** Ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը: **Թեմա 6.** Իրավիճակը Հայաստանը 20-րդ դարի սկզբին: Արևմտահայության Մեծ Եղեռնը և ինքնապաշտպանական մարտերը: **Թեմա 7.** Հայաստանը 1917թ. ռուսական հեղափոխությունների շրջանում: **Թեմա 8.** Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920թթ.: **Թեմա 9.** Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991թթ.: **Թեմա 10.** Հայաստանի Երրորդ Հանրապետությունը: **Թեմա 11.** Լեոնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:

- 14. Հիմնական գրականության ցանկ.**
1. Հայոց պատմություն, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2012:
  2. Հայ ժողովրդի պատմություն, (Ստ. Մելիք-Բախշյանի խմբագրությամբ), Եր., 1975:
  3. Հայոց պատմություն. հիմնահարցեր, (Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ), Եր., 2000:
  4. Հայոց պատմություն, (Պողոսյան Ս., Ասրյան Ա.), Եր., 2009:

1. 0305/ B02	2. Ռուսերեն -1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 5 ժամ/շաբ.	5. 0/20/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Ստուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կարողություններ, ունակություններ, ելնելով հաղորդակցման հիմնական պահանջունքներից:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա: 2. Վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք: 3. Խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները: 4. Հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված քերականական նյութը: 2. Ներկայացնելու ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ բառապաշար: 3. Կիրառելու ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կարդալու, պատմելու, մեկնաբանելու և վերարտադրելու գեղարվեստական և ճանաչողական բնույթի տեքստեր գրքերից, թերթերից, ամսագրերից: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին): 2. Հասկանալու և կարողանալ սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ1. Իրականացնելու մասնագիտական գործունեություն,</p> <p>Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասիրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. քննարկում /բանավեճ 2. համագործակցային աշխատանք 3. էվրիստիկական մեթոդ 4. Մտագրոհ 5. ինդուկտիվ մեթոդ 6. դեդուկտիվ մեթոդ 7. վերլուծական մեթոդ 8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 		

9. գրավոր մեթոդ
10. բացատրական մեթոդ:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Բաժին 1. Հնչյունաբանություն: Ձայնավորների և բաղաձայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: Բաժին 2. Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառի ուղիղ և փոխաբերական իմաստները: Հոմանիշներ, հականիշներ, համանուններ, հարանուններ: Դարձվածքներ: Բաժին 3. Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, ածանցներ, վերջավորություններ, նրանց ուղղագրությունը/: Բաժին 4. Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական կարգերը, գոյականի ուղղագրությունը: Ածական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Թվական անուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Դերանուն, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Русский язык. Под общ. ред. Л.М.Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004 2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация Речь., П. Б. Балаян, Л. А. Тер-Саркисян, Б. С. Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г. 3. Учебные пособия по специальности.

1. 0305/ B07	2. Ռուսերեն -2	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 5 ժամ/շաբ.	5. 0/20/0	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
8. Դասընթացի նպատակն է ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը: Դասընթացի խնդիրներն են. 1. Ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա: 2. Վեր հանել թերություններն ու շտկել դրանք: 3. Խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները: 4. Հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում:		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. Գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը: 2. 2.Կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով: 3. Գործածելու մասնագիտական տեքստին հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. Ընտրելու, վերլուծելու և ադապտացնելու տնտեսագիտության, բնագիտության և հումանիտար ոլորտներից ձեռք բերած հիմնարար միջգիտակարգային գիտելիքները անկանխատեսելի իրավիճակներում արդյունավետ միջմշակութային հաղորդակցման և թարգմանություններ կատարելու նպատակով: 2. Կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները: 3. Վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ: 4. Թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից ռուսերեն և հակառակը: 5. Ձանազանելու մասնագիտական հատուկ շարահյուսական կառուցվածքները:		

<p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գնահատելու, վերլուծելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը: 2. Օգտվելու տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ1. Իրականացնելու մասնագիտական գործունեություն,</p> <p>Գ3. Պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. քննարկում /բանավեճ 2. համագործակցային աշխատանք 3. էվրիստիկական մեթոդ 4. մտազրոհ 5. ինդուկտիվ մեթոդ 6. դեդուկտիվ մեթոդ 7. վերլուծական մեթոդ 8. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 9. գրավոր մեթոդ 10. բացատրական մեթոդ: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաբքն անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Բաժին 1. Ձևաբանություն: Դերբայ, դերբայական դարձված, ուղղագրությունը: Մակբայ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Կապեր, շաղկապներ, մասնիկներ, ձայնարկություններ, քերականական կարգերը, ուղղագրությունը: Բաժին 2. Շարահյուսություն. շարահյուսության հիմնական միավորները /բառակապակցություն, նախադասություն, նախադասության անդամներ/: Պարզ նախադասություն, դասակարգումը, նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամները: Բարդ նախադասություն, դասակարգումը, տեսակները: Բաժին 3. Մասնագիտական տեքստ, կառուցվածքը, տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, մասնագիտական տեքստին բնորոշ շարահյուսական կառուցվածքները: Բաժին 4. Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները: Գիտական զեկույցների և մասնագիտական ռեֆերատների կառուցման հիմնական սկզբունքները:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Русский язык. Под общ. ред. Л. М. Мкртчяна. Ер., изд-во ЕГУ, 2004. 2. Учебник по русскому языку. Грамматика. Коммуникация. Речь. П. Б. Балаян, Л. А. Тер-Саркисян, Б. С. Ходжумян. Ереван, изд-во ЕГУ, 2015г. 3. Учебные пособия по специальности. 		

1.0105 /Բ03	2.Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգաբք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել կենսոլորտի կառուցվածքի տեսական հիմնահարցերը և «մարդ-կենսոլորտ» համակարգում նրանց փոխազդեցությունը, ինչպես նաև պատրաստել որակյալ մասնագետներ, որոնք կարող են գնահատել շրջակա միջավայրի աղտոտման աստիճանը, որպես հասարակության գործունեության արդյունք և նախագուշացնելու կամ կանխարգելելու անթրոպոգեն գործունեության ոչ ցանկալի հետևանքները: Նպաստել հասկանալու էկոլոգիական հիմնախնդիրների էությունը և զարգացնել այդ խնդիրները լուծելու ունակությունը: Մովորողներին նախապատրաստել աշխարհայացքի ինքնուրույն ընտրության:</p>		

Դասընթացի խնդիրները.

1. Ուսանողների տալ հիմնարար գիտելիքներ՝ էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունների և օրենքների, էկոլոգիական համակարգերի և գործընթացների, շրջակա միջավայրի էկոլոգիական հնարավորությունների, բնական և տեխնոգեն միջավայրերի, ժամանակակից զարգացման տենդենցների, էկոլոգիական մշակույթի, որպես գործոնի ձևավորման, էկոլոգիական ճգնաժամերի, էկոլոգիայի բնագավառում միջազգային իրավական նորմերի, Հայաստանի Հանրապետությունում գործող էկոլոգիական օրենսդրության մասին:
2. Ուսանողների մոտ զարգացնել հմտություններ բնագիտությունից, էկոլոգիայից, բնապահպանությունից՝ ձևավորելով դիտարկելու, ստեղծագործելու, հետազոտելու ունակությունները, տրամաբանական և գիտական լեզվամտածողությունները, եզրակացություն անելու կարողությունները:
3. Դաստիարակել քաղաքացիական դիրքորոշում և պատասխանատվություն՝ մարդկության և բնական միջավայրի նկատմամբ:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Սահմանելու էկոլոգիայի հիմնական հասկացությունները, էկոլոգիական հիմնական և կարևոր օրենքները, սկզբունքները, օրինաչափությունները և կանոնները:
2. Նշելու շրջակա միջավայրի զարգացման կոնցեպցիաները և թվարկելու մթնոլորտի, ջրոլորտի և հողոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցություն ունեցող աղտոտող նյութերը և ներկայացնելու նրանց վերլուծության մեթոդները:
3. Բացատրելու, թե ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ բնակչության վրա շրջակա միջավայրի աղտոտման հետևանքները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. էկոլոգիական գնահատական տալու շրջակա միջավայրի հիմնական գործոններին:
2. Նախագուշակական միջոցառումներ ներկայացնելու՝ գերծ պահելու շրջակա միջավայրը էկոլոգիական աղետներից:
3. Անցկացնելու մոնիտորինգ և գնահատելու տարածաշրջանի էկոլոգիական իրավիճակը, համապատասխան եզրակացություն տալ այն նպաստող գործոնների մասին, որոնք կբարելավեն տարածաշրջանի էկոլոգիան:

գ. քննիչական/փոխանցելի կարողություններ

1. Ցուցաբերելու ինքնուրույն ուսումնասիրելու ունակություն:
2. Հետազոտություններ անելու, ստացած տեղեկությունը արհեստավարժ օգտագործելու խնդիրների լուծման նպատակով:
3. Տիրապետելու կանխատեսման մեթոդին, թե այս կամ այն գործոնը, ինչպիսի ազդեցություն կարող է ունենալ տվյալ էկոհամակարգի վրա:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա7. մատնանշելու քաղաքացիական պաշտպանության և բնապահպանական հիմնախնդիրները:

Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. Պասիվ դասախոսություն
2. Ակտիվ դասախոսություն
  - ✓ *հարց ու պատասխան*
  - ✓ *զրույց*
3. Ինտերակտիվ դասախոսություն
  - ✓ *«Power Point» համակարգչային ծրագրով դրվագների ցուցադրում*
  - ✓ *հարց ու պատասխան*
  - ✓ *բանավեճ*
  - ✓ *զրույց*

12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1. Բանավոր քննում ըստ նախապես ներկայացված հարցաշարի կամ դասախոսի կողմից առաջադրված թեմայով ռեֆերատի զեկուցում:
2. Այն ուստնողները, որոնք ամբողջական դասընթացի մաս կազմող 5 և ավելի թեմաներից կամ ինքնուրույն աշխատանքների թեմաներից գնահատվել են «ստուգված», ապա ստանում են «Ստուգված»:

13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.

Թեմա 1. Էկոլոգիայի համառոտ պատմությունը: Էկոլոգիայի կառուցվածքը, առարկան և օբյեկտը: Լիբիխի, մինիմումի, Վիլամի գործոնների անկախության և Շելֆորդի տոլերանտության օրենքները:

Թեմա 2. Էկոհամակարգի գործունեության սկզբունքները: Էկոհամակարգի կառուցվածքը: Պրոդուցենտներ, կոնսումենտներ, ռեդուցենտներ /ավտոտրոֆներ, հետերոտրոֆներ/:

Թեմա 3. Օրգանիզմների գոյության միջավայրը և պայմանները: Կենսական, ոչ կենսական, մարդածին, սահմանափակող գործոններ: Օրգանիզմների հարմարվելը միջավայրի պայմաններին:

Թեմա 4. Էներգիայի և նյութերի հոսքը Էկոհամակարգում: Էկոհամակարգերի էներգետիկական դասակարգումը: Էներգիայի և նյութերի փոխանցումը Էկոհամակարգերում, էներգիայի կորուստները սննդային շղթաներում: Ազոտի, ֆոսֆորի, ծծմբի, ածխածնի շրջանառությունը:

Թեմա 5. Մարդու առողջության էկոլոգիական ասպեկտները: Միջավայրի քիմիական, կենսաբանական աղտոտումը, միջավայրի աղտոտումը աղմուկով, սննդամթերքների աղտոտումը: Գյուղատնտեսական և ուրբանիստական համակարգեր: **Թեմա 6.** Անսպառ և սպառվող պաշարները: Մարդու ազդեցությունը կենսոլորտի վրա: Արդյունաբերության առաջընթացը և բնապահպանության հիմնախնդիրները: Արդյունաբերության էկոլոգիացման սկզբունքները: **Թեմա 7.** Քարոլորտի կառուցվածքը: Մթնոլորտի կառուցվածքը, նշանակությունը: Ջուրը երկրի վրա և նրա հատկությունները; Կենսոլորտի կառուցվածքը: Հողը, նրա կառուցվածքը և նշանակությունը բնության մեջ: **Թեմա 8.** Պոպուլյացիայի բնութագիրը, ծնելիություն և մահացություն, պոպուլյացիայի սեռային կազմը, պոպուլյացիաների միջև գոյություն ունեցող փոխազդեցության ձևերը, գիշատիչ-զոի փոխհարաբերությունը: **Թեմա 9.** Մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրները և դրա էկոլոգիական հետևանքները: Ջրոլորտի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Քարոլորտի և բնահողի վրա մարդածին բացասական ազդեցությունները: Երկրի կլիմայի փոփոխության և անապատացման հիմնախնդիրները:

14.Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գրիգորյան Կ., Եսայան Ա., Ժամհարյան Հ., Խոյեցյան Ա., Մովսեսյան Հ., Փիրումյան Գ., Էկոլոգիայի և բնության պահպանության հիմունքներ, Եր., 2010:
2. Գրիգորյան Ա., Աղասյան Ա., ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների համակարգի ներկա վիճակը, Եր., 2008:
3. Մելքունյան Լ., Գալստյան Մ., Բնապահպանության հիմունքներ: Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2010:
4. Շահինյան Մ., Թամրազյան Ն., Էկոլոգիա, Երևան, 2002:
5. Валова В.Д. Основы экологии: Учебное пособие. -5-е изд., Москва, 2005.

1. 0001/В 08	2. Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	3.4 ECTS կրեդիտ
4. 4.5 ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6. 2-ին կիսամյակ	7.Մտուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է սովորողների մոտ ձևավորել ԱԻ-ների մասին պատկերացում, ԱԻ-ներում գործելու հմտություններ, փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման վերաբերյալ հմտություններ և տարաբնույթ պատահարների ժամանակ հնարավոր վնասվածքների և այլ ախտահարումների դեպքում առաջին բուժօգնության ցուցաբերման անհրաժեշտ կարողություններ:</p>		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու տարաբնույթ ԱԻ-ների հետևանքով ստեղծված իրավիճակները և դրան դիմակայելու ուղիները: 		

<ol style="list-style-type: none"> 2. Ներկայացնելու տեղեկատվություն ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից բնակչության պաշտպանությանն ուղղված միջոցառումների մասին: 3. Մեկնաբանելու ՀՀ-ում հավանական ԱԻ-ներից բխող ռիսկերի գնահատման մեթոդները: 4. Ներկայացնելու համաձայնակային իրավիճակներում վարակի տարածման հնարավոր ուղիներն ու բացատրելու դրանցից պաշտպանության ձևերը: 5. Ներկայացնելու առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելու հիմնահարցերը:
<p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գնահատելու տուժածի վիճակը (առաջնային և երկրորդային գնում), վնասվածքի տեսակն ու ծանրությունը և ցույց տալ առաջին բուժօգնություն: 2. Դրսևորելու նախընտրելի վարքագիծ տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներում: 3. Ցուցաբերելու առաջին բուժօգնություն տարաբնույթ վնասվածքների և ախտահարումների դեպքերում: 4. Օգտագործելու ձեռք բերված կարողությունները ԱԻ և պատերազմի ժամանակ պետության կողմից իրականացվող միջոցառումների ընթացքում: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կիրառելու ձեռք բերված տեսական գիտելիքները գործնականում: 2. Աշխատելու թիմում և լուծելու բարդ խնդիրներ: 3. Վերլուծելու իրավիճակը և կատարելու անհրաժեշտ գործողություններ իր և շրջապատի համար:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքը. Ա7. մատնանշելու քաղաքացիական պաշտպանության և բնապահպանական հիմնախնդիրները: Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. սեմինար 3. հարցադրումներ և քննարկումներ, 4. լաբորատոր աշխատանքներ, 5. տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր.
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշները Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման միջոցով: Հարցերի 50%-ին պատասխանելու դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Բաժին 1. Արտակարգ իրավիճակներ ու պատահարներ: Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակների նախարարության կառուցվածքն ու խնդիրները: Թեմա 2. Արտակարգ իրավիճակները, նրանց բնութագրերն ու կանխարգելման միջոցառումները: Բաժին 2. Քաղաքացիական պաշտպանություն: Թեմա 3. Բնակչության գործողությունները ահաբեկո-թյունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: Թեմա 4. Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: Թեմա 5. Բնակչության պաշտպանության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: Թեմա 6. Արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: Թեմա 7. Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը: Բաժին 3. ԱԻ-ում բնակչության առաջին բուժօգնություն: Թեմա 8. Առաջին բուժօգնությունն ու մինչբժշկական օգնությունն արտակարգ իրավիճակներում: Թեմա 9. Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը արտակարգ իրավիճակների պայմաններում: Թեմա 10. Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: Թեմա 11. Հակահամաձարակային միջոցառումներն արտակարգ իրավիճակներում: Թեմա 12. Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մարկարյան Ռ., Ջանջուղազյան Ն., Օհանջանյան Մ., Հարությունյան Ա., Հարությունյան Վ., Բաղդասարյան Լ., Հասրաթյան Ռ., Վարդանյան Ջ., Քաղպաշտպանության և արտակարգ

իրավիճակների հիմնահարցեր, Եր., 2006:

2. Հեղինակների կողմից, Մինչբժշկական օգնությունը բնակչությանը արտակարգ իրավիճակներում, ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2007:
3. Մանասյան Կ., Սիրտ-թոքային վերակենդանացման մինչբժշկական մեթոդների ուսուցումը» (ուսումնամեթոդական աշխատանք), Եր., 2007:
4. Ադամյան Մ., Փոխադրական անշարժացում», ուսումնամեթոդական աշխատանք, Եր., 2011:
5. Մանուկյան Ս., Ճաղարյան Գ., Արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնահարցեր, ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2017:

1. 0304 /B13	2. Փիլիսոփայության հիմունքներ	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4.5 ժամ/շաբ.	5. 9/0/9	
6. 2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները, կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները, որոնք թույլ են տալիս կերտել ազգային նկարագրով և գիտական աշխարհայացքով զինված մարդ, ձևավորել փիլիսոփայական մտածողության այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր կրթված և լավ մասնագետի համար:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բացահայտել փիլիսոփայության հիմնական օրենքները, կատեգորիաներն ու սկզբունքները: 2. Բացատրել կեցության և իմացության էությունը, հիմնական ձևերն ու նրանց զարգացման օրինաչափությունները: 3. Հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված աշխարհայացքի, քաղաքակրթական զարգացումների, արդի միտումներին և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին պատկերացումների ձևավորմանը: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մահմանելու կեցության համընդհանուր օրենքները, կատեգորիաները, հիմնական ձևերն ու առանձնահատկությունները: 2. Բացահայտելու ճանաչողության, գիտության էության առանձնահատկությունները: 3. Ներկայացնելու աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի փիլիսոփայական հայեցակարգի ընդհանուր և տարբերակիչ առանձնահատկությունները, ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքների և հավատի, ռացիոնալ և իռացիոնալ սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Տարբերելու գիտականը ոչ գիտականից, ճշմարիտը կեղծից, էականը ոչ էականից: 2. Վերլուծելու հասարակական կյանքում տեղի ունեցող գործընթացները և դրանց պատճառահետևանքային կապերը: 3. Կողմնորոշվելու մարդ-մարդ և մարդ-բնություն փոխհարաբերություններում: <p>գ. քննհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Տեղին և ժամանակին գործածելու փիլիսոփայական մտածողության կոնցեպտուալ ապարատը: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ4. վերլուծելու և գնահատելու սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորելու հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով: Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. սեմինար 		

3. քննարկում 4. զեկուցում 5. ռեֆերատ
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. <i>Ստուգարք</i> Նախապես տրված հարցաշարի շրջականում անցկացվում է բանավոր հարցում:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Փիլիսոփայության առարկան: Թեմա 2. Կեցություն և մատերիա: Թեմա 3. Դիալեկտիկա: Թեմա 4. Բնություն: Թեմա 5. Մարդ և պրակտիկա: Թեմա 6. Գիտակցություն և ճանաչողություն: Թեմա 7. Գիտություն: Թեմա 8. Հասարակություն:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Դավիթ Անհաղթ, Երկեր, Եր., 1980: 2. Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ. 1, Եր., 1987: 3. Բրուտյան Գ., Իմաստասիրական երկխոսություններ, Հ. 2, Եր., 1987: 4. Գաբրիելյան Հ., Հայ փիլիսոփայության պատմություն, Եր., 1980: 5. Կյուրեղյան Է., Փիլիսոփայություն, Եր., 2004: 6. Փիլիսոփայության բառարան, Եր., 1975:

Կամընտրական առարկաներ

1.0305/B15	2. Անգլերեն -1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4.5 ժամ/շաբ.	5. 0/18/0	
6. 1-ին կիսամյակ	7. Ստուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել ուսանողների լեզվական գիտելիքները անգլերեն լեզվից՝ լեզվի բոլոր մակարդակներում (կարդալ, գրել, ունկնդրել, խոսել), զարգացնել ուսանողների հաղորդակցական հմտությունները՝ միջմշակութային հաղորդակցման:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> Ներկայացնել տվյալ մասնագիտության ոլորտում խիստ գործածական բառապաշար: Զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները համապատասխան խոսքային իրավիճակներում: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> Անգիր վերարտադրելու մասնագիտական բառապաշարը: Թվարկելու հնչյունական և ուղղախոսական կանոնները և բացառությունները: Թվարկելու նախադասության տիպերը և դրանց շարադասական հատկանիշները: Տարբերելու խոսքի մասերը և դրանց կիրառական առանձնահատկությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> Կիրառելու մասնագիտական բառապաշարը և քերականական գիտելիքները՝ ճիշտ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելիս: Ընկալելու կարդացած և ունկնդրած նյութի հիմնական բովանդակությունը: Կատարելու A1 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն: <p>գ. քննիչական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> Տարանջատելու հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից: Իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում: Կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>		

- 11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.**
1. հաղորդակցական մեթոդ
  2. մտազրոհ
  3. ուսանողական պորտֆոլիո
  4. խմբային աշխատանք
  5. գրավոր և բանավոր թարգմանություն
  2. աշխատանք տեղեկագրով
  3. ռեֆերատ
  4. ինքնուրույն աշխատանք

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
 Ստուգարքը համարվում է ստուգված ուսանողի՝ մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ /և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայության դեպքում.

- գրավոր և բանավոր թարգմանություններ,
- ռեֆերատ,
- պրեզենտացիա,
- խմբային աշխատանք,
- ուսանողական պորտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ):

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Բաժին 1. Հնչյունաբանություն և ուղղախոսություն: Հնչյունների դասակարգումը և արտասանական հատկանիշները: **Բաժին 2.** Քերականություն: Խոսքի մասեր: Շարահյուսություն: **Բաժին 3.** Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն: Համաշխարհային պատմության հիմնահարցեր: Թարգմանություններ անգլերենից հայերեն:

- 14. Հիմնական գրականության ցանկ.**
1. Mkhitarian, Ye., (2004) Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan.
  2. Cincotta, Howard (Ed.). (1994). An Outline of American History. United States Information Agency.
  3. Kirn, Elaine. (1989). About the U.S.A. United States Information Agency, Materials Branch of the English Language Programs Division.
  4. Myers, Sondra (Ed.). (1997). Democracy Is a Discussion: Civic Engagement in Old and New Democracies: The Handbook. New London, CT: Connecticut College.
  5. Short, Deborah J., Seufert-Bosco, Margaret, & Grognet, Allene Guss. (1995). By the People, for the People: U.S. Government and Citizenship. McHenry, IL: Delta Systems Co., Inc.

1. 0305/B16	2. Անգլերեն 2	3. 4 ECTS կրեդիտ
--------------------	----------------------	-------------------------

4. 4.5 ժամ/շաբ.	5. 0/18/0
------------------------	------------------

6. 2-րդ կիսամյակ	7. Ստուգարք
-------------------------	--------------------

8. Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել մասնագիտական բառապաշարը, խորացնել ուսանողների գիտելիքները և հմտությունները հաղորդակցական բարդ իրավիճակներում:

Դասընթացի խնդիրները.

1. Ներկայացնել պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և նմուշների հիման վրա ձևակերպել սեփականը:
2. Հաղորդել գիտելիքներ մասնագիտական նորաբանությունների ոլորտից:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Թվարկելու պաշտոնական գրագրության ժամանակ անհրաժեշտ սկզբունքները և ներկայացնելու սեփական օրինակները:
2. Կազմելու գրավոր և բանավոր շարադրանք՝ օգտագործելով A2 մակարդակին համապատասխան բառապաշար և քերականական կառույցներ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ընկալելու և վերարտադրելու կարողացած և ունկնդրած A2 մակարդակի տեքստերի և

<p>երկխոսությունների հիմնական բովանդակությունը:</p> <ol style="list-style-type: none"> Շարադրելու խոսքային իրավիճակին համապատասխան գրավոր և բանավոր պատասխան: Կատարելու A2 մակարդակի տեքստերի թարգմանություններ անգլերենից հայերեն և հայերենից անգլերեն: <p>Գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> Իրականացնելու համատեղ աշխատանք թիմում: Կիրառելու տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ և ներկայացնելու պրեզենտացիաներ: Ներգրավելու ձեռք բերված գիտելիքները և կարողությունները միջազգային ասպարեզում՝ անգլերենը օգտագործելով որպես հետագա մասնագիտական առաջընթացի միջոց:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> հաղորդակցական մեթոդ մտազրոհ ուսանողական պորտֆոլիո խմբային աշխատանք գրավոր և բանավոր թարգմանություն աշխատանք տեղեկագրով ռեֆերատ ինքնուրույն աշխատանք
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաթղթը համարվում է ստուգված ուսանողի մոդուլի շրջանակներում ցուցաբերած կամ/ և վերջում ներկայացրած աշխատանքների առկայության դեպքում.</p> <ul style="list-style-type: none"> գրավոր և բանավոր թարգմանություններ, ռեֆերատ, պրեզենտացիա, խմբային աշխատանք, ուսանողական պորտֆոլիո (ընթերցանությունը և լսողական ընկալումը ստուգող, գրավոր շարադրանքի վարժություններ, CV, դիմում, մոտիվացիոն նամակ):
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Բաժին 1. Պաշտոնական գրագրություն: Ինքնակենսագրություն, մոտիվացիոն նամակ, դիմում: Բաժին 2. Մասնագիտական բառապաշարի և տեքստերի ուսումնասիրություն: Հայոց պատմությունը համաշխարհային համատեքստում: Թարգմանություններ հայերենից անգլերեն:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Mkhitarian, Ye., (2004) Basic English for University Students, YSU Press, Yerevan. Cincotta, Howard (Ed.). (1994). An Outline of American History. United States Information Agency. Kirn, Elaine. (1989). About the U.S.A. United States Information Agency, Materials Branch of the English Language Programs Division. Myers, Sondra (Ed.). (1997). Democracy Is a Discussion: Civic Engagement in Old and New Democracies: The Handbook. New London, CT: Connecticut College. Short, Deborah J., Seufert-Bosco, Margaret, & Grognet, Allene Guss. (1995). By the People, for the People: U.S. Government and Citizenship. McHenry, IL: Delta Systems Co., Inc.

1.0305/B15	2.Ֆրանսերեն– 1	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.0/18/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Ստուգաթղթ	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ հարստացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականական և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա: Այս փուլում ստացած գիտելիքները հիմք են հանդիսանում հետագա՝ առավել խորացված ուսումնասիրության համար:

Դասընթացի խնդիրները.

1. Խորացնել դպրոցում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականության և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա:
2. Ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ:
3. Հանրագումարի բերել ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտները:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները:
2. Ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները:
2. Ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները:
3. Լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ):
4. Առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն:
2. Ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները:
3. Ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր:
4. Բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,

Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝

1. Անհատական և խմբային առաջադրանքներ
2. ընթերցանություն
3. թեստ
4. ռեֆերատ
5. դիագնոստիկ ստուգում
6. շնորհանդես
7. ինքնուրույն աշխատանք

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

Մտուզարք. Նախապես տրված հարցաշարի շրջանակում անցկացվում է բանավոր հարցում:

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ռիթմիկ խմբեր: Շեշտ: Enchainement. Liaison. **Թեմա 2.** Հատուկ և հասարակ գոյական: Գոյականի սեռը, թիվը: Սեռի արտահայտությունը հոդերի և ածանցների միջոցով: **Թեմա 3.** Որոշյալ և անորոշ հոդ: Մասնական հոդը որպես անորոշ քանակ արտահայտելու միջոց: Միաձուլված հոդ: Հոդը

չօգտագործելու դեպքերը: **Թեմա 4.** Ածական: Ածականի համաձայնությունը գոյականի հետ: Ածականի իմաստի փոփոխությունը՝ կախված նրա դիրքից: **Թեմա 5.** Ցուցական, ստացական, հարցական և բացականչական, անորոշ ածականներ: **Թեմա 6.** Թվական: Քանակական և դասական թվականներ և դրանց գործածությունը: **Թեմա 7.** Դերանուն: Անձնական անշեշտ դերանուններ, դրանց գործածությունը որպես ենթակա, ուղիղ և անուղղակի խնդիր: Անձնական շեշտված դերանուններ:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Попова И. Н., Казакова Ж. А., «Французский язык», Москва, 2008
2. M. Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du francais» (Niveau intermediaire).
3. Cl. Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau debutant),
4. M. Djoulhakian, R. Meliksntian, A. Mouradian, «Manuel de francais», Erevan – 2011.

1.0305/B16	2.Ֆրանսերեն – 2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.0/18/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր մասնագիտական տեքստերից օգտվելու ունակություններ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Խորացնել նախորդ կիսամյակում ստացած գիտելիքները՝ շեշտը դնելով ֆրանսերենի հնչյունաբանության, քերականության և բառապաշարի հիմնական առանձնահատկությունների վրա: 2. Ֆրանսերենի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ և գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ: 3. Հանրագումարի բերել ստացված գիտելիքները՝ դրանք ուղղորդելով դեպի համապատասխան մասնագիտական ոլորտները: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու ֆրանսերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները: 2. Ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ճիշտ արտասանելու ֆրանսերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները: 2. Ճիշտ հնչերանգով ձևակերպելու հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները: 3. Լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ): 4. Առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ինքնուրույն կատարելու տեքստի ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություն: 2. Ընկալելու և մեկնաբանելու ֆրանսերենի արտասանական յուրահատկությունները: 3. Ազատորեն հաղորդակցվելու ֆրանսերենով, ընթերցելու միջին բարդության տեքստեր: 4. Բառարանի օգնությամբ ընթերցելու գեղարվեստական գրականություն և մասնագիտական տեքստեր: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրյունները.</p> <p>Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու</p>		

գիտական բանավեճեր:
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները՝ 1. Անհատական և խմբային առաջադրանքներ 2. ընթերցանություն 3. թեստ 4. ռեֆերատ 5. դիագնոստիկ ստուգում 6. շնորհանդես 7. ինքնուրույն աշխատանք
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. <i>Մտուզարք.</i> Նախապես տրված հարցաշարի շրջանակում անցկացվում է բանավոր հարցում:
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Գոյականների իգական սեռի կազմության տարբեր միջոցների դասակարգում՝ քերականորեն, ձևաբանորեն, բառային: Երկու սեռ ունեցող գոյականներ: Թեմա 2. Միայն հոգնակի թվով գործածվող գոյականներ. Բաղադրյալ գոյականների հոգնակի թվի կազմությունը: Թեմա 3. Անորոշ դերանվանական ածականներ: Թեմա 4. Հարաբերական դերանուններ. դրանց ձևերը և գործածությունը նախադասության մեջ Թեմա 5. Բայ: Եղանակավորման քերականական արտահայտությունը: Թեմա 6. Ֆրանսերեն լեզվի խոնարհման բնութագիրը: Եղանակների կազմությունը և գործածությունը նախադասություններում: Թեմա 7. Նախդիրների համակարգային դասակարգում: Տարբեր հարաբերություններ արտահայտող նախդիրներ:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Попова И. Н., Казакова Ж. А., «Французский язык», Москва, 2008 2. M. Gregoire, Od. Thievenaz, «Grammaire progressive du francais» (Niveau intermediaire). 3. Cl. Miquel, «Communication progressive du francais» (Niveau debutant), M. Djoulhakian, R. Meliksntian, A. Mouradian, «Manuel de francais», Erevan – 2011.

1.0305/ B12	2.Վրացերեն -1	3. 4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5. 0/18/0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Մտուզարք	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել բանավոր և գրավոր խոսքի և երկխոսության կառուցման ունակություններ, ելնելով հաղորդակցման հիմնական պահանջմունքներից: Դասընթացի խնդիրներն են. <ul style="list-style-type: none"> ➢ Ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա: ➢ Խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները: ➢ Հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում: 		
9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. Մասնագիտական գիտելիք և իմացություն <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնելու վրացերենի արտասանական նորմերը, հնչյունական համակարգը և հնչյունական յուրահատկությունները, 2. ձևաբանորեն և շարահյուսորեն ճիշտ վերլուծելու բառը և նախադասությունը, բ. Գործնական մասնագիտական կարողություններ <ol style="list-style-type: none"> 1. ճիշտ արտասանելու վրացերեն հնչյունները և դրանց տառադարձման նշանները, 2. լսելով՝ հասկանալու և վերաշարադրելու տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը (թույլատրվում է 2-3% անձանոթ բառ), առանց բառարանի կարդալու և վերաշարադրելու միջին բարդության մասնագիտական տեքստեր, գ. քննհանրական/փոխանցելի կարողություններ <ol style="list-style-type: none"> 1. շարադրելու տեքստ (20 նախադասություն) առաջարկված որևէ թեմայով (իր, ընտանիքի, 		

<p>ուսման, ազատ ժամանակի, հայրենիքի, հայրենի քաղաքի, եղանակի, հետաքրքրությունների և այլնի մասին):</p> <p>2. հասկանալու և կարողանալ սկսելու, շարունակելու և ավարտելու երկխոսությունները:</p>
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ2.Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր և գրավոր խոսքը, պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ4.Մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու կարողություն հանրության հետ, լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը գնահատելու և զուգադրելու հմտություններ:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. քննարկում /բանավեճ 2. համագործակցային աշխատանք 3. էվրիստիկական մեթոդ 4. մտազրոհ 5. վերլուծական մեթոդ 6. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 7. գրավոր մեթոդ 8. բացատրական մեթոդ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են</p> <p>Ստուգաբքը անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Բաժին 1. Հնչյունաբանություն: Ձայնավորների և բաղաձայնների դասակարգումը: Արտասանության և հնչերանգային հիմնական նորմերը: Բաժին 2. Հնչյունաբանություն. վանկ և տողադարձ Բաժին 3. Բառագիտություն. բառիմաստ, մենիմաստ և բազմիմաստ բառեր: Բառակազմություն, բառի ձևաբանական կազմը /արմատներ, հիմք, ածանցներ/: Բաժին 4. Ձևաբանություն. ձևաբանության հիմնական միավորները /բառ, ձևույթ/: Խոսքի մասերի դասակարգումը և նրանց քերականական կարգերը: Գոյական անուն, քերականական սեռ: Ծնչավոր և անշունչ առարկաներ: Գոյականի հոգնակի թվի կազմությունը: Բաժին 5. Հոլով և հոլովում(անվանական, պատմողական, սեռական, տրական, գործիական, պարագայական, կոչական հոլովներ): Կայուն և անկայուն հիմքերով գոյականների հոլովումը: Հատուկ անունների հոլովումը: Այլաձև հոլովվող գոյականներ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բայրամյան Հ., Վրացերենի դասընթաց (հնչյունաբանություն, բառագիտություն, ձևաբանություն), Եր., 2017: 2. Գորգաձե Ռ., Վրացերեն-հայերեն բառարան, Եր., 2005: 3. Գորգաձե Ռ., Հայերեն-վրացերեն գրուցարան, Երևան-Թբիլիսի, 2004:

1.0305/B12	2.Վրացերեն -2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.0/18/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաբք	
<p>8.Դասընթացին պատասկն է՝ ապահովել և կատարելագործել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կառուցման ունակությունները և մասնագիտական լեզվի տիրապետումը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Ձևավորել գիտելիքներ՝ հիմնված ժամանակակից պատկերացումների վրա: ➢ Վերհանել թերություններն ու շտկել դրանք: ➢ Խորացնել ուսանողի լեզվական հմտությունները և հաղորդակցման կարողությունները: ➢ Հատուկ ուշադրություն դարձնել մասնագիտական բառապաշարին՝ ուսումնասիրվող թեմաների շրջանակներում: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p>		

<ol style="list-style-type: none"> գործածելու տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգը, կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները: վերարտադրելու մասնագիտական տեքստը, նաև ներկայացնելու նրա բովանդակությունը սեղմ և ընդարձակ: թարգմանելու մասնագիտական տեքստը հայերենից վրացերեն և հակառակը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> գնահատելու, վերլուծելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը: օգտվելու տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից, մշակելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ունակ կլինի.</p> <p>Գ2.Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր և գրավոր խոսքը, պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:</p> <p>Գ4.Մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու կարողություն հանրության հետ, լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը գնահատելու և գուգադրելու հմտություններ:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> քննարկում /բանավեճ համագործակցային աշխատանք էվրիստիկական մեթոդ մտազրոհ վերլուծական մեթոդ խոսքային կամ բանավոր մեթոդ գրավոր մեթոդ բացատրական մեթոդ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքն անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում տրված ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Բաժին 1. Ածական անուն, քերականական կարգերը: Ածական անունների հոլովումը: Ածականների հոլովումը գոյականների հետ: Ածականների համեմատության աստիճանները: Ածականների կազմությունը: Բաժին 2. Թվական անուն, քերականական կարգերը: Քանակական, դասական և կոտորակային թվականներ: Թվականների կազմությունը և հոլովումը: Բաժին 3. Դերանուն, քերականական կարգերը: Դերանունների տեսակներն ու հոլովումը: Բաժին 4. Բայ, քերականական կարգերը: Բայաշարքեր: բայերի խոնարհումը: Բայի անորոշ ձևերը: Ենթակայական կառուցվածք ունեցող բայերի դիմային ցուցիչները: Խնդրային կառուցվածք ունեցող բայերի դիմային ցուցիչները: Բաժին 5. Բայի կերպը: Բայի սեռը: Միջոսեռային փոխանցումներ: Բաժին 6. Մակբայ: Հետադրություն: Շաղկապ: Մասնիկներ: Ձայնարկություն: Բաժին 7. Մասնագիտական տեքստի թարգմանություն. գիտական տեքստի թարգմանության տեսության հիմնական խնդիրները:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Բայրամյան Հ., Վրացերենի դասընթաց (հնչյունաբանություն, բառագիտություն, ձևաբանություն), Եր., 2017: Գորգաձե Ռ., Վրացերեն-հայերեն բառարան, Եր., 2005: Գորգաձե Ռ., Հայերեն-վրացերեն գրուցարան, Երևան-Թբիլիսի, 2004:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ

Կամրնտրական դասընթացներ

1.0303/B17	2.Բարոյագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5. 10/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. ստուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել բարոյականության տեսության հիմնահարցերը, ամբողջացնել բարոյականության մասին սովորողի պատկերացումները, բարձրացնել բարոյական գիտակցությունը և համաշխարհայնացման արդի ժամանակաշրջանում նպաստել ուսանողի բարոյափիլիսոփայական աշխարհայացքի ձևավորմանը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ծանոթացնել բարոյագիտության հիմնական հասկացություններին, բարոյական առաջընթացի էությանն ու չափանիշներին, բարոյականության էությանը, կառուցվածքային բաղադրիչներին, յուրահատկությանը, գործառույթներին, բարոյականության և ազատության հարաբերությանը, ազգային ու համամարդկային բարոյամշակութային արժեքներին, բարոյական արժեհամակարգին: 2. Ցույց տալ ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին: 3. Նպաստել անձի բարոյական մտահաղորդակցության ձևավորմանը: 4. Բացահայտել բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից: 5. Վերլուծել բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները: 6. Ընդլայնել սովորողների մտահորիզոնը: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Սահմանելու բարոյագիտության հիմնական հասկացությունները, բարոյական առաջընթացի էությունը ու չափանիշները: 2. Արժևորելու ազգային և համամարդկային բարոյամշակութային արժեքները, բարոյական արժեհամակարգը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ցույց տալու ճշմարտության, արդարության, ազատության, բարու և գեղեցիկի կապը կյանքի նպատակի և իմաստի հիմնահարցերին: 2. Բացահայտելու բարոյական իդեալի էությունը ազգայինի և համամարդկային տեսանկյունից: 3. Վերլուծելու բարոյականություն հասկացության տարբեր սոցիալ-մշակութային մեկնաբանությունները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ3.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. քննարկումներ 3. զեկուցումներ 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարք. Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:</p>		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Բաժին 1. Բարոյագիտության հիմնական կատեգորիաները. Թեմա 1. Հասկացություն բարոյագիտության կատեգորիաների մասին: Թեմա 2. Բարին և չարը: Թեմա 3. Պարտք և պատասխանատվություն: Թեմա</p>		

4. Պատիվ և արժանապատվություն: **Թեմա 5.** Խիղճ: Բարոյական իդեալ: **Թեմա 6.** Կյանքի իմաստն ու նպատակը: **Թեմա 7.** Երջանկություն. Սեր: **Բաժին 2. Բարոյականության էությունը, կառուցվածքային բաղադրիչները, յուրահաստկությունը և գործառույթները:** **Թեմա 8.** Բարոյականության էությունը, յուրահաստկությունը և կառուցվածքային բաղադրիչները: **Թեմա 9.** Բարոյականության հիմնական սոցիալական գործառույթները: **Բաժին 3. Բարոյականություն և ազատություն:** **Թեմա 10.** Անձը և համակեցությունը: **Թեմա 11.** Բարոյականության հասարակական խնդիրները: **Բաժին 4. Անձի բարոյական գիտակցությունը:** **Թեմա 12.** Անձի բարոյական գիտակցությունը: **Թեմա 13.** Անձի բարոյական գործունեությունը: **Թեմա 14.** Անձի բարոյական հարաբերությունները: **Թեմա 15.** Անձի բարոյական մշակույթը: **Բաժին 5. Համամարդկային բարոյական արժեքներ և ազգային բարոյական նկարագիր:** **Թեմա 16.** Ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների վերաիմաստավորումը եվրոպական բարոյամշակութային արժեհամակարգի համատեքստում: **Թեմա 17.** Ազգային-բարոյական նկարագիր: **Բաժին 6. Բարոյագիտության կիրառական խնդիրներ:** **Թեմա 18.** Կիրառական բարոյագիտություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. А. Разин, Этика, Москва, 2003.
2. О. Дробницкий, Понятие морали, Москва, 2004.
3. Дж. Мур, Прунципы этики, Москва, 1984.
4. Этика, Учебник под. Ред. А. Гусейнова и Е. Дубко, Москва, 2000.
5. Словарь по этике.

1. 0105 /B17	2. Բնագիտության ժամանակակից հայեցակարգեր	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7. Ստուգաք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական մասնագիտությունների ներկայացուցիչներին բնագիտական գրագիտության հիմունքներին 21-րդ դարի մակարդակով ծանոթացնելն է: Այն պիտի առաջին հերթին ապագա մտավորականին ուսանի բնագիտության, մաթեմատիկայի և հումանիտար գիտությունների ուսումնասիրման առարկաների ու մեթոդոլոգիայի ընդհանրություններին ու տարբերություններին, որ նման մտավորականն իր հետագա գործունեության ընթացքում հնարավորին չափ քիչ ենթարկվի զանազան մոլորություններին, նախապաշարմունքներին ու սնահավատություններին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում կներկայացվի ժամանակակից բնագիտությունը համապիտանի մեթոդների և օրենքների ամբողջության մեջ՝ ցուցադրելով շրջապատող աշխարհի ճանաչման ռացիոնալ մեթոդի առանձնահատկությունը, բնագիտության տրամաբանությունը և կառուցվածքը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ձևավորել բնագիտական աշխարհայացք: 2. Ծանոթացնել բնագիտության զարգացման պատմությանը: 3. Բացատրել բնության համակարգերի կազմավորման, կառուցվածքի և զարգացման օրինաչափությունները: 4. Ուսանողներին ծանոթացնել բնագիտության զարգացման ներկա միտումներին: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու բնագիտության զարգացման փուլերը: 2. Ներկայացնելու բնագիտության հիմնական սկզբունքներին: 3. Մեկնաբանելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպտիվները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կիրառելու բնության համակարգերի կառուցվածքի, զարգացման ընդհանուր սկզբունքների և օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքները տարբեր հետազոտություններում: 2. Կատարելու հաշվարկներ որոշակի գործընթացների վերաբերյալ և տալ որակական ու քանակական գնահատական բնության երևույթների վերջնական արդյունքների մասին: 		

<p>3. Կատարելու համապատասխան եզրակացություններ բնության առավել ընդհանուր համակարգերի վերաբերյալ:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. Ներկայացնելու թիմային աշխատանքի ընթացքում հստակ սեփական միտքը:</p> <p>2. Օգտվելով տարբեր աղբյուրներից կատարելու վերլուծություններ և դասակարգելու ստացած ինֆորմացիան:</p> <p>3. Ստեղծագործելու՝ պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը:</p>
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Մ5. ներկայացնելու հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,</p> <p>Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները (դասախոսումը, բացատրումը, պատմումը, զեկուցումը),</p> <p>2. գործնական մեթոդները (վարժությունների և տնային առաջադրանքի կատարումը),</p> <p>3. տրամաբանական մեթոդները (ինդուկտիվ, դեդուկտիվ, անալոգիա),</p> <p>4. ճանաչողական-ստեղծագործական մեթոդները (բացատրական - ցուցադրական, պրոբլեմային - որոնողական),</p> <p>5. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային և խմբային աշխատանքներ),</p> <p>6. քննադական մտածողության մեթոդները,</p> <p>7. խմբային աշխատանքի մեթոդները,</p> <p>8. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները,</p> <p>9. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր և բանավոր, պլանավորված և ոչ պլանավորված վերահսկողություն):</p>
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաթղթ. Ուսանողին տրվում է ինքնուրույն աշխատանք ռեֆերատի տեսքով՝ դասընթացին վերաբերվող: Տրվում է ռեֆերատը բանավոր և ժամանակակից մեթոդներով ներկայացնելու հնարավորություն, եթե ուսանողը ինքնուրույն աշխատանքը ներկայացնում է դրսևորելով անհրաժեշտ վերջնարդյունքի 50 տոկոսից ավելին նա ստանում է ստուգված:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ առարկայի նպատակները, խնդիրները, ուսումնասիրության մեթոդները և զարգացման հիմնական փուլերը: Թեմա 2. Բնագիտական և հումանիտար մշակույթներ: Աշխարհի մեխանիկական, էլեկտրամագնիսական և ժամանակակից պատկերները: Թեմա 3. Նյութի կառուցվածքի կոնցեպցիաները: Միկրոաշխարհի կառուցվածքների և փոխազդեցությունների կոնցեպցիաները: Տարրական մասնիկները: Հիմնարար փոխազդեցությունները: Թեմա 4. Հարաբերականության հաստուկ և ընդհանուր սկզբունքները: Անորոշությունը աշխարհում: Անորոշությունների առնչություն: Լրացման սկզբունք: Թեմա 5. Աստղերի, մոլորակների և տիեզերքի կառուցվածքի, առաջացման և էվոլյուցիայի կոնցեպցիաները: Թեմա 6. Կենդանի նյութի ձևերը, հատկությունները և կազմավորման մակարդակները: Թեմա 7. Էվոլյուցիոն կենսաբանության կոնցեպցիաները:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <p>1. Սսլանյան Լ., Բնագիտության ժամանակակից կոնցեպցիաներ, ԵՊՀ, Եր., 2007:</p> <p>2. Канке В.А., Концепции современного естествознания, Логос. Москва, 2002.</p> <p>3. Концепции современного естествознания Питер 2008 , (Под. редакц. Л. А. Михайлова).</p>

1.0201/ B17	2.Գործարարության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգաթղթ	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է հաղորդել ներկայիս տնտեսական պայմաններում գործարարություն կազմակերպելու և վարելու համար իրավական, տնտեսական և կազմակերպչական գիտելիքներ և</p>		

<p>հմտություններ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Փոխանցել համակարգված գիտելիք գործարարության կազմակերպման վերաբերյալ: 2. Մշակել կազմակերպա-կառավարչական հմտություններ գործարարությամբ զբաղվելու համար: 3. Հաղորդել գիտելիքներ գործունեության սուբյեկտների պատասխանատվության վերաբերյալ:
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բնութագրելու գործարարության միջավայրը և տեսակները: 2. Տարբերելու ձեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը: 3. Բմանալու ձեռնարկության պետական գրանցման փաստաթղթերի փաթեթը: 4. Թվարկելու գործունեության տեխնիկա-տնտեսական հիմնավորման պահանջները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մշակելու բիզնես-գաղափարներ և վերլուծության միջոցով, ընտրել լավագույնը 2. Կազմակերպելու սեփական գործ և որոշել դրա արդյունավետությունը: 3. Գնահատելու ռիսկը և կողմնորոշվելու ստեղծված ցանկացած իրավիճակում: 4. Հայթայթելու, վերլուծելու և տեղին օգտագործելու գործունեության համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ (եթե այդպիսիք կան)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Աշխատելու թիմում: 2. Մոտիվացնելու: 3. Առաջնորդելու: 4. Աշխատելու տեղեկատվության հետ:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ5.արդյունավետորեն շփվելու և համագործակցելու ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գործնական խաղ /թիմային աշխատանք/ 2. դասախոսություն, սեմինար 3. ինքնուրույն աշխատանք /զեկույց,ռեֆերատ,/ 4. ճանաչողական էքսկուրսիաներ
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար նախատեսված ստուգարքը անց կացվում գրավոր:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Գործարարության էությունը և ֆունկցիաները: Թեմա 2. Գործարարության միջավայրը և տեսակները: Թեմա 3. Գործարարության սուբյեկտները: Թեմա 4. Ձեռնարկության կազմակերպա-իրավական ձևերը: Թեմա 5. Բիզնես-գաղափարը և բիզնես հայեցակարգը,որպես գործարարության նախադրյալ: Թեմա 6. Մարքեթինգի պլան: Թեմա 7. Գործունեության կադրային ապահովումը: Թեմա 8. Գործունեության մեկնարկային կապիտալը և ընթացիկ գործունեության ֆինանսական ապահովումը: Թեմա 9. Արտադրական պլան Թեմա 10. Ինքնարժեքի կալկուլյացիա: Թեմա 11. Ձեռնարկատիրական ռիսկ: Թեմա 12. Ֆինանսական պլանավորում:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. М.Н.Кондратьева, Е.В.Баландина, Ю.С.Трефилова, «Бизнес-планирование» учебное пособие, Ульяновск УлГТУ 2014/ http://venec.ulstu.ru/lib/disk/2015/17.pdf/ 2. В.Ю.Буров, «Основы предпринимательства»,учебное пособие, Чита – 2011. 3. В.А.Богомолова, Н.М.Белоусова, О.В.Кублашвили, Р.Ю.Ролдугина, «Бизнес-планирование», учебное пособие, Москва 2014 http://storage.elib.mgur.ru/6/bogomolova_2014.pdf// 4. С.И.Башаримова, М.В. Дасько, «Основы предпринимательства» учебное пособие.

5. Е.К.Торосян, Л.П.Сажнева, Ж.Н.Зарубина, «Основы предпринимательской деятельности», учебное пособие, Санкт-Петербург 2016 <https://books.ifmo.ru/file/pdf/1909.pdf/>.

1. 0304/B17	2. Կրոնագիտության հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2.5 ժամ/շաբ.	5. 10/0/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Մտուգարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդի կրոնական ներփակ հոսանքների ու դեմոսիացիաների վերաբերյալ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների վերաբերյալ: 2. Ուսումնասիրել կրոնական տարատեսակ ուղղությունների դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունները: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք: 2. Նկարագրելու Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մեկնաբանելու ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները: 2. Համեմատական վերլուծության ենթարկելու և իրարից տարբերելու հին աշխարհի տարբեր ժողովուրդների դիցաբանական համակարգերը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ4. գիտակցելու անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանելու ազգային և համամարդկային արժեքները,</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. քննարկումներ 3. բանավեճ 4. զեկուցում 5. ռեֆերատ 6. անհատական և խմբային առաջադրանքներ 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Մտուգարք. Մտուգարքը անց է կացվում բանավոր, նախապես տրամադրված հարցաշարի շրջանակներում:</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: Թեմա 2. Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհային կրոններ: Թեմա 3. Բուդդայականություն, իսլամ, դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: Թեմա 4. Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ: Թեմա 5. Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: Թեմա 6. Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: Թեմա 7. Հայ Առաքելական եկեղեցին V-IX դարերում: Թեմա 8. Հայ</p>		

Առաքելական եկեղեցին X-XIV դարերում: Թեմա 9. Հայ Առաքելական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: Թեմա 10. Հայ Առաքելական եկեղեցին XIX-XX դարերում:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Ալիշան Ղ., Հայոց հին հավատքը կամ հեթանոսական կրոնը, Եր., 2002: 2. Աստվածաշունչ: 3. Գուրան, Սոֆիա, 1929: 4. Երուանդ վրդ. Տէր- Մինասեանց, Ընդհանուր եկեղեցական պատմութիւն, հ. Ա., Էջմիածին, 1908. 5. Владимирон Н., Овсиенко Ф., Мировые религии, М., 1998. 6. История религии, т. 1-2, М., 2002.

1.0202 /B17	2. Մշակութաբանության հիմունքներ	3. 2 կրեդիտ
4. 2.5 ժամ/շաբ.	5. 10/0/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. ստուգաք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանության առարկայի և «մշակույթ» հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն դարձնել համաշխարհային ու հայ մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործընթացների վրա:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <p>1. Ձևավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների վերաբերյալ:</p> <p>2. Ուսումնասիրել հայ և համաշխարհային մշակույթների ընդհանուր բնութագրերը:</p>		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <p>1. Ներկայացնելու գիտության մեջ մշակույթ» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները:</p> <p>2. Սահմանելու մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <p>1. Մեկնաբանելու մշակույթ, ենթամշակույթ, հակամշակույթ հասկացությունները:</p> <p>2. Վերլուծելու մշակութային գործընթացները և մշակույթի զարգացման դինամիկան:</p> <p>3. Մեկնաբանելու ժամանակակից մշակութային գործընթացների առանձնահատկությունները:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. Աշխատելու թիմում:</p> <p>2. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:</p>		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և գույզադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ4. գիտակցելու անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանելու ազգային և համամարդկային արժեքները,</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. դասախոսություն</p> <p>2. քննարկումներ</p> <p>3. բանավեճեր</p> <p>4. ռեֆերատներ</p> <p>5. զեկուցումներ</p>		
12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		

<p>Մտուգարք. Մտուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի էության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: Թեմա 2. Մշակույթի մակարդակները: Ազգային և համամարդկային բնույթը: Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: Թեմա 3. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: Կրոն, գիտություն և արվեստ: Թեմա 4. Մշակույթ-բնություն-հասարակություն: Թեմա 5.Նախնադարյան մշակույթ: Հին Արևելյան քաղաքակրթություններ (միջագետքյան, եգիպտական, հին հնդկական և չինական): Թեմա 6. Անտիկ (հունահռոմեական) մշակույթ: Թեմա 7. Միջնադար՝ քրիստոնեական և իսլամական մշակույթներ: Թեմա 8. Վերածնունդ և Ռեֆորմացիա: Թեմա 9. Նոր դարաշրջանի եվրոպական մշակույթը: Թեմա 10. Սոդեռնիզմի և պոստմոդեռնիզմի դարաշրջանների մշակույթը: Թեմա 11.Հայկական մշակույթ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Մելքումյան Գ., Մշակութաբանություն, Եր., 2000: 2. Սարգսյան Ս.Ա., Մշակութաբանություն, Եր., 1997 3. Սարգսյան Ս.Ա, Մշակույթի տեսություն և հայ մշակույթի պատմություն, Եր., 2004: 4. Арутюнов С.А., Рыжакова С. И., Культурная антропология, М., 2004. 5. Розин В.М., Культурология, М., 1998.</p>

1.0303/ B17	2.Սոցիոլոգիայի հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Մտուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել ուսանողներին անհատների, սոցիալական խմբերի, դասակարգերի, մարդկային այլ խմբերի գործունեության մեջ հասարակական ընդհանուր օրինաչափությունների դրսևորման ձևերին և գործողության մեխանիզմներին տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ձևավորել համակարգված պատկերացում կիրառական սոցիոլոգիայի ընդհանուր կառուցվածքի վերաբերյալ: 2. Ուսումնասիրել սոցիալական խմբերի ընդհանուր օրինաչափությունները, դրսևորման ձևերը և գործողության մեխանիզմները տարբեր պատմական պայմաններում և իրադրություններում: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու գիտության մեջ «սոցիոլոգիա» հասկացության ամենատարածված սահմանումները և տեսությունները: 2. Սահմանելու սոցիոլոգիայի կառուցվածքը, բաղադրիչները, տիպաբանությունը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մեկնաբանելու տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները: 2. Վերլուծելու սոցիալական խմբերը, դասակարգերը: 3. Մեկնաբանելու կիրառական սոցիոլոգիայի հետազոտության մեթոդների տեսակները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Աշխատելու թիմում: 2. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ2.գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և գուզադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը, Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,</p>		

<p>94. գիտակցելու անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանելու ազգային և համամարդկային արժեքները,</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. քննարկումներ 3. բանավեճեր 4. ռեֆերատներ 5. զեկուցումներ:
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Կիրառական սոցիոլոգիա առարկայի նպատակը, խնդիրները: Թեմա 2. Տեղեկատվություն հավաքելու մեթոդները: Թեմա 3. Դիտման մեթոդ, հարցման մեթոդ, հարցազրույցի մեթոդ, փաստաթղթերի վերլուծության մեթոդ, Ֆոկլուս խումբ: Թեմա 4. Հարցաշարի կառուցվածքը, տեսակները: Թեմա 5. Սոցիոլոգիական հետազոտության փուլերը, ծրագիրը, ընտրանքը:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бабосов Е.М. Прикладная социология. Тетра Системс, 2001. ISBN 985-6577-74-8 2. Горшков М.К., Шереги Ф.Э. Прикладная социология. Методология и методы. Москва: Альфа-М; Инфра-М, 2011. 3. Горшков М.К., Шереги Ф.Э. Прикладная социология. Методология и методы. Интерактивное уч. пособ. На CD-ROM. 2012 г. 4. Долгоруков А.М. От замысла к действию. Стратегическое управление. ДИСКУРС, 2011. 5. Ельмеев В.Я., Овсянников В.Г. Прикладная социология: Очерки методологии. СПб.: СПбГУ, 1994 г. (1-е изд.) 6. Кравченко А.И. Прикладная социология и менеджмент: Хрестоматия. М.: МГУ, 1998.

1.0201/B17	2.Տնտեսագիտության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն Է ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգված տրամաբանական մտածողություն և տալ տնտեսագիտական ընդհանուր գիտելիքներ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսանողներին մեկնաբանել տնտեսագիտության հիմնարար օրենքները կատեգորիաները, ցուցանիշները: 2. Ուսանողներին բացատրել շուկայական տնտեսության սկզբունքները: 3. Ուսուցանել ուսանողներին օգտվել մասնագիտական գրականությունից, օրենքներից: 4. Ուսանողներին զինել միկրո և մակրո ցուցանիշները հասկանալու, վերլուծելու կարողություններով: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Սահմանելու և մեկնաբանելու շուկայական տնտեսության առանձնահատկությունները, սկզբունքները, տնտեսական օրենքները: 2. Ներկայացնելու շուկայի մոդելները, ռեսուրսների շուկաները և դրանց առանձնահատկությունները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու միկրո, մակրո ցուցանիշները, ֆինանսաբանկային համակարգը: 2. Վերլուծելու տնտեսական իրավիճակները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Աշխատելու թիմում: 		

<p>2. Տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված և հստակ կառուցել բանավոր և գրավոր խոսքը, հմտորեն հաղորդակցվել հանրության հետ:</p> <p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ2.գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը, Գ3.պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր, Գ4.գիտակցելու անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանելու ազգային և համամարդկային արժեքները,</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Դասախոսություններ 2. Մեմինարներ, քնարկումներ և բանավեճեր 3. Խմբային աշխատանքներ 4. Ռեֆերատներ
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Տնտեսագիտության տեսության առարկան և մեթոդը: Թեմա 2. Տնտեսական զարգացման ընդհանուր խնդիրները: Թեմա 3. Տնտեսության շուկայական համակարգը և եկամտի շրջապտույտը: Թեմա 4. Անհատական շուկաների վերլուծությունը, պահանջարկ և առաջարկ: Թեմա 5. Սպառողի վարքի տեսություն: Թեմա 6. Արտադրության ծախսերի տնտեսություն: Թեմա 7. Շուկայի կառուցվածքը և գնի ու արտադրության ծավալի որոշումը: Թեմա 8. Ձեռնարկությունների ու կազմակերպությունների տիպերը և տեսակները: Թեմա 9. Ռեսուրսների գների ձևավորումը: Թեմա 10. Մակրոտնտեսական ցուցանիշներ: Ազգային հաշիվների համակարգը: Թեմա 11. Մակրոտնտեսական կայունություն և տատանումներ: Թեմա 12. Փողը և բանկային համակարգը, դրամավարկային քաղաքականություն: Թեմա 13. Պետական բյուջեն և ֆիսկալ քաղաքականությունը: Թեմա 14. Միջազգային առևտրի տեսություն: Թեմա 15. Վճարային հաշվեկշիռ և արժույթային կուրսեր:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գորթնի Ջ. , Տնտեսագիտություն, Եր., 1999: 2. Սամուելսոն Ս., Նորթհանուս Ու., Տնտեսագիտություն, Եր., 1997: 3. Макконнелл К.Р., Брю С.Л. Экономика. 17-ое изд., Москва, 2009. 4. Экономическая теория. Учебник под ред. В. Камаева, Москва, 1998

1. 0304/B17	2.Տրամաբանության հիմունքներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4.2.5 Ժամ/շաբ.	5. 10/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Ստուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսումնասիրել մտածողության օրենքները և կանոնները, սովորեցնել մտածել, կոռեկտ դատել, զերծ մնալ տրամաբանական այն սխալներից:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ցույց տալ հասկացության և բառի տարբերությունները: 2. Ծանոթացնել հասկացության տեսակների, տրամաբանական հնարների հետ: 3. Ծանոթացնել տրամաբանության և նախադասության կապին, անդրադառնալ դատողության տեսակներին, տրամաբանության օրենքներին: 4. Ծանոթացնել մտահանգման տարբեր տեսակներին և նրանց կանոններին, պարզաբանել ապացուցման և հերքման էությունը, նրանց եղանակները, բացահայտել ապացուցման և հերքման ընթացքում հնարքները, տրամաբանական սխալները: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p>		

<p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Սահմանելու հասկացության, նրա տեսակների, հասկացության ծավալների միջև հիմնական հարաբերությունները, տրամաբանական հնարները: 2. Մեկնաբանելու դատողության, նրա տեսակների, դատողությունների միջև հիմնական հարաբերությունների, տրամաբանական հիմնական օրենքները: 3. Սահմանելու մտահանգումը, նրա տեսակները, անհրաժեշտ մտահանգման տեսակները, նրանց կանոնները, ապացուցումն ու հերքումը, նրանց տեսակները, վարկածը, տրամաբանական սխալները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բաժանելու, դասակարգելու, տեսակավորելու հասկացությունները, դրանց տեսակները: 2. Չանազանելու հասկացությունն ու դատողությունը, դատողությունները տեսակավորելու ըստ տարբեր հիմքերի, գործածելու տրամաբանության հիմնական օրենքները: 3. Չանազանելու մտահանգման տարբեր տեսակները, անսխալ ապացուցել և հերքել: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կառուցելու և հիմնավորելու սեփական մտքերը առանց տրամաբանական սխալների: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. քննարկում 3. բանավեճ 		
<p>12.Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Վերջնարդյունքների ձևավորումը ստուգելու համար անց է կացվում բանավոր հարցում:</p>		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից. Թեմա 1. Տրամաբանությունն առարկան և նրա դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Հասկացություն: Թեմա 3. Դատողություն: Թեմա 4. Տրամաբանության օրենքները: Թեմա 5. Մտահանգում: Թեմա 6. Ապացուցում և հերքում: Թեմա 7. Պարալոգիզմ, սոփիստություն, սրամտություն, Պարադոքս: Հիպոթեզ:</p>		
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բրուսյան Գ., Տրամաբանության դասընթաց, Եր., 1976: 2. Кондаков Н., Логический словарь, Москва, 1975. 3. Гетманов А., Логика, Москва, 1993. 4. Маковелский А., История логики, Москва, 1967. 5. Демидов И., Логика, Москва, 2004: 		

1.0304/B17	2.Քաղաքագիտության հիմունքներ	3.2 կրեդիտ
4. 2.5 ժամ/շաբ.	5. 10/0/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.ստուգարք	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաների ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնել քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները: 2. Ներկայացնել քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները: 3. Ներկայացնել ու մեկնաբանել քաղաքական տեխնոլոգիա և քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը և զարգացման 		

<p>Էտապները:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ներկայացնելու իշխանության կառուցվածքը, ռեսուրսները և տեսակները: Թվարկելու ու մեկնաբանելու պետական կառավարման ձևերը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> Վերլուծելու քաղաքական վարչակարգ հասկացությունը, տեսակները: Մեկնաբանելու քաղաքական գաղափարախոսություն հասկացությունը: Մեկնաբանելու քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: Աշխատելու թիմում:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ4. գիտակցելու անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանելու ազգային և համամարդկային արժեքները,</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> դասախոսություն քննարկումներ բանավեճեր զեկուցումներ
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգաթղթ. Ստուգաթղթն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգաթղթը համարվում է հանձնված:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Քաղաքագիտության ձևավորման նախապատմությունը: Թեմա 2. Քաղաքական մտքի զարգացման հիմնական էտապները: Թեմա 3. Քաղաքական իշխանություն և իշխանական հարաբերություններ: Թեմա 4. Քաղաքական ընտրանի /էլիտա/: Թեմա 5. Քաղաքական լիդերություն: Թեմա 6. Քաղաքական ռեժիմներ: Թեմա 7. Հասարակության քաղաքական համակարգը: Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: Պետության ծագումը, բնույթը, դերը և հիմնական ֆունկցիաները: Թեմա 8. Քաղաքական կուսակցություններ և կուսակցական համակարգեր: Թեմա 9. Քաղաքացիական հասարակություն: Թեմա 10. Քաղաքական սոցիալականացում և քաղաքական մասնակցություն: Թեմա 11. Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: Թեմա 12. Գաղափարախոսությունների տեսություն: Թեմա 13. Ազգեր և ազգային քաղաքականություն: Թեմա 14. Քաղաքականությունը և կրոնը: Թեմա 15. Քաղաքական մշակույթ:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Քաղաքագիտություն, Եր., 2006: Буренко В., Журавлев В.В., Политология. Изд-во Моск. гуманит. ун-та, Москва, 2004. Гаджиев К., Политология. Москва, 2005. Политология. Под ред. А.А. Радугина. Изд-во Центр, Москва, 1999. Пушкарева Г., Политология. Изд-во Айрис-пресс, Москва, 2002. Мальцев В., Основы политологии. Изд-во ИТРССПИ, Москва, 1998.

1. 0304/ B12	2. Իրավունքի հիմունքներ	3. 2 ECTS կրեդիտ
4. 2.5 ժամ/շաբ.	5. 10/0/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Մտուցարք	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին սովորեցնել հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների օրենսդրական կարգավորման հիմունքները, ստացած իրավական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև ձևավորել իրավական աշխարհայացք ու մշակույթ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ձևավորել կայուն գիտելիքներ իրավունքի տեսության և իրավունքի առանձին ճյուղերի վերաբերյալ: 2. Ձևավորել մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի, իրավաբանական փաստաթղթերի կիրառման կարողություններ ու ունակություններ: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Սահմանելու իրավագիտության հիմնական հասկացությունները, կատեգորիաները, ինստիտուտները և տերմինները: 2. Ներկայացնելու հայկական իրավունքի և օրենսդրության համակարգի կառուցվածքը, իրավական նորմերի առանձնահատկությունները և նրանց տեսակները, նորմատիվ իրավական ակտերի համակարգը: 3. Մեկնաբանելու իր մասնագիտական ոլորտում իրավաբանական տերմինաբանությունը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կիրառելու իրավական ակտերը, իրավաբանական փաստաթղթերը իր մասնագիտական գործունեության մեջ: 2. Վերլուծելու իրավական նորմը՝ այն կիրառելով կոնկրետ իրավիճակներում: 3. Վերլուծելու և համակարգելու իրավական տեղեկատվությունը: 		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնաբոլորները.</p> <p>Ս3. սահմանելու երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,</p> <p>Ս4. մատնանշելու ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը.</p> <p>Գ3. պատրաստելու զեկուցումներ, ներկայացնելու հետազոտությունների արդյունքները, վարելու գիտական բանավեճեր:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. ռեֆերատ 3. զեկուցում: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Մտուցարք. Նախապես տրված հարցաշարից անց է կացվում բանավոր հարցում:</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Պետության և իրավունքի տեսություն: Թեմա 2. Սահմանադրական իրավունք: Թեմա 3. Քաղաքացիական իրավունք: Թեմա 4. Քրեական իրավունք: Թեմա 5. Աշխատանքային իրավունք: Թեմա 6. Ընտանեկան իրավունք: Թեմա 7. Տեղական ինքնակառավարում: Թեմա 8. Վարչական իրավունք: Թեմա 9. Դատավարական իրավունք: Թեմա 10. Արդարադատություն, դատախազություն և նոտարիատ: Թեմա 11. Կրթության, գիտության, մշակույթի և սոցիալական ոլորտի ՀՀ օրենսդրություն: Թեմա 12. Միջազգային իրավունք:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Այվազյան Վ., Մարդու իրավունքներ, Եր., 2002: 2. Առաքելյան Մ., Գաբուզյան Ա., ՀՀ քրեական իրավունք, Եր., 2003, 2006: 3. Բարսեղյան Ս., ՀՀ Քաղաքացիական իրավունք, Եր., 2000: 		

4. Դիլբանյան Ա., ՀՀ դատարանակազմությունը և իրավապահ մարմինները, Եր., 1999:
5. Ղարախանյան Գ., Ընտանեկան իրավունք, Եր., 2001:
6. Քոչարյան Վ., Միջազգային իրավունք, Եր., 2002:

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ
Պարտադիր դասընթացներ

1.0105/B18	2.Մաթեմատիկա -1	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4.5 Ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6.1-ին կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, 2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, 3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, 4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում, 5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Սահմանելու բնական թիվ, ներկայացնելու և բնութագրելու բնական թվի տասնորդական գրառումը, բացատրելու բնական թվերի նկատմամբ կատարվող գործողությունները և նկարագրելու նրանց կատարման ալգորիթմները: 2. Սահմանելու ռացիոնալ թիվ (սովորական կոտորակ, անկանոն կոտորակ, կանոնավոր կոտորակ), նկարագրելու կոտորակների նկատմամբ կատարվող գործողությունները, սահմանելու և բնութագրելու խառը թիվ, տասնորդական կոտորակ, անվերջ պարբերական տասնորդական կոտորակ, իռացիոնալ թիվ, իրական թիվ, բացատրելու թվաբանական արմատ և ռացիոնալ ցուցիչով աստիճան գործողությունները, սահմանելու կոտորակային հանրահաշվական արտահայտություն: 3. Սահմանելու բազմանդամ (մեկ փոփոխականի), ներկայացնելու բազմանդամի ստանդարտ տեսքը, բնութագրելու բազմանդամի նույնական ձևափոխության տրամաբանությունը, բացատրելու բազմադամը արտադրիչների վերլուծելու անհրաժեշտությունը: 4. Սահմանելու ֆունկցիա, ֆունկցիայի որոշման և արժեքների տիրույթ հասկացությունները, ներկայացնելու ֆունկցիայի գրաֆիկի տրման ձևերը, բացատրելու ֆունկցիայի մի շարք հատկություններ (զույգ, կենտ, աճող, նվազող, մոնոտոն ֆունկցիա), սահմանելու գծային ֆունկցիա, քառակուսային ֆունկցիա, բացատրելու ուղիղ և հակադարձ համեմատականությունների գաղափարը: 5. Սահմանելու մեկ փոփոխականով հավասարում, անհավասարում, սահմանելու հավասարման արմատ գաղափարը, նկարագրելու հավասարման և անհավասարման լուծման մեթոդները և նրանց լուծումների բազմությունը, սահմանելու համակարգ և համախումբ հասկացությունները և բացատրելու նրանց լուծման մեթոդները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կատարելու գործողություններ բնական, ամբողջ և ռացիոնալ թվերի նկատմամբ՝ օգտվելով բաժանելիության հայտանիշներից, թվի կանոնական վերլուծությունից, ամենամեծ 		

- ընդհանուր բազմապատիկից:
- Կատարելու գործողություններ հանրահաշվական և ռացիոնալ արտահայտությունների նկատմամբ,
  - Կատարելու գործողություններ բազմությունների նկատմամբ:
  - Կառուցելու գծային, քառակուսային և աստիճանային ֆունկցիաների գրաֆիկները, կատարելու դրանց ձևափոխությունները:
  - Լուծելու տոկոսին և թվի մասին վերաբերող տեքստային խնդիրներ:
  - Լուծելու գծային, քառակուսային հավասարումներ և անհավասարումներ, ինչպես նաև դրանցից կազմված համակարգեր և համախմբեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

- Կիսաբերական հաշվողական հնարները տարրական դպրոցում:
- Լուծելու մաթեմատիկայի հիմնական հասկացություններին վերաբերող և դրանց իմաստը բացահայտող խնդիրներ և վարժություններ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

- Ա1.** ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,
Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,
Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,
Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,
Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

- դիտում,
- գրույց,
- գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն,
- մանկավարժամեթոդական գիտավորձ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Եզր գնահ

- 1-ին ընթացիկ քննություն.** Բանավոր հարցում. առավելագույնը **4 միավոր**
2-րդ ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը **4 միավոր**
Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր հարցում՝ առավելագույնը **9 միավոր**
Մասնակցության միավոր. առավելագույնը **3 միավոր**

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

- Թեմա 1.** Բնական թվեր: Ռացիոնալ թվեր: Իրական թվեր: **Թեմա 2.** Հանրահաշվական արտահայտություններ: Կոտորակային-ռացիոնալ արտահայտություններ: Իռացիոնալ արտահայտություններ: **Թեմա 3.** Հավասարումներ և անհավասարումներ: Հավասարություններ և անհավասարություններ: **Թեմա 4.** Ֆունկցիա:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

- Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկական, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014:
- Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկական: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014:
- Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ:
- Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը: Եր., 2010.
- Истоминна Н., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997.
- Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1.0303/B19	2.Հոգեբանության հիմունքներ	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.6/0/4	
6.3-ին կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է. ծանոթանալ հոգեբանության հիմնական հասկացություններին, մեթոդներին, խնդիրներին և բնագավառներին, գիտելիքների ձեռք բերել հոգեկան գործընթացների, վիճակների և հատկությունների ,անձի զարգացման և ձևավորման մեխանիզմների և օրինաչափությունների վերաբերյալ, ինչպես նաև ձեռք բերել հոգեբանական և մանկավարժական գործունեությունն արդյունավետ իրականացնելու գործնական հմտություններ և կարողություններ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տալ ընդհանուր պատերազում հոգեբանության առարկայի, մեթոդների և ժամանակակից բնագավառների մասին, 2. ուսումնասիրել հոգեկան գործընթացների հիմնական տեսակները, դրանց օրինաչափություններն ու առանձնահատկությունները, 3. ծանոթանալ ճանաչողական գործընթացների ուսումնասիրության հիմնական մեթոդներին, դրանց կիրառությանն ու գործառնություններին, 4. իրականացնել ինքնուրույն տեսական և գործնական ուսումնասիրություններ՝ զարգացնելով հոգեբանության վերաբերյալ տեսական և կիրառական գիտելիքներ: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բնութագրելու հոգեբանության գիտությունը, նրա զարգացման և ուսումնասիրության բնագավառները, 2. Ներկայացնելու հոգեկան գործընթացները, վիճակներն ու հատկությունները, դրանց օրինաչափությունները, անձի զարգացման և ձևավորման առանձնահատկությունները: 3. Ձևակերպելու մարդու հոգեկանի սահմանումը, բնութագրելու նրա հիմքերը և կառուցվածքը, թվարկելու նրա գործառնությունները: 4. Հոգեկանի բովանդակության մեջ առանձնացնելու և քննարկելու հոգեկանի ճանաչողական գործընթացները, ներկայացնելու դրանց կառուցվածքը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Վերլուծելու և համադրելու հոգեկան գործընթացների, վիճակների ու հատկությունների վերաբերյալ ստացած գիտելիքները, դրանք կիրառելու գործնականում: 2. ինքնուրույն կատարելու ուսումնասիրություններ հոգեբանության գիտության, նրա ճանաչողական գործընթացների վերաբերյալ կիրառելով ուսումնասիրած հոգեբանության մեթոդները: 3. Վերլուծելու մասնագիտական գրականությունից հավաքագրած տեղեկատվությունը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ (Եթե այդպիսիք կան)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կատարելու միջառարկայական վերլուծություններ, համադրություններ և ընդհանրացումներ: 2. Կառուցելու և տրամաբանորեն հիմնավորելու սեփական մտքերը: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p> <p>Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,</p> <p>Ա3. սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,</p> <p>Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Բ3. կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,</p> <p>Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային</p>		

նախագծերում:		
11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություններ (պրոբլեմային դասախոսություն, դասախոսություն երկուսով, դասախոսություն պրեսս-կոնֆերանս, դասախոսություն սադրանք, դասախոսություն խաղային մեթոդների կիրառմամբ), 2. թիմային աշխատանքներ, 3. քննարկումներ, 4. հետազոտական սեմինարներ: 		
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.		
1-ին ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր:		
13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.		
Թեմա 1. Ընդհանուր հոգեբանության առարկան, խնդիրներն ու մեթոդները: Թեմա 2. Հոգեբանության կապը այլ գիտությունների հետ, հիմնական բնագավառները: Թեմա 3. Հոգեկանը և ուղեղը: Թեմա 4. Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: Թեմա 5. Անձի հոգեբանական բնութագիրը: Թեմա 6. Անձի զարգացում և սոցիալականացում: Ես-կոնցեպցիա: Թեմա 7. Իմացական գործընթացներ: Զգայություններ: Թեմա 8. Ըմբռնում, առանձնահատկությունները, տեսակները: Թեմա 9. Ուշադրություն, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները: Թեմա 10. Հիշողություն, տեսակները, գործընթացները: Թեմա 11. Մտածողություն, տեսակները, գործընթացները: Թեմա 12. Խոսք և հաղորդակցում: Թեմա 13. Երևակայություն և պրոբլեմային իրադրություն, տեսակները: Թեմա 14. Անձի հուզականային ոլորտ /Նույզեր և զգացմունքներ/: Թեմա 15. Անձի հուզականային ոլորտ /Կամք և կամային գործունեություն/: Թեմա 16. Անձի անհատական տիպաբանական առանձնահատկությունները՝ խառնվածք: Թեմա 17. Բնավորություն, բնավորության շեշտվածություն: Թեմա 18. Ընդունակություններ և ինտելեկտ: Թեմա 19. Միջանձնային հարաբերություններ, հաղորդակցում: Թեմա 20. Սոցիալական խմբեր, տեսակները:		
14.Հիմնական գրականության ցանկ.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., Ասրիյան Է., Հոգեբանություն, դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ. Եր., 2010: 2. Նալչաջյան Ա., Հոգեբանության հիմունքներ, Եր., 1997: 3. Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005. 4. Маклаков А., Общая психология. М., 2007. 5. Немов Р., "Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003). 6. Столяренко Л., Психология.учебник для вузов.-СПб.: Питер,2010. 592. 7. Столяренко Л., Основы психологии. Ростов-на-Дону, 2005. 		

1.0303/B21	2.Մանկավարժության հիմունքներ-1	3.3 ECTS կրեդիտ
4.3.5 ժամ /շաբ.	5.10/0/4	
6.3-ին կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է ապագա մանկավարժների տեսական մտածողության զարգացման հիման վրա մանկավարժական-մասնագիտական գործիմացության ձևավորումն է և մանկավարժական իրողությունների գիտական իմաստավորումը:		
Դասընթացի խնդիրները.		
<ol style="list-style-type: none"> 1. մանկավարժական գիտելիքների ամբողջական համակարգի ձևավորումը, որն արտացոլում է ժամանակակից մանկավարժական գիտության զարգացման մակարդակը, 2. մանկավարժական երևույթները նկարագրելու, բացատրելու, նորը կանխատեսելու կարողությունների ձևավորումը, 3. մասնագիտական մանկավարժական խնդիրների լուծման համար գիտահետազոտական 		

մեթոդների կիրառման կարողությունների ձևավորումը,
4. ապագա մանկավարժներին մասնագիտական գործունեությանը պատրաստության գործընթացում հետազոտական կարողությունների, քննադատական և ստեղծագործական մտածողության զարգացումը:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Բնութագրելու մանկավարժության ուսումնասիրության առարկան, բացահայտելու մանկավարժության ծագումն ու զարգացման փուլերը, սահմանելու մանկավարժության հիմնական հասկացությունները:
2. Նկարագրելու մանկավարժության տեղը և դերը մարդաբանական գիտությունների համակարգում, բացահայտելու մանկավարժության կապը այլ գիտությունների հետ,
3. Մեկնաբանելու մանկավարժական գիտության մեթոդաբանությունը, մանկավարժական հետազոտությունների իրականացման գիտական մեթոդները, մանկավարժական գործընթացի բաղադրամասերը, փուլերը և օրինաչափությունները:
4. Ներկայացնելու ՀՀ կրթական համակարգի առանձնահատկությունները, կրթության նպատակը և բովանդակությունը կրթական բարեփոխումների արդի փուլում:
5. Թվարկելու և բացատրելու անձի զարգացման և սոցիալականացման վրա ազդող գործոնները:
6. Սահմանելու ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման սկզբունքները, թվարկելու դրանց իրականացման մեթոդները, ձևերը և տեխնոլոգիաները, ներկայացնելու ուսուցման արդյունքների ստուգման և գնահատման ժամանակակից տեխնոլոգիաները, դաստիարակության համակարգի բաղադրամասերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կիրառելու տեսական գիտելիքները մանկավարժական տարբեր իրավիճակներում:
2. Կատարելու գիտաուսումնական հետազոտություն, վերլուծելու, համակարգելու, ամփոփելու և իմաստավորելու հետազոտության արդյունքները:
3. Օգտվելու ուսումնական տեղեկատվության տարբեր աղբյուրներից, հավաքագրելու, համակարգելու և նպատակային կիրառելու մասնագիտական տեղեկատվությունը:
4. Մանկավարժական պրակտիկայի ընթացքում զուգակցելու ուսուցման և դաստիարակության ավանդական և նոր տեխնոլոգիաները, կիրառելու ուսումնադաստիարակչական արդյունքների ստուգման և գնահատման ժամանակակից ձևերը:
5. Ըստ ուսուցման և դաստիարակության նպատակների ձևակերպելու ուսումնադաստիարակչական խնդիրներ և նախագծելու դրանց լուծման ուղիներ:
6. Բացատրելու մանկավարժական հասկացությունները, սկզբունքները, օրինաչափությունները՝ ուսումնական բանավեճերի ընթացքում, արտահայտելու սեփական դիրքորոշումներն ու տեսակետները, դրսևորել համագործակցային և հաղորդակցական կարողություններ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Մասնագիտական միջավայրում դրսևորելու իր մանկավարժական մեթոդաբանական գիտելիքները:
2. Կրթական համակարգում պահպանելու աշակերտ և ուսուցիչ ուսումնական փոխհամագործակցությունը՝ հաշվի առնելով դրանց առանձնահատկությունները:
3. Մանկավարժական տարաբնույթ իրավիճակներում լուծելու ուսումնական խնդիրներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Մ1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Մ2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,

Մ3. սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,

Բ1. պլանավորել, կազմակերպել, իրականացնել, ղեկավարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր

<p>դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը, Բ3.կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա, Բ6.տարբերակել դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում: Գ1.իրականացնել մասնագիտական գործունեություն, Գ2.գրագետ, ճիշտ ձևակերպել իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվել հանրության հետ, գնահատել և գուցադրել լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը:</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություններ (պրոբլեմային դասախոսություն, դասախոսություն երկուսով, դասախոսություն պրեսս-կոնֆերանս, դասախոսություն սադրանք, դասախոսություն խաղային մեթոդների կիրառմամբ), 2. թիմային աշխատանքներ, 3. քննարկումներ, 4. հետազոտական սեմինարներ: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը առավելագույնը 3 միավոր:</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Մանկավարժությունը որպես գիտություն: Մանկավարժության ուսումնասիրության առարկան, խնդիրները և գործառույթները: Թեմա 2. Մանկավարժության մեթոդաբանությունը և գիտահետազոտական մեթոդները: Թեմա 3. Անձի սոցիալականացման գործընթացը: Թեմա 4. Մանկավարժական գործընթացը որպես համակարգ և ամբողջական երևույթ: Թեմա 5. Կրթական համակարգը ՀՀ-ում: Թեմա 6. Դիդակտիկան որպես մանկավարժական տեսություն: Թեմա 7. Ուսուցման գործընթացը որպես ամբողջական համակարգ: Թեմա 8. Ուսուցման օրինաչափությունները, սկզբունքները և դրանց դասակարգումը: Թեմա 9. Ուսուցման մեթոդներն ու միջոցները: Թեմա 10. Ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաներ: Թեմա 11. Ուսուցման կազմակերպման ձևերը: Թեմա 12. Ուսուցման գործունեության արդյունքների ստուգումն ու գնահատումը:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ամիրջանյան Յու., Մանկավարժություն, Եր., 2005: 2. Ղուլումյան Գ.Ե., Մանկավարժություն, գիրք 1, Եր., 2005: 3. Пидкасистый П. И., Педагогика, Юрайт, Москва, 2011. 4. Подласый И.П., Педагогика, 2002. 5. Учебник для бакалавров, Юрайт, Москва, 2012. 6. Слостенин В.А., Педагогика: Учебник, Академия, Москва, 2011. 7. Коджаспирова Г.М., Педагогика: Учебник, Гардарики, Москва, 2007. 		

1.0105/B22	2.Մաթեմատիկա-2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, 2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, 3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, 		

<p>4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում,</p> <p>5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:</p>
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> Թվարկելու մաթեմատիկայի կարևորագույն մեծությունները: Բնութագրելու հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաները, մատնանշելու դրանց հետ կապված հարցերը: Ներկայացնելու բնական թվի և գրոյի գաղափարների ներմուծման և ձևավորման հարցերը, բացատրել թվարկության տասնորդական դիրքային համակարգի առանձնահատկությունները: Շարադրելու թվաբանական գործողությունների ներմուծման, թվաբանական գործողությունների բաղադրիչների և արդյունքի միջև եղած կապի ուսուցման հիմնախնդիրները: Ներկայացնելու մաթեմատիկական արտահայտությունների արժեքները անսխալ հաշվելու ուսուցման մեթոդները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> Կիրառելու թվաբանական գործողությունների ստուգման մեթոդները տարբեր առաջադրանքներում: Օգտվելու մաթեմատիկական արտահայտությունների արժեքները անսխալ հաշվելու մեթոդներից: Կազմակերպելու և անցկացնելու հանրահաշվական և երկրաչափական բովանդակությամբ արտադասարանական, խմբակային պարապունքներ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> Առաջադրելու և լուծելու տարբեր հանրահաշվական և երկրաչափական խնդիրներ:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները, Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն, Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> դիտում, գրույց, գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն, մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. Բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Բազմություններ և գործողություններ դրանց նկատմամբ: Թեմա 2. Առնչություններ, առնչությունների տեսակներ: Թեմա 3. Ֆունկցիոնալ առնչություն: Թեմա 4. Ասույթների հաշիվ: Թեմա 5. Պայմանական դատողություններ: Թեմա 6. Տարրական դպրոցում թվարկության ուսուցման տեսական հիմունքները: Թեմա 7. Հասկացությունները և փաստարկումները տարրական դպրոցի «մաթեմատիկա դասընթացում»:</p>

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014:
2. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014:
3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ:
4. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010:
5. Истомина Н.Б., Методика обучения математике в начальных классах. -М., LINKA-PRESS, 1997.
6. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1.0303/B25	2.Մանկավարժության հիմունքներ-2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3.5 ժամ /շաբ.	5.10/0/4	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ապագա մանկավարժների տեսական մտածողության զարգացման հիման վրա մանկավարժական-մասնագիտական գործիմացության ձևավորումն է և մանկավարժական իրողությունների գիտական իմաստավորումը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մանկավարժական գիտելիքների ամբողջական համակարգի ձևավորումը, որն արտացոլում է ժամանակակից մանկավարժական գիտության զարգացման մակարդակը, 2. մանկավարժական երևույթները նկարագրելու, բացատրելու, նորը կանխատեսելու կարողությունների ձևավորումը, 3. մասնագիտական մանկավարժական խնդիրների լուծման համար գիտահետազոտական մեթոդների կիրառման կարողությունների ձևավորումը, 4. ապագա մանկավարժներին մասնագիտական գործունեությանը պատրաստության գործընթացում հետազոտական կարողությունների, քննադատական և ստեղծագործական մտածողության զարգացումը: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բնութագրելու մանկավարժության ուսումնասիրության առարկան, բացահայտելու մանկավարժության ծագումն ու զարգացման փուլերը, սահմանելու մանկավարժության հիմնական հասկացությունները: 2. Նկարագրելու մանկավարժության տեղը և դերը մարդաբանական գիտությունների համակարգում, բացահայտելու մանկավարժության կապը այլ գիտությունների հետ, 3. Մեկնաբանելու մանկավարժական գիտության մեթոդաբանությունը, մանկավարժական հետազոտությունների իրականացման գիտական մեթոդները, մանկավարժական գործընթացի բաղադրամասերը, փուլերը և օրինաչափությունները: 4. Ներկայացնելու ՀՀ կրթական համակարգի առանձնահատկությունները, կրթության նպատակը և բովանդակությունը կրթական բարեփոխումների արդի փուլում: 5. Թվարկելու և բացատրելու անձի զարգացման և սոցիալականացման վրա ազդող գործոնները: 6. Սահմանելու ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման սկզբունքները, թվարկելու դրանց իրականացման մեթոդները, ձևերը և տեխնոլոգիաները, ներկայացնելու ուսուցման արդյունքների ստուգման և գնահատման ժամանակակից տեխնոլոգիաները, դաստիարակության համակարգի բաղադրամասերը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կիրառելու տեսական գիտելիքները մանկավարժական տարբեր իրավիճակներում: 2. Կատարելու գիտաուսումնական հետազոտություն, վերլուծելու, համակարգելու, ամփոփելու և իմաստավորելու հետազոտության արդյունքները: 3. Օգտվելու ուսումնական տեղեկատվության տարբեր աղբյուրներից, հավաքագրելու, համակարգելու և նպատակային կիրառելու մասնագիտական տեղեկատվությունը: 		

<p>4. Մանկավարժական պրակտիկայի ընթացքում գուգակցելու ուսուցման և դաստիարակության ավանդական և նոր տեխնոլոգիաները, կիրառելու ուսումնադաստիարակչական արդյունքների ստուգման և գնահատման ժամանակակից ձևերը:</p> <p>5. Ըստ ուսուցման և դաստիարակության նպատակների ձևակերպելու ուսումնադաստիարակչական խնդիրներ և նախագծելու դրանց լուծման ուղիներ:</p> <p>6. Հիմնավորել մանկավարժական հասկացությունները, սկզբունքները, օրինաչափությունները ուսումնական բանավեճերի ընթացքում, արտահայտել սեփական դիրքորոշումներն ու տեսակետները, դրսևորել համագործակցային և հաղորդակցական կարողություններ:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. Մասնագիտական միջավայրում դրսևորելու իր մանկավարժական մեթոդաբանական գիտելիքները:</p> <p>2. Կրթական համակարգում պահպանելու աշակերտ և ուսուցիչ ուսումնական փոխհամագործակցությունը՝ հաշվի առնելով դրանց առանձնահատկությունները:</p> <p>3. Մանկավարժական տարաբնույթ իրավիճակներում լուծելու ուսումնական խնդիրներ:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p> <p>Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,</p> <p>Ա3. սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,</p> <p>Բ1. պլանավորել, կազմակերպել, իրականացնել, ղեկավարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,</p> <p>Բ3. կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,</p> <p>Բ6. տարբերակել դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:</p> <p>Գ1. իրականացնել մասնագիտական գործունեություն,</p> <p>Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպել իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվել հանրության հետ, գնահատել և գուգադրել լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություններ (պրոբլեմային դասախոսություն, դասախոսություն երկուսով, դասախոսություն պրեսս-կոնֆերանս, դասախոսություն սադրանք, դասախոսություն խաղային մեթոդների կիրառմամբ), 2. թիմային աշխատանքներ, 3. քննարկումներ, 4. հետազոտական սեմինարներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր:</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Դաստիարակության գործընթացի էությունը և բովանդակությունը: Թեմա 2. Դաստիարակության սկզբունքները: Թեմա 3. Դաստիարակության մեթոդները միջոցները և ձևերը: Թեմա 4. Անձի դաստիարակությունը կոլեկտիվում և ընտանիքում: Թեմա 5. Անձի համակողմանի և ներդաշնակ զարգացման հիմնական կողմերը: Թեմա 6. Գեղագիտական դաստիարակություն: Թեմա 7. Աշխատանքային և ֆիզիկական դաստիարակություն: Թեմա 8. Դասուկի աշխատանքը հանրակրթական դպրոցում: Թեմա 9. Հանրակրթական դպրոցի կառավարումը և ղեկավարումը:</p>

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ամիրջանյան Յու., Մանկավարժություն, Եր., 2005:
2. Ղուլումյան Գ., Մանկավարժություն, գիրք 1, Եր., 2005:
3. Пидкасистый П.И., Педагогика, Юрайт, Москва, 2011.
4. Подласый И.П., Педагогика, 2002.
5. Учебник для бакалавров, Юрайт, Москва, 2012.
6. Слостенин В.А., Педагогика: Учебник, Академия, Москва, 2011.
7. Коджаспирова Г.М., Педагогика: Учебник, Гардарики, Москва, 2007.

1.0105/ B26	2.Տարիքային անատոմիա և ֆիզիոլոգիա	3.3 ECTS կրեդիտ
4.2.5 ժամ/շաբ.	5.6 /4/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8.Դասընթացի նպատակն է՝ <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ուսանողների մոտ ձևավորել պատկերացումներ մանկական օրգանիզմի զարգացման ֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունների և օրինաչափությունների օնտոգենեզի տարիքային տարբեր փուլերում, կառուցվածքի և ֆունկցիաների փոխհարաբերությունների, առողջության պահպանման ժամանակակից մոտեցումների մասին: ▪ Ապագա մանկավարժներին հանգամանորեն ծանոթացնել օրգանիզմի այս կամ այն հանգամանքի ֆունկցիոնալ ախտահարման պատճառներին և կանխարգելմանը վերաբերվող տեղեկատվությանը: ▪ Վերջիններիս իմացությունը չափազանց կարևոր է դասարանում որոշ անոմալիաներով օժտված և համակարգային ախտահարումների հետևանքով առաջացած հիվանդություններով տառապող աշակերտների բացահայտման, և նրանց հետ համապատասխան մոտեցումներ դրսևորելու համար:		
Դասընթացի խնդիրները. <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսանողներին տալ համակարգված գիտելիքներ տարիքային անատոմիայի տարբեր շրջաններում մարդու օրգանիզմի կառուցվածքի ու ֆունկցիաների առանձնահատկությունների մասին, 2. ձևավորել գիտական պատկերացումներ մարդու օրգան-համակարգերի և օրգանների կառուցվածքի ու ֆունկցիաների միասնականության մասին, 3. ծանոթացնել երեխայի հոգեկան և ֆիզիկական զարգացման հետազոտությունների ժամանակակից մեթոդներին, 4. ուսանողներին ծանոթացնել առողջության պահպանմանն ուղղված կարևորագույն ուղղություններին:		
9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բնութագրելու զարգացող օրգանիզմի տարիքային առանձնահատկությունները: 2. Բացատրելու օնտոգենեզի տարբեր փուլերում աճի և զարգացման ընդհանուր օրինաչափությունները: 3. Բացատրելու մանկական օրգանիզմի ձևավորման մեջ կարգավորիչ համակարգերի դերը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Պարզաբանելու մարդու օրգանիզմի և շրջակա միջավայրի փոխհարաբերությունների առանձնահատկությունները: 2. Որոշելու մարդու անհատական զարգացման տարբեր փուլերում հոգեֆիզիոլոգիական և անհատական տիպաբանական առանձնահատկությունները և դրանց հնարավոր փոփոխությունները: 3. Կազմակերպելու ուսումնա-դասիրակչական գործընթացի և օրվա ռեժիմը: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կազմակերպելու ուսումնադաստիրակչական աշխատանքներ՝ կիրառելով անատոմիայից և ֆիզիոլոգիայից ստացած գիտելիքները: 2. Կատարելու սոցիալական մանկավարժի արհեստավարժ գործունեության հիմնական		

<p>տեսակները, լուծելու հանրակրթության հաստատություններում տիպային արհեստավարժ խնդիրներ:</p>		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. U2.բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, U5.ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները, F1.պլանավորել, կազմակերպել, իրականացնել, ղեկավարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը, F2.լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Գ4.գիտակցել անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանել ազգային և համամարդկային արժեքները:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. պասիվ դասախոսություն 2. ակտիվ դասախոսություն 3. հարց ու պատասխան 4. զրույց 5. ինտերակտիվ դասախոսություն 6. «Power Point» համակարգչային ծրագրով դրվագների ցուցադրում 7. հարց ու պատասխան 8. բանավեճ 9. զրույց: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:</p>		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Մանկական օրգանիզմի աճի և զարգացման օրինաչափությունները: Տարիքային փուլեր: Օրացուցային և կենսաբանական տարիքը, նրանց հարաբերակցությունը օնտոգենեզի տարբեր փուլերում՝ կենսաբանական տարիքի սահմանման չափանիշները: Երեխայի զարգացման կրիտիկական շրջանները: Թեմա 2. Ժառանգականությունը և միջավայրը, նրանց ազդեցությունը մանկական օրգանիզմի զարգացման վրա: Թեմա 3. Կարգավորիչ համակարգերի զարգացում /հումորալ և նյարդային/: Թեմա 4. Տարբեր տարիքային փուլերում ընդերային, շարժողական և զգայական համակարգերի ֆունկցիոնալ փոփոխություն: Թեմա 5. Ջերմակարգավորման և էներգիայի փոխանակման տարիքային առանձնահատկությունները: Թեմա 6. Հենաշարժիչ ապարատի օնտոգենետիկական օրինաչափությունները: Թեմա 7. Ուղեղի հասունացման անատոմաֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: Թեմա 8. Երեխայի վարքագծի հոգեֆիզիոլոգիական ասպեկտները, հաղորդակցման վարքագծի ձևավորումը: Խոսք: Թեմա 9. Երեխայի անհատական տիպաբանական առանձնահատկությունները: Թեմա 10. Երեխայի ֆունկցիոնալ զարգացման մակարդակի ամբողջական ախտորոշում: Պատրաստականություն ուսուցման նկատմամբ:</p>		
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կարապետյան Ս., Շախերթյան Ս., Տարիքային ֆիզիոլոգիա, Եր., 1981: 2. Միքայելյան Ն., Ֆիզիոլոգիա /օնտոգենեզի և անատոմիայի հիմունքներով/ դասագիրք մանկավարժական բուհերի ուսանողների համար, Եր., 1990: 3. Антонова О., Возрастная анатомия и физиология., Москва, Высш. образование, 2006. 		

1.0303/B27	2.Շախմատի տեսություն և պրակտիկա	3.4 ECTS կրեդիտ
4. 4.5 ժամ/շաբ.	5.9/9/0	

6.7-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել գիտելիքներով, որոնց օգնությամբ նրանք կկարողանան մանկավարժական գործընթացում առաջացած խնդիրներին տալ շախմատ առարկայի լուծումներ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսումնասիրել «Շախմատի դասավանդումը դպրոցում» առարկան, որը խիստ կարևոր է և մասնագիտական: 2. զինել շախմատին հատուկ գիտելիքներով, շախմատի ծագումնաբանությունը, խաղաքարերին, շախմատային հասկացություններին, 3. ծանոթացնել խաղի վարման կարգին: 	
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու շախմատ խաղի նպատակը և խնդիրները, խաղի տրամաբանությունը, ռազմավարությունը: 2. Ներկայացնելու շախմատի խաղատախտակի կառուցվածքը, թվարկելու խաղաքարերը և բացատրելու նրանց գործողությունները և մոտավոր արժեքները: 3. Բնութագրելու շախ, մատ, պատ, փոխատեղում հասկացությունները, բերելու համապատասխան խաղային իրավիճակների օրինակներ: 4. Մեկնաբանելու տարբեր խաղային իրավիճակներ, բնութագրելու կոնկրետ իրավիճակներում խաղացողների հնարավորությունները, առավելությունները և հետագա քայլերի տրամաբանական ընթացքը: 5. Բացատրելու խաղաքար վերցնելու, զինվորը որևէ այլ խաղաքարով փոխարկելու, մատ, անելու, պատ ստեղծելու, փոխատեղում կատարելու իրավիճակները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ճանաչելու խաղաքարերը և դրանք ճիշտ դասավորելու շախմատի խաղատախտակի վրա, ճիշտ քայլելու բոլոր խաղաքարերով: 2. Ճիշտ որոշումներ կայացնելու խաղային տարբեր իրավիճակներում: 3. Լուծելու տարբեր բարդության շախմատային խնդիրներ, կազմելու շախմատային պարզ խնդիրներ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Արժևորելու շախմատի դերը երևակայության, տրամաբանական մտածողության, կամային որակների, դժվարին իրավիճակներում կողմնորոշվելու կարողությունների ձևավորման և զարգացման գործում: 2. Գնահատելու արդարությունն ու ազնվությունը: 3. Կարևորելու ուշադիր և կենտրոնացված աշխատանքը: 4. Աշխատելու թիմում: 	
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Ա2.բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,</p> <p>Բ3.կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,</p> <p>Բ5.մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,</p> <p>Գ6.կատարել հասարակական և մասնագիտական ուսումնասիրություններ և ընթացքում ստեղծել միջառարկայական կապեր:</p>	
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. գործնական աշխատանք 3. քննարկում 4. զեկուցում 	

5. Ինքնուրույն աշխատանք:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը առավելագույնը 3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը. Թեմա 1. Նախնական շախմատային պատկերացումների և հասկացությունների ձևավորման մեթոդիկա: Թեմա 2. Խաղատախտակի և խաղաքարերի շարժման, նաև խաղաքար վերցնելու վերաբերյալ պատկերացումների ձևավորման մեթոդիկա: Թեմա 3. Արքայի, քայլի հասկացության իմաստի, շախմատում հերթական քայլի, արքային վերաբերվող կանոնների ձևավորման մեթոդիկա: Թեմա 4. Թագուհի խաղաքարի, նրա շարժման, թագուհով խաղաքար վերցնելու, հարվածի տակ գտնվող դաշտերի և այլ հասկացությունների ձևավորման մեթոդիկա: Թեմա 5. Շախ և մատ: Մատի իմաստը, արքային վերաբերվող կանոնների, պատկերացումների, հասկացությունների ձևավորման մեթոդիկա: Թեմա 6. Պատ: Շախմատի խաղի հնարավոր արդյունքների, պատի իմաստի ուսուցանման մեթոդիկա: Թեմա 7. Նավակ և փիղ խաղաքարերի շարժման ձևերը, նավակ և փիղ խաղաքարերով մատերի ուսուցման մեթոդիկա: Թեմա 8. Չի խաղաքարը, ձիով մատերի և «պատառաքաղե հասկացության ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 9. Ջինվոր: Ջինվորների սկզբնական դասավորությունը: Ջինվորի շարժումը, հարվածի դաշտերը, զինվորով խաղաքար վերցնելը, շախ և մատ հայտարարելը, զինվորով կողանցիկ վերցնելու մեթոդիկան: Թեմա 10. Քայլի գրանցում: Պայմանական նշանները շախմատում: Խաղի /պարտիայի/ գրանցումը: Ընդարձակ և համառոտ գրանցման մեթոդիկան: Թեմա 11. Հավերժական շախ: Հավերժական շախը որպես ոչ-ոքիի հասնելու միջոցի ուսուցման մեթոդ: Թեմա 12. Մատ թագուհիով: Միայնակ թագուհիով մատի տեխնիկայի ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 13. Մատ մեկ և երկու նավակով: Մատ թագուհիով և մեկ նավակով վերջնախաղերի ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 14. Մատ վերջին հորիզոնականում: Վերջին հորիզոնականում մատի տիպային դիրքերի ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 15. Մանկական մատ: f2 և f7 դաշտերի թուլությունը խաղի սկզբում: Մանկական մատի տիպային դիրքերի և այլ տիպի մատերի ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 16. Պաշտպանություն: Պաշտպանական տիպային դիրքեր, անպաշտպան խաղաքար, կրկնակի հարձակումը որպես տակտիկական գենքի ուսուցման մեթոդիկա:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Իսպիրյան Ս., Մարզանունների բացատրական բառարան. Եր., 1984: 2. Շախմատային խաղի դասագիրք, Եր., 2014:</p>

1.0105/B28	2.Թվաբանության հիմունքներ-1	3.5 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6.3-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում, ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> Ներկայացնելու թվագրության դիրքային և ոչ դիրքային համակարգերը, մեկնաբանելու թվագրության տասնորդական համակարգի գործնական նշանակությունը: 		

<p>2. Ներկայացնելու և բացատրելու թվաբանական գործողությունների կատարման ալգորիթմները:</p> <p>3. Ներկայացնելու և մեկնաբանելու բաժանելիության հայտանիշները, Պասկալի հայտանիշը:</p> <p>4. Մահմանելու պարզ և բաղադրյալ թվերը, ձևակերպելու և մեկնաբանելու թվաբանության հիմնական թեորեմը:</p> <p>5. Բացատրելու ԱՄԸԲ և ԱՓԸԲ գաղափարները, ներկայացվելու դրանք գտնելու ալգորիթմները, մեկնաբանելու դրանցում թվաբանության հիմնական թեորեմի կիրառության տրամաբանությունը:</p> <p>6. Ներկայացնելու տարրական դպրոցում կիրառվող հաշվողական հնարները:</p> <p>7. Թվարկելու և բացատրելու տեքստային խնդիրների լուծման փուլերը:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <p>1. Կատարելու գումարման, հանման, բազմապատկման և բաժանման գործողությունները երկու բնական թվերի միջև, ապացուցելու բնական թվերի հետ կատարվող գործողությունների հիմնական հատկությունները:</p> <p>2. Գտնելու երկու բնական թվերի ԱՄԸԲ-ն և ԱՓԸԲ-ն, դրանք կիրառելու տեքստային խնդիրներում:</p> <p>3. Տարբերակելու տեքստային խնդիրների տիպերը, դրանք տեղափոխելու գործնական դաշտ:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. Կիրառելուն իր գիտելիքները թվաբանությունից տարրական դպրոցում:</p> <p>2. Կատարելու հաշվարկներ հաշվողական հնարների կիրառմամբ:</p> <p>3. Լուծելու թվաբանության հիմնական հասկացություններին վերաբերող և դրանց իմաստը բացահայտող խնդիրներ և վարժություններ:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p> <p>Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,</p> <p>Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,</p> <p>Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,</p> <p>Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դիտում, 2. զրույց, 3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն, 4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր:</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ոչ դիրքային և դիրքային թվագրության համակարգեր: Թվագրության տասնորդական համակարգը: Թեմա 2. Թվաբանական գործողություններ կատարելու ալգորիթմներ տասնորդական համակարգում: Թվագրության այլ համակարգեր: Թեմա 3. Բազմապատիկ, բաժանարար: Երկու բնական թվերի ամենամեծ ընդհանուր բաժանարար (ԱՄԸԲ(A,B)) և ամենափոքր ընդհանուր բազմապատիկ (ԱՓԸԲ[A,B]): Էվկլիդեսի ալգորիթմը: ԱՄԸԲ(A,B)-ի և ԱՓԸԲ[A,B]-ի վերաբերյալ թեորեմներ: «Պարզ» (բաղադրյալ) թիվ հասկացությունը: Փոխադարձաբար պարզ թվեր: Թեմա 4. Էրատոսթենեսի գատիչը: Թվաբանության հիմնական թեորեմը: Թեմա 5. Տեքստային խնդիր:</p>

<p>Տեքստային խնդիրների լուծման հիմնական մեթոդները: Թեմա 6. Մոդուլի ելքեր-փոխանցումներ տղմում դասընթաց:</p> <p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան, Եր., 2014: 2. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014: 3. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010: 4. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ: 5. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ): 6. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997.
--

1.0302/B29	2.Մայրենի լեզու-1	3.4 ECTS կրեդիտ
4.3.5 ժամ/շաբ.	5.4 /10/ 0	
6.1-ին կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի հնչյունական և բառային համակարգերն իրենց տարբեր հատկանիշներով, ուսումնասիրել խոսքային ավելի մեծ միավորները՝ վանկը, հնչաբառը, հնչանախադասությունը, շեշտը և հնչերանգը, բառը, զինել ուղղագրությանը և ուղղախոսությանը, բառակազմությանը վերաբերող տեսական և գործնական-կիրառական կարողություններով և հմտություններով:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսանողին ներկայացնել ժամանակակից հայոց լեզվի հնչյունական, հնչյունափոխական առանձնահատկությունները, 2. բացատրել ուղղախոսության-ուղղագրության նորմերը, 3. լեզվաքերականական գիտելիքների հիման վրա ձևավորել խոսքի և նրա միավորների վերլուծության կարողություններ, 4. կարևորել բառերի՝ իբրև լեզվի ինքնուրույնաբար գործածվող հիմնական միավորների դերը խոսքում, 5. իմաստաբանության, բառապաշարի շերտերի, դարձվածաբանության յուրացմամբ հարստացնել ուսանողների բառապաշարը, կիրառելի դարձնել հոմանիշների, հականիշների, համանունների, հարանունների, դարձվածքների գործածությունը, 6. ներկայացնել բառերի ծագման ու նրանց պատմական կյանքի, բառարանների կազմման, նրանց տեսակների, բառագիտական նշանակության և այլ հարցերի ուսումնասիրությունը, լեզվաքերականական գիտելիքների հիման վրա ձևավորել խոսքի և նրա միավորների վերլուծության կարողություններ: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. սահմանելու «Հնչյունաբանություն» գիտակարգի առանցքային հասկացությունները և դրանց բովանդակությունը, ներկայացնելու նրա դերը հայերենի կառուցվածքային տարբեր մակարդակների միավորների համակարգում, 2. զանազանելու հնչյունափոխական առանձնահատկությունները, գրանշանների և հնչյունների փոխհարաբերությունը, 3. ներկայացնելու հայոց լեզվի հնչյունաբանության տարբեր բաժինների հիմնադրույթները և դրանց ներքին կապերը, 4. սահմանելու «Բառագիտություն» գիտակարգի առանցքային հասկացությունները և դրանց բովանդակությունը, մատնանշելու նրա դերը հայերենի կառուցվածքային տարբեր մակարդակների միավորների համակարգում, 5. վերաբառադրելու բառիմաստի տեսակներն ու փոփոխությունները, 		

<p>6. ներկայացնելու ժամանակակից հայերենի բառապաշարի հատկանիշները, բառերի ձևաիմաստային խմբերի դասակարգման սկզբունքները, բառակազմական օրինաչափությունները,</p> <p>7. ներկայացնելու հայոց լեզվի բառագիտության տարբեր բաժինների հիմնադրությունները և դրանց ներքին կապերը,</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <p>1. կատարելու հնչյունաբանական վերլուծություն,</p> <p>2. տարբերակելու հնչյունափոխության բոլոր տեսակները,</p> <p>3. կիրառելու ուղղագրության և ուղղախոսության վերաբերյալ գիտելիքները և ունակությունները պրակտիկ գործունեության մեջ,</p> <p>4. կատարելու ձևաբանական և բառակազմական վերլուծություն, բնագրերի հիման վրա ճիշտ տարբերակելու տարբեր բառերի ծագումը, կրած ձևաիմաստային փոփոխությունները,</p> <p>5. նկարագրելու բառապաշարի դասակարգման սկզբունքները և խոսքային միջավայրում օգտվելու տարբեր բառաշերտերից,</p> <p>6. տեքստերում և բանավոր խոսքում ճիշտ գործառնելու ձևաիմաստային տարբեր խմբի բառերը,</p> <p>7. բացատրելու դարձվածքների կազմությունն ու գործածության ոճական նպատակը,</p> <p>գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. կատարելու լեզվաբանական հետազոտություններ,</p> <p>2. հաստատելու միջառարկայական կապեր,</p> <p>3. հակադրելու, մշակելու, ընդհանրացնելու և մեկնաբանելու լեզվաբանական տարբեր աղբյուրներից հայթայթած տեղեկատվությունը:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները, Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն, Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառնություններն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում: Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը, Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Դասախոսություն: 2. Խոսքային կամ բանավոր մեթոդ: 3. Բացատրական մեթոդ: 4. Համագործակցային աշխատանք: 5. Սլայդների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում: 6. Մտազոտ: 7. Ռեֆերատներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: 2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը.</p>

Թեմա 1. Ժամանակակից հայոց լեզվի հնչյունաբանության ուսումնասիրության առարկան: Արտասանվածքի վերլուծություն: Վանկը, շեշտը հայերենում: Հնչյուններ. դասակարգումը: **Թեմա 2.** Հնչյունափոխություն. տեսակները: **Թեմա 3.** Ուղղագրություն և ուղղախոսություն: **Թեմա 4.** Բառագիտություն. ուսումնասիրության առարկան: Բառ. բառի հատկանիշները: Բառիմաստի տեսակները, բառի մենիմաստությունն ու բազմիմաստությունը: Բառիմաստի փոփոխություն: Բառերի ձևափոխությունից խմբերը: **Թեմա 5.** Բառապաշար: Բառապաշարի շերտերն ու դասակարգումը: **Թեմա 6.** Բառակազմություն: Ձևույթը և նրա տեսակները: Բարդություններ. տեսակները: Դարձվածաբանություն. դասակարգումը: **Թեմա 7.** Բառարանագրություն. բառարանների տիպերը:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Երկեր, Զ հատոր, Եր., 1974:
2. Աղայան Էդ., Լեզվաբանության հիմունքներ, Եր., 1987:
3. Առաքելյան Վ., Խաչատրյան Ա., Էլոյան Ս., Ժամանակակից հայոց լեզու, հտ. 1-ին /հնչյունաբանություն և բառագիտություն/, Եր., 1979:
4. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1990:
5. Ջահուկյան Ջ., Աղայան Էդ., Առաքելյան Վ., Քոսյան Վ., Հայոց լեզու, 1-ին մաս., Ա պրակ, Եր., 1980:
6. Ա.Սուքիասյան, Ժամանակակից հայոց լեզու /հնչյունաբանություն, բառագիտություն, բառակազմություն/, Եր., 1982:

1.0303/B30	2.Երաժշտություն և դասավանդման մեթոդիկա	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8. Դասընթացի նպատակն է՝ գործնական աշխատանքների միջոցով զարգացնել երաժշտական կրթություն չունեցող ուսանողների երաժշտական մտաշողությունը, ռիթմի և լադի աստիճանների զգացողությունը, ապահովել ուսանողների գեղագիտական դաստիարակությունը, ուսանողին զինել տարրական դասարաններում երգ և երաժշտություն առարկայի դասավանդման համար անհրաժեշտ տեսական գիտելիքներով և կարողություններով:

Դասընթացի խնդիրները.

1. ուսումնասիրել երաժշտական դաստիարակության բովանդակությունը տարրական դասարանում,
2. բացահայտել երաժշտության դասավանդման տեսությունը որպես գիտելիքների, հասկացությունների, օրինաչափությունների համակարգ,
3. ուսումնասիրել երաժշտության դասի բովանդակությունը և կառուցվածքը տարբեր ժամանակաշրջաններում:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու երաժշտության և երաժշտական գործունեության դերն ու նշանակությունը երեխայի կյանքում:
2. Բացատրելու հայկական և արտասահմանյան երկրների երաժշտական գործիքների և նրանցով կատարման առանձնահատկությունները:
3. Մահմանելու երաժշտության հիմնական հասկացությունները, երաժշտական ստեղծագործությունների տեսակները, երաժշտական ժանրերը և այլն:
4. Բնութագրելու տարրական դպրոցում երաժշտության ուսուցման խնդիրները, ներկայացնելու ուսուցման մեթոդները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Լսողությամբ տարբերակելու և ճանաչելու հայկական և արտասահմանյան երկրների նվագարանները:
2. Տարբեր երաժշտական ստեղծագործությունների համար որոշելու ունկնդրման կազմակերպման ձևերը:
3. Աշակերտների տարիքային առանձնահատկություններից կախված ընտրելու ուսուցման համապատասխան մեթոդներ և կիրառելու մանկավարժական ժամանակակից մոտեցումներ:

<p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հանրության մեջ ցուցաբերելու երաժշտական տարրական գիտելիքներ, ազատ հաղորդակցվել երաժիշտների հետ մասնագիտական թեմաներով: 2. Կազմակերպելու տարատեսակ երաժշտական միջոցառումներ, հանդիսություններ, զվարճանքներ: 3. Աշխատելու թիմում: 4. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>U3. սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,</p> <p>U4. մատնանշել ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը.</p> <p>F2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>F3. կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,</p> <p>Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպել իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվել հանրության հետ, գնահատել և գուգադրել լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ4. գիտակցել անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանել ազգային և համամարդկային արժեքները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություններ (պրոբլեմային դասախոսություն, դասախոսություն երկուսով, դասախոսություն պրեսս-կոնֆերանս, դասախոսություն սադրանք, դասախոսություն խաղային մեթոդների կիրառմամբ), 2. թիմային աշխատանքներ, 3. քննարկումներ, 4. հետազոտական սեմինարներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Կրտսեր դպրոցականի երաժշտական գործունեության հիմնական ձևերը: Թեմա 2. Երաժշտական դաստիարակությունը արտադասարանային աշխատանքների ընթացքում: Թեմա 3. Երաժշտական խմբակային աշխատանքների կազմակերպման ձևեր: Թեմա 4. Մանկական երաժշտական նվագարանների իմացություն: Թեմա 5. Ծանոթություն երաժշտական այբուբենին, նվագելու կարողություն: Թեմա 6. Բազմակողմանի երաժշտական կրթությամբ զարգացած անձնավորություն:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ամիրջանյան Յու., Մահակյան Ա., Մանկավարժություն, Եր., 2004. 2. Ասատրյան Լ., Կարապետյան Ա., Ասատրյան Մ., Յուլյան Թ., Կրթության համակարգի կառավարման հիմունքները, 1 մաս, Եր., 2003: 3. Բաբանսկի Յու., Մանկավարժություն, հատոր 1,2, Եր., 1986, 1987: 4. Ղուլումյան Գ., Մանկավարժություն, գիրք 1, 2, Եր., 2005: 5. Алиев Ю.Б., Методика музыкального воспитания детей (от детского сада к начальной школе). - Воронеж, 1998.

1.0303/B31	2.Տարիքային հոգեբանություն	3.4 ECTS կրեդիտ
4. 3.5 ժամ/շաբ.	5.10/4/0	
6.4-րդ կիսամյակ	7.առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել մարդու նկատմամբ անալիտիկ մոտեցում հոգեբանական տարիքի ըմբռնման տեսանկյունից, տարիքային ճգնաժամերի ընթացքում հոգեբանական օգնության արդյունավետ ձևերի կազմակերպմանը, ինչպես նաև տարիքային զարգացման շրջափուլերին, դրանց վերաբերող հոգեբանական տեսություններին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տալ ընդհանուր պատկերացում տարիքային հոգեբանությունն առարկայի, խնդիրների, մեթոդների վերաբերյալ, 2. տալ գիտելիքներ հոգեկան զարգացման պայմանների, շարժիչ ուժերի, տարիքային պարբերացման հիմնախնդիրների վերաբերյալ, 3. սովորեցնել վերլուծել հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները. <ul style="list-style-type: none"> ✓ մինչծննդյան, մանկիկության և վաղ մանկության տարիքում, ✓ նախադպրոցական և կրտսեր դպրոցական տարիքում, ✓ դեռահասության և պատանեկության շրջանում, ✓ հասուն տարիքի և ծերության շրջանում, 4. սովորեցնել ձեռք բերած գիտելիքների ու կարողությունների շնորհիվ լուծել պրոբլեմային իրադրություններ՝ կիրառելով տարիքային հոգեբանական վերլուծությունը: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու տարիքային հոգեբանության ընդհանուր հարցերը: 2. Մահմանելու հոգեկան զարգացում գաղափարը, նշելու նրա պայմաններն ու շարժիչ ուժերը, թվարկելու հոգեկան զարգացման պարբերացման հիմնախնդիրները: 3. Բացատրելու հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները մինչծննդյան /պրենատալ/, մանկիկության /նոթաճություն, բուն մանկություն/ և վաղ տարիքի շրջաններում: 4. Պարզաբանելու անձնային ոլորտի զարգացում, նախադպրոցականի հոգեկան զարգացում ու անձնավորության ձևավորում գաղափարները: 5. Բնութագրելու անձնավորության ձևավորման ու զարգացման հոգեբանական առանձնահատկությունները կրտսեր դպրոցական տարիքում, դեռահասության և պատանեկան շրջաններում: 6. Բացատրելու դպրոցի նախապատրաստման հիմնախնդիրը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսումնասիրելու և մատնանշելու տարիքային հոգեբանության հիմնախնդիրները, տարիքային շրջաբաժանման և տարիքային ճգնաժամերի հիմնահարցերը: 2. Ուսումնասիրելու և տարբերակելու հոգեկան զարգացման շարժիչ ուժերը: 3. Ինքնուրույն հետազոտելու տարբեր տարիքային փուլերում դրսևորվող հոգեկան գործընթացները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գործնականում կիրառելու մանկավարժական ներգործության հոգեբանական մեխանիզմները և օրինաչափությունները: 2. Կատարելու տարիքային հոգեբանական վերլուծություն և խնդրահարույց իրադրություններում առաջարկելու լուծումներ: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Մ2.բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,</p> <p>Մ3.սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,</p> <p>Բ2.լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p>		

<p>Բ3.կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,</p> <p>Գ4.գիտակցել անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանել ազգային և համամարդկային արժեքները,</p> <p>Գ5.արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություններ (պրոբլեմային դասախոսություն, դասախոսություն երկուսով, դասախոսություն պրեսս-կոնֆերանս, դասախոսություն սադրանք, դասախոսություն խաղային մեթոդների կիրառմամբ), 2. թիմային աշխատանքներ, 3. քննարկումներ, հետազոտական սեմինարներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ առավելագույնը 8 միավոր</p> <p>Սասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Տարիքային հոգեբանության առարկան և խնդիրները: Թեմա 2. Տարիքային հոգեբանության տեսական հիմնահարցերը: Անձի տարիքային տեսությունները: Թեմա 3. Անձնավորության անհատական զարգացումը: Թեմա 4. Տարիքային հոգեբանության մեթոդները: Թեմա 5. Նորածնության տարիքի հոգեբանական առանձնահատկությունները: Թեմա 6. Վաղ մանկություն շրջանի վերլուծությունը: Թեմա 7. Հոգեկանի զարգացումը նախադպրոցական տարիքում: Թեմա 8. Կրտսեր դպրոցական տարիքի բնութագիրը: Թեմա 9. Դեռահասության տարիքի առանձնահատկությունները: Թեմա 10. Պատանեկության հոգեբանություն: Թեմա 11. Հասուն տարիքների հոգեբանություն: Թեմա 12. Օերության հոգեբանության բնութագիրը:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Տարիքային հոգեբանություն և մանկավարժական հոգեբանություն դասընթացների ուսումնական ծրագրեր Է.Ս.Չաքարյան: Դասընթացների ուս. ծրագիր, Եր., 2009: 2. Խուրդյան Ս., Անձի զարգացման ճգնաժամային տարիքները, Եր., 2004. 3. Абрамова Г.С., Возрастная психология: Учеб. пособие для студентов вузов. – М.: Академия, 1997. 4. Абрамова Г.С., Психология человеческой жизни: Исследования геронтопсихологии: Учеб. пособие для студентов психол. фак. вузов. – М.: Изд. центр "Академия", 2002. 5. Глуханюк Н.С., Гершкович Т.Б., Поздний возраст и стратегии его освоения. – М., 2003. 6. Смирнова Е.О., Детская психология. – М., 2003.

1.0303/B31	2.Հետազոտության պլանավորում և մեթոդներ	3.2 ECTS կրեդիտ
4. 2.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ծանոթացնել լեզվաբանության ոլորտում գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու մեթոդաբանությանն ու մեթոդներին և սովորեցնել ինքնուրույն ուսումնասիրություններ կատարելու հնարները:</p>		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողը ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. վերարտադրելու գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու մեթոդաբանությունը, 2. թվարկելու լեզվաբանության ոլորտում հետազոտական աշխատանքներ կատարելու համար կիրառավոր մեթոդները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p>		

<ol style="list-style-type: none"> 1. օգտագործելու համագիտական և նեղ գիտական մեթոդներ մասնագիտական կիրառական վերլուծություններ և ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու համար, 2. մասնագիտորեն վերլուծելու և գնահատելու լեզվաբանության ոլորտը: <p>գ.ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. փաստերի վերլուծության հիման վրա կատարելու եզրահանգումներ և ընդհանրացումներ, 2. աշխատելու թիմում:
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի.</p> <p>Մ3.կառուցելու տրամաբանորեն ճիշտ, փաստարկված, հստակ բանավոր և գրավոր խոսք՝ վերլուծությունների, հաշվետվությունների, հետազոտությունների տեսքով,</p> <p>Մ4.ներկայացնելու բանասիրության և մյուս հասարակական գիտությունների միջև առկա միջգիտակարգային կապերն ու հարաբերությունները,</p> <p>Բ1. հետազոտելու, վերլուծելու և եզրահանգումներ կատարելու հայերենով, ֆրանսերենով, անգլերենով մշակված նյութի վերաբերյալ՝ ցուցաբերելով քննադատական նորարարական մոտեցում ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք իրականացնելիս,</p> <p>Բ3. կիրառելու գիտելիքները պրակտիկայում՝ միջմշակութային առնչություններին նպաստելու համատեքստում, ձևակերպելու խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները,</p> <p>Գ2. գնահատելու, վերլուծելու ու գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը և այն ծառայեցնելու, իր ազգի և պետության ինտեգրման համաշխարհային ժողովրդավարական սկզբունքներին</p> <p>Գ4.օգտվելու տեղեկատվական տարբեր աղբյուրներից, հետազոտելու, փոխկապակցելու և ներկայացնելու տեղեկատվությունը,</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. խոսքային մեթոդներ, 2. լսարանային ցուցադրություններ, 3. գործնական մեթոդներ, 4. պրոբլեմային-որոնողական մեթոդ, 5. հետազոտական մեթոդ, 6. բանավեճ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ առավելագույնը 8 միավոր</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Ներածություն: Թեմա 2. Մեթոդական հետազոտության պլանավորումը և աշխատանքի շրջանակները: Թեմա 3. Մեթոդական հետազոտական աշխատանքի ընդհանուր մեթոդաբանությունը: Թեմա 4. Գիտական գրավոր խոսքի կառուցվածքի բաղադրիչները և դրանց ներկայացման բովանդակությունը: Թեմա 5. Գիտահետազոտական աշխատանքի արդյունքների ներկայացման ընդհանուր սկզբունքները: Թեմա 6. Գիտական աշխատանքը պաշտպանության ներկայացնելու ձևաչափը:</p>
<p>1. Հիմնական գրականության ցանկը</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ավագիմյան Ա., Գիտական գրավոր խոսք, Եր., 2021: 2. Ամիրջանյան Յու., Սարգսյան Ա. և ուրիշներ, Հայոց լեզու և խոսքի մշակույթ, գիրք Բ, Խոսք: Խոսքի արժանիքները: Խոսքի գործառական տարբերակները, Եր., 2015: 3. Գաբրիելյան Վ., Գրավոր խոսք, Եր., 2012: 4. Հովհաննիսյան Գ. և ուրիշներ, Գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու հիմնական սկզբունքները, Եր., 2014:

1.0105/B33	2.Թվաբանության հիմունքներ-2	3.5 ECTS կրեդիտ
------------	-----------------------------	-----------------

4.4.5 ժամ/շաբ.	5.9/9/0
6.4-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին:</p>	
<p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, 2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, 3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, 4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում, 5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում: 	
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու մաթեմատիկայի կարևորագույն մեծությունները, 2. բնութագրելու հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաները, մատնանշելու դրանց հետ կապված հարցերը, 3. ներկայացնելու բնական թվի և գրոյի գաղափարների ներմուծման և ձևավորման հարցերը, բացատրելու թվարկության տասնորդական դիրքային համակարգի առանձնահատկությունները, 4. շարադրելու թվաբանական գործողությունների ներմուծման, թվաբանական գործողությունների բաղադրիչների և արդյունքի միջև եղած կապի ուսուցման հիմնախնդիրները, 5. ներկայացնելու մաթեմատիկական արտահայտությունների արժեքները անսխալ հաշվելու ուսուցման մեթոդները, <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կիրառելու թվաբանական գործողությունների ստուգման մեթոդները տարբեր առաջադրանքներում, 2. օգտվելու մաթեմատիկական արտահայտությունների արժեքները անսխալ հաշվելու մեթոդներից, 3. կազմակերպելու և անցկացնելու հանրահաշվական և երկրաչափական բովանդակությամբ արտադասարանական, խմբակային պարապուներ, <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Առաջադրելու և լուծելու տարբեր հանրահաշվական և երկրաչափական խնդիրներ: 	
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p> <p>Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,</p> <p>Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,</p> <p>Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,</p> <p>Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>	
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դիտում, 2. զրույց, 3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն, 4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ: 	
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p>	

<p>1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Բնական թվերի ընդլայնումը՝ ամբողջ թվեր: Թեմա 2. Ամբողջ թվերի ընդլայնումը՝ ռացիոնալ թվեր: Թեմա 3. Ռացիոնալ թվերի ընդլայնումը՝ իրական թվեր: Թեմա 4. Կոմբինատորիկայի հիմնական հասկացություններն ու փաստերը : Թեմա 5. Կոմբինատորիկայի տարրեր SԴՄԴ-ում:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014: 2. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014: 3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ: 4. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010: 5. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997. 6. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1.0302/B21	2.Մայրենի լեզու-2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6.2-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի հնչյունական և բառային համակարգերն իրենց տարբեր հատկանիշներով, ուսուցանել տեսական գիտելիքների գործնական կիրառությունը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կարևորել բառերի՝ իբրև լեզվի ինքնուրույնաբար գործածվող հիմնական միավորների դերը խոսքում, 2. իմաստաբանության, բառապաշարի շերտերի, դարձվածաբանության յուրացմամբ հարստացնել ուսանողների բառապաշարը, կիրառելի դարձնել հումանիշների, հականիշների, համանունների, հարանունների, դարձվածքների գործածությունը, 3. ներկայացնել բառերի ծագման ու նրանց պատմական կյանքի, բառարանների կազմման, նրանց տեսակների, բառագիտական նշանակության և այլ հարցերի ուսումնասիրությունը, 4. ձևավորել լեզվաքերականական գիտելիքների հիման վրա խոսքի և նրա միավորների վերլուծության կարողություններ: 		
<p>9. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները</p> <p><i>Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</i></p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Սահմանելու բառագիտություն գիտակարգի առանցքային հասկացությունները և դրանց բովանդակությունը, դերը հայերենի կառուցվածքային տարբեր մակարդակների միավորների համակարգում: 2. Վերարտադրելու բառիմաստի տեսակներն ու փոփոխությունները: 3. Ներկայացնելու ժամանակակից հայերենի բառապաշարի հատկանիշները, բառերի ձևաբանական խմբերի դասակարգման սկզբունքները, բառակազմական օրինաչափությունները: 4. Ներկայացնելու հայոց լեզվի բառագիտության տարբեր բաժինների հիմնադրույթները և դրանց ներքին կապերը: 5. Բացահայտելու «Բառագիտություն» գիտակարգի դերը հայերենի կառուցվածքային տարբեր մակարդակների միավորների համակարգում: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p>		

1. Կատարելու ձևային և բառակազմական վերլուծություն, բնագրերի հիման վրա ճիշտ տարբերակելու տարբեր բառերի ծագումը, կրած ձևափոխությունները:
2. Կատարելու բառակազմական վերլուծություններ, նկարագրելու բառերի կառուցվածքային օրենքներն ու օրինակները:
3. Տարբերակելու հայերենի բառային բարդությունների տեսակները՝ կարողանալով ճիշտ գրել բարդությունները:
4. Նկարագրելու բառապաշարի դասակարգման սկզբունքները և խոսքային միջավայրում ճիշտ օգտվելու տարբեր բառաշարերից:
5. Հայթայթելու տեղեկատվություն՝ օգտվելով լեզվաբանական տարբեր բառարաններից:
6. Տեքստերում և բանավոր խոսքում ճիշտ գործառնելու ձևափոխությունները:
7. Բացատրելու դարձվածքների կազմությունն ու գործածության ոճական նպատակը:

Գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ

1. Կատարելու լեզվաբանական հետազոտություններ:
2. Հաստատելու միջառարկայական կապեր:
3. Հակադրելու, մշակելու, ընդհանրացնելու և մեկնաբանելու լեզվաբանական տարբեր աղբյուրներից հայթայթած տեղեկատվությունը:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները

- Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,
 Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,
 Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,
 Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,
 Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառնություններն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:
 Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,
 Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
3. բացատրական մեթոդ
4. համագործակցային աշխատանք
5. տեսասահիկների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում
6. մտազրոհ
7. ռեֆերատներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

- 1-ին ընթացիկ քննություն.** բանավոր հարցում. **առավելագույնը 4 միավոր**
2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. **առավելագույնը 4 միավոր**
Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ **առավելագույնը 9 միավոր**
Մասնակցության միավոր. **առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր**

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Թեմա 1. Ներածություն. Բառագիտություն. ուսումնասիրության առարկան: Բառ. բառի հատկանիշները: **Թեմա 2.** Բառիմաստի տեսակները, բառի մենիմաստությունն ու բազմիմաստությունը: Բառիմաստի փոփոխություն: Բառերի ձևափոխությունները: **Թեմա 3.** Բառապաշար: Բառապաշարի շերտերն ու դասակարգումը: **Թեմա 4.** Բառակազմություն: Ձևաբանություն և նրա տեսակները: **Թեմա 5.** Բարդություններ. տեսակները: **Թեմա 6.** Դարձվածաբանություն.

<p>դասակարգումը: Թեմա 7. Բառարանագրություն. բառարանների տիպերը:</p> <p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Երկեր, Ջ հատոր, Եր., 1974: 2. Առաքելյան Վ., Խաչատրյան Ա., Էլոյան Ս., Ժամանակակից հայոց լեզու, հտ. 1-ին /հնչյունաբանություն և բառագիտություն/, Եր., 1979: 3. Մարգարյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /Բառագիտություն/, Եր., 1990: 4. Ջահուկյան Ջ., Աղայան Էդ., Առաքելյան Վ., Քոսյան Վ., Հայոց լեզու, 1-ին մաս., Ա պրակ, Եր., 1980: 5. Սուքիասյան Ա., Ժամանակակից հայոց լեզու /հնչյունաբանություն, բառագիտություն, բառակազմություն/, Եր., 1982 6. Սուքիասյան Բ., Ֆելեքյան Ս., Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 2017:
--

1.0303/B35	2.Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա -1	3.5 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.10/14/0	
6.5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել վաղ ուսուցման պայմաններում գրաձանաչության ժամանակակից մեթոդների կիրառման տեսությունն ու պրակտիկան, ձևավորել առաջին դասարանում 6 տարեկաններին գրել, կարդալ սովորեցնելու ուսանողների գիտելիքները և գրաձանաչության դասեր վարելու կարողությունները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսանողներին նախապատրաստել գրաձանաչության երեք շրջաններում դասեր վարելու կարողություններով, 2. մեկնաբանել վաղ ուսուցման պայմաններում առաջին դասարանում կազմակերպվող գրաձանաչության դասի առանձնահատկությունները, 3. ձևավորել գրաձանաչության դասեր վարելու գործընթացում կրտսեր դպրոցականների դժվարությունների պատճառները բացահայտելու և հաղթահարելու ուսանողների կարողությունները: 		
<p>9.Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները</p> <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հիմնավորելու գրաձանաչության ժամանակակից մեթոդների արդյունավետությունն ու անձնակողմորոշիչ բնույթը: 2. Դիտարկելու գրաձանաչության պատմական մեթոդները: 3. Վերլուծելու ՀՀ գործող այլընտրանքային այբբենարանների բովանդակությունն ու կառուցվածքը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կազմելու գրաձանաչության երեք շրջաններում իրականացվող դասերի պլաններ, քննարկելու դրանց հիման վրա իրականացվող դասերի ընթացքն ու արդյունավետությունը: 2. Ներկայացնելու ներառական կրթության պայմաններում ԿԱՊԿՈՒ երեխաների հետ իրականացվող աշխատանքի բովանդակությունն ու ձևերը: <p>գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մշակելու և ներկայացնելու հայերենի հնչյուն-տառերի ուսուցման այլընտրանքային դասեր: 2. Ուսումնասիրելու ներառական կրթության պայմաններում ՀՀ գործող այբբենարանների գործածման հնարավորությունները, ներկայացնելու համապատասխան առաջարկություններ: 3. Ստեղծելու գրաձանաչության ընթացքում կիրառվող դիդակտիկ նյութերի, խաղերի համալիր, մշակելու նրանց կիրառման մեթոդական երաշխավորություններ: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները</p> <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p> <p>Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման</p>		

<p>առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները, U5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները, F2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ, F5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն, F6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում: Q5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>
<p>11. Գիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ակտիվ դասախոսություն 2. խոսքային մեթոդներ 3. էվրիստիկ մեթոդ 4. համագործակցային աշխատանք 5. սահիկաշարի գործածություն 6. մտազրոհ
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր</p>
<p>13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը Ներածություն. Մայրենիի դասավանդման մեթոդիկական որպես մանկավարժական գիտություն, կապն այլ գիտությունների հետ: Թեմա 1. Գրաձանաչության մեթոդները հայ դպրոցում, ժամանակակից մեթոդները: Թեմա 2. Գրաձանաչության նախաայբբենական շրջան: Թեմա 3. Գրաձանաչության այբբենական շրջան: Թեմա 4. Գրաձանաչության հետայբբենական շրջան:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գյուլամիրյան Ջ., Մայրենիի ուսուցման մեթոդիկա, Եր., 2018: 2. Տեր-Գրիգորյան Ա., Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկա, Եր., 1980: 3. Սարգսյան Վ., Այբբենարան, Եր., 2017: 4. Քյուրքչյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Այբբենարան, Եր., 2017: 5. Քյուրքչյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Ուսուցչի ձեռնարկ, Եր., 2017:

1.0303/B36	2.Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-1	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 Ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին: Ուսանողի առջև բացել մաթեմատիկայի աշխարհայացքային նշանակությունը՝ մաթեմատիկական որպես մշակույթի տեսակ, մաթեմատիկական որպես լեզու, մաթեմատիկական որպես իմացության գործիք, մաթեմատիկական որպես արժեք: Ուսանողին տալ այնպիսի մաթեմատիկական գիտելիքներ, որոնց հիմքի վրա գիտականորեն հիմնավորված ու արդյունավետ կառուցվում է տարրական դպրոցի մաթեմատիկայի դասընթացը: Նպաստել ուսանողի մտածողության տարբեր տեսակների (խոսքային-տրամաբանական, կոմբինատորային, հավանականական և այլն) զարգացմանը, ուսանողի կողմից ինքնուրույն աշխատանք կատարելու, մշտապես սովորելու և գիտելիքներ ձեռք բերելու կարողությունների ձևավորմանը և զարգացմանը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, 		

2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում,
3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն,
4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում,
5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու մաթեմատիկայի դասընթացի կառուցման առանձնահատկությունները, ձևակերպելու դասընթացի ուսումնասիրության նպատակները:
2. Մահմանելու բնական թիվ, ներկայացնելու բնական թվի տասնորդական գրառումը, ներկայացնելու և բացատրելու բնական թվերի նկատմամբ կատարվող գործողությունների ալգորիթմներ:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Կատարելու թեմատիկ բաշխում ըստ առարկայական ծրագրի:
2. Կազմելու դասի պլանավորումներ ըստ տեսակների:
3. Կազմելու արտադասարանական աշխատանքների պլան:
4. Հավաքագրելու և ստեղծելու նախապատրաստական շրջանի և թվարկության ուսուցման վերաբերյալ օժանդակ նյութեր, դիդակտիկական խաղեր:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կիրառելու հաշվողական հնարները տարրական դպրոցում:
2. Լուծելու մաթեմատիկայի հիմնական հասկացություններին վերաբերող և դրանց իմաստը բացահայտող վարժություններ և խնդիրներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրյունները.
Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,
Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,
Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,
Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,
Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,
Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դիտում,
2. զրույց,
3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն,
4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
 Գնահատման ընդհանուր ռազմավարությունը.
1-ին ընթացիկ քննություն. Նախատեսված ընթացիկ քննությունը թեստային է, **4 միավոր առավելագույն** արժեքով: Թեստը պարունակում է 4 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր:
2-րդ ընթացիկ քննություն. Նախատեսված ընթացիկ քննությունը թեստային են, յուրաքանչյուրը՝ **4 միավոր առավելագույն արժեքով:** Թեստը պարունակում է 4 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր:
Ընթացիկ ստուգումներ. 2 միավոր առավելագույն արժեքով:
Ինքնուրույն աշխատանք. 1 միավոր առավելագույն արժեքով:
Մասնակցություն. 1 միավոր առավելագույն արժեքով:
Եզրափակիչ քննություն. Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 8 միավոր առավելագույն արժեքով՝ ըստ

<p>նախապես տրված հարցաշարի: Հարցատոմարը պարունակում է 3 առաջադրանք, յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 3, 3, 2 միավոր:</p> <p>13.Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը. Թեմա 1. «Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա» բուհական դասընթացի նպատակը և ուսումնասիրման առարկան: Թեմա 2. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի պետական չափորոշիչը: Այդ դասընթացի նպատակներն ու խնդիրները: «Մաթեմատիկա» դասընթացի բովանդակության կառուցման սկզբունքները: Թեմա 3. Տարրական դպրոցում մաթեմատիկայի ուսուցման կազմակերպումը, առանձնահատկությունները սակավակազմ դպրոցում: Թեմա 4. Տարրական դպրոցում մաթեմատիկայի ուսուցման մեթոդները և միջոցները: Թեմա 5. Առաջին տասնյակի թվերի թվարկության ուսումնասիրության և ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 6. «Հարյուրյակ» համակենտրոնում թվարկության ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 7. Թվարկության ուսուցման մեթոդիկան «հազարյակ», «բազմանիշ թվեր» համակենտրոններում:</p> <p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014: 2. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014: 3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ: 4. Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010: 5. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997. 6. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1.0303/B37	2.Մանկավարժական հոգեբանություն	3.4 ECTS կրեդիտ
4. 4.5 ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Էզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ծանոթացնել ուսումնական գործընթացի վերլուծության ժամանակակից մոտեցումներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ներկայացնել ուսումնական գործընթացի կառուցվածքը, 2. վերլուծել մանկավարժի անձնային որակների և մասնագիտական պատրաստվածության հիմնախնդիրները, 3. ծանոթացնել մանկավարժական հմտություններին և կարողություններին: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. բնութագրելու մանկավարժական գործունեության դերը ուսումնական գործընթացում, 2. մատնանշելու մանկավարժական հոգեբանության մեջ կիրառվող մեդոնեչի ամբողջականությունը, ներկայացնելու կրթության հոգեբանության դերը մանկավարժական հոգեբանության մեջ, 3. բացատրելու դաստիարակության հոգեբանության դերը մանկավարժական գործընթացում, <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. կարևորելու ուսուցչի դերը մանկավարժական գործընթացում, 2. մեկնաբանելու ուսուցման հոգեբանական առանձնահատկությունները, 3. որպես մանկավարժ գործնականում կիրառելու անձնային հոգեբանական մոտեցումներ, <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ընկալելու մանկավարժական ներգործության հոգեբանական մեխանիզմները և օրինաչափությունները: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p>		

U2.բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,
U3.սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,
F2.լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,
F3.կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,
F6.տարբերակել դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:
Գ1. իրականացնել մասնագիտական գործունեություն,
Գ5.արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություններ (պրոբլեմային դասախոսություն, դասախոսություն երկուսով, դասախոսություն պրեսս-կոնֆերանս, դասախոսություն սադրանք, դասախոսություն խաղային մեթոդների կիրառմամբ),
2. թիմային աշխատանքներ,
3. քննարկումներ,
4. հետազոտական սեմինարներ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. **առավելագույնը 4 միավոր**
2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. **առավելագույնը 4 միավոր**
Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ **առավելագույնը 9 միավոր**
Մասնակցության միավոր. **առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր**

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Թեմա 1. Մանկավարժական հոգեբանության առարկան և խնդիրները: **Թեմա 2.** Ուսումնական գործունեության կառուցվածքը: **Թեմա 3.** Մանկավարժական հոգեբանության մեթոդները: **Թեմա 4.** Մանկավարժի անձնային որակների և մասնագիտական պատրաստվածության հիմնախնդիրները: **Թեմա 5.** Մանկավարժական գործունեության շարժառիթները, մանկավարժական կոլեկտիվի հոգեբանություն: **Թեմա 6.** Մանկավարժական կարողություններ և հմտություններ: **Թեմա 7.** Մանկավարժական գործունեության կառուցվածքը: **Թեմա 8.** Դաստիարակության հոգեբանություն: **Թեմա 9.** Կրթության հոգեբանություն: **Թեմա 10.** Ուսուցման հոգեբանություն: **Թեմա 11.** Ուսուցչի անձի հոգեբանություն:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բայյան Ա., Մանկավարժական հոգեբանության հարցեր, Եր., 1983:
2. Էլկոնին Դ., Կրտսեր դպրոցականի ուսուցման հոգեբանություն, Եր., 1975:
3. Էլոյան Տ., Ուսուցիչը և նրա գործունեության հոգեբանական առանձնահատկությունները, Եր., 1980:
4. Айсмонтас Б.Б., Педагогическая психология: схемы и тесты. - М.: Владос, 2004.
5. Басова Н.В., Педагогика и практическая психология, Ростов н/Д.: Феникс, 2000.

1.0303/B38	2.Տեխնոլոգիա և դասավանդման մեթոդիկա-1	3.4 ECTS կրեդիտ
-------------------	--	------------------------

4.4.5 ժամ/շաբ.	5.9/9/0
-----------------------	----------------

6.5-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման
------------------------	------------------------------------

8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին զինել նախնական գիտելիքներով, ծանոթացնել թղթի տեսակներին, դրանց օգտագործման բնագավառներին, մկրատից օգտվելու անվտանգության կանոններին, գույների պարզ համադրությունից առաջացած պատկերներին և աշխատանքային դաստիարակությանը:

Դասընթացի խնդիրները.

1. դաստիարակել աշխատասիրություն, զարգացնել էսթետիկական ճաշակ,

<p>2. վեր հանել տեխնոլոգիայի գիտամանկավարժական հիմքերը՝ տարրական դպրոցում կիրառելու համատեքստում,</p> <p>3. բացահայտել տեխնոլոգիայի կիրառման արդյունավետությանը նպաստող հիմնական պայմանները տարրական դպրոցում:</p>
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <p>1. ներկայացնելու դասընթացի դերը տարրական դասարաններում, նրա կառուցվածքը և բովանդակությունը,</p> <p>2. թվարկելու և բնութագրելու տեխնոլոգիայի զարգացման հիմնական փուլերը,</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <p>1. աշխատելու թղթով, ստվարաթղթով, մատիտներով, մկրատով, քանոնով, բնական և արհեստական նյութերով (տերևներով, քարերով, կորիզներով, սերմերով, կաղիններով, կոներով և այլն),</p> <p>2. ընտրելու և կիրառելու տարրական դասարանի համար ընդունելի կերպարվեստի համապատասխան տեսակները,</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. դրսևորելու իրեն որպես կիրթ, ստեղծագործող, նախաձեռնող և ակտիվ քաղաքացի,</p> <p>2. աշխատելու ինքնուրույն,</p> <p>3. տարբեր իրավիճակներում կիրառելու մասնագիտական հմտությունները,</p> <p>4. կիրառելու պատճառահետևանքային կապի մոտեցումը որպես ճանաչողության սկզբունք:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները, Ա7. մատնանշել քաղաքացիական պաշտպանության և բնապահպանական հիմնախնդիրները: Բ3. կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա, Գ6. կատարել հասարակական և մասնագիտական ուսումնասիրություններ և ընթացքում ստեղծել միջառարկայական կապեր:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը և այլն),</p> <p>2. զննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների և զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը և այլն),</p> <p>3. գործնական մեթոդները (առաջադրանքների, վարժությունների, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն),</p> <p>4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից, արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն),</p> <p>5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ և այլն),</p> <p>6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն),</p> <p>7. քննադատական մտածողության մեթոդները (տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն),</p> <p>8. խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – զույգ կազմիր – քննարկիր, ձևակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն),</p> <p>9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն),</p> <p>10. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p>

1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր
 2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր
 Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր
 Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից
Թեմա 1. Ներածություն. **Թեմա 2.** Տեխնոլոգիայի ուսուցումը տարրական դասարաններում: **Թեմա 3.** Թղթի գործածության ոլորտը առարկայի շրջանակներում: **Թեմա 4.** Թղթի ծալման և կտրման գործողություններ (դետալներ, տրաֆարետներ, գծանմուշներ): **Թեմա 5.** Ստվարաթուղթ, ստվարաթղթից տարբեր առարկաների պարտրաստում, հասկացություններ «սիմետրիկ»-ի և «ասիմետրիկ»-ի մասին: **Թեմա 6.** Տեխնոլոգիայի ուսուցման դասի կառուցվածքը և բովանդակությունը: **Թեմա 7.** Հասկացություն ապլիկացիայի մասին, ապլիկացիան տարրական դասարաններում: **Թեմա 8.** Երկրաչափական պատկերներով ապլիկացիա, «Զարդանախշեր»:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.
 1. Հովսեփյան և ուրիշներ, «Տեխնոլոգիա» I դասարան, Եր., 2015:
 2. Հովսեփյան Ս. և ուրիշներ, «Տեխնոլոգիա» II դասարան, Եր., 2016:
 3. Հովսեփյան Ս. և ուրիշներ, «Ուսուցչի ձեռնարկ II դասարանների համար», Եր., 2014:
 4. Հարությունյան Ա., Հովսեփյան Ս., Ավետիսյան Ժ., «Գործնական աշխատանքներ», Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2011.:
 5. Ավետիսյան Ժ., «Տեխնոլոգիա», Ուսուցչի մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014:

1.0303/B39	2. Կերպարվեստ և դասավանդման մեթոդիկա-1	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 4.5 ժամ/շաբ.	5. 9/9/0	

6. 4-րդ կիսամյակ 7. Առանց եզրափակիչ գնահատումով

8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին սովորեցնել ճանաչել, նկարագրել և մեկնաբանել կերպարվեստի ստեղծագործությունները, աշխատել նկարչական տարբեր նյութերով, դպրոցում գրագետ կազմակերպել կերպարվեստի դասերը:

Դասընթացի խնդիրները
 1. սովորեցնել տարբերակել արվեստի տեսակներն ըստ տեսակների և ժանրերի,
 2. ծանոթացնել արվեստի զարգացման պատմական կարևորագույն ժամանակաշրջաններին,
 3. աշխատել կերպարվեստի տարբեր նյութերով,
 4. ծանոթացնել կերպարվեստի դասավանդման մեթոդներին,
 5. ծանոթացնել տարրական դպրոցում կերպարվեստի դասերի 4 տեսակների կազմակերպման ձևերին և մեթոդներին:

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝
ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. ճանաչելու, նկարագրելու և թվարկելու կերպարվեստի տեսակները և ժանրերը,
2. ճանաչելու և ցուցակարգելու կերպարվեստի զարգացման կարևոր փուլերը,
3. ճանաչելու և ներկայացնելու կերպարվեստի նշանավոր գործիչներին և նրանց ստեղծագործությունները,
4. ընտրելու տարրական դպրոցում կերպարվեստի դասի տեսակներն ըստ ժամաքանակների,

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. նկարելու նկարչական տարբեր նյութերով,
2. ցուցադրելու նկարչական տարբեր հնարներ,
3. մշակելու ստեղծագործական կարողությունները խթանող առաջադրանքներ,
4. մշակելու հանձնարարությունների հաջորդականությունը պարզից բարդ սկզբունքով՝ հաշվի առնելով ուսուցանվող առարկաների փոխկապակցվածությունը,
5. կիրառելու պատճառահետևանքային կապի մոտեցումը որպես ճանաչողության սկզբունք,

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. պլանավորելու և կազմակերպելու խմբային աշխատանքներ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնադրյունները.

Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և հոգեբանության (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները
Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալտնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները
Բ1. պլանավորել, կազմակերպել, իրականացնել, ղեկավարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,
Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,
Գ3. պատրաստել զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել գիտական բանավեճեր.

- 11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.**
1. **խոսքային մեթոդները** (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը և այլն),
  2. **զննական մեթոդները** (զծագրերի, նկարների և զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը և այլն),
  3. **գործնական մեթոդները** (առաջադրանքների, վարժությունների, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն),
  4. **հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները** (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից, արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն),
  5. **ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները** (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնադրյունների հետ և այլն),
  6. **համագործակցային ուսուցման մեթոդները** (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն),
  7. **քննադատական մտածողության մեթոդները** (տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն),
  8. **խմբային աշխատանքի մեթոդները** (մտածիր – գույգ կազմիր – քննարկիր, ձևակոյտ, ուսումնական մրցույթ և այլն),
  9. **ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները** (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնադրյուններով, ինտերնետային կայքերով և այլն),
  10. **վերահսկողության մեթոդները** (գրավոր, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. **առավելագույնը 4 միավոր:**
2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. **առավելագույնը 5 միավոր:**
Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ **առավելագույնը 8 միավոր:**
Մասնակցության միավոր. **առավելագույնը 3 միավոր:**

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.
Ներածություն: Առանկայի դերն ու նշանակությունը: **Թեմա 1.** Կերպարվեստի առաջացումը և զարգացման ժամանակաշրջանները: **Թեմա 2.** Կերպարվեստի տեսակները և ժանրերը: **Թեմա 3.** Կերպարվեստի նյութերը և տարբեր նյութերով աշխատանքի կազմակերպման ձևերը: **Թեմա 4.** Կերպարվեստի ուսուցումը տարրական դպրոցում: **Թեմա 5.** Կերպարվեստի դասավանդման առանձնահատկությունները և մեթոդները տարրական դպրոցում: **Թեմա 6.** Գույնի դերն ու նշանակությունը մանկական նկարում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Բորն Յու. Բ., Գեղագիտություն, Եր., 1982:
2. Բաղդասարյան Բ. Մ., Կերպարվեստի դասեր 1-3-րդ դասարաններում, Եր., 1986:
3. Նեմենսկի Բ., Գեղագիտության իմացությունը, Եր., 1987:
4. Ներսիսյան Լ., Գեղարվեստական պատկերացումների տեղը ստեղծագործական գործունեության մեջ, Եր., 2002:
5. Ներսիսյան Լ., Գեղարվեստական ընկալման ձևավորման հիմնախնդիրները դպրոցում, Մանկավարժ, Եր., 1999:
6. Бехтерев В.М., Первоначальная эволюция детского рисунка в объективном изучении., Прогресс, Москва, 1910.

1.0303/B40	2.Տարրական կրթության մանկավարժություն	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.9/0/9	
6.5-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել տարրական դասարանների ուսուցչի մասնագիտության էությանը, մանկավարժի համար կարևոր անձնային որակներին և կարողություններին, դրանց ձեռքբերման գործընթացի ռազմավարությանն ու մարտավարությանը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ձևավորել գիտելիքներ կրտսեր դպրոցականների հոգեկան զարգացման հիմնական օրինաչափությունների մասին, 2. ձևավորել տարրական դպրոցի դասվարի գործունեության հմտություններ և կարողություններ: 		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բնութագրելու 20-րդ դարի մանկավարժական մտքի պատմության զարգացման հիմնական փուլերը: 2. Բացատրելու մանկավարժական մտքի գիտատեսական հիմքերը, ուսումնասիրության առարկան, օբյեկտը, հետազոտության մեթոդները, հիմնական աղբյուրները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Օգտագործելու, տեղայնացնելու մանկավարժական առաջավոր փորձը ժամանակակից պայմաններում: 2. Ըմբռնելու 20-րդ դարի մանկավարժական առաջավոր փորձը, մեթոդաբանությունը, աղբյուրները: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1.ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p> <p>Ա2.բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,</p> <p>Ա4.մատնանշել ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը.</p> <p>Բ2.լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Բ3.կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,</p> <p>Բ6.տարբերակել դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:</p> <p>Գ1. իրականացնել մասնագիտական գործունեություն,</p> <p>Գ5.արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. համագործակցային աշխատանք 		

<p>3. ինքնուրույն առաջադրանքներ/ ռեֆերատ, աշխատանք գական երկերի վրա, էսսե, շարադրություն և այլն/</p> <p>4. սլայդների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում</p> <p>5. մտազրոհ և այլն:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. Բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Տարրական կրթության մանկավարժության առարկան, նպատակը, խնդիրները: Թեմա 2. Անձի զարգացման ընդհանուր օրինաչափությունները: Կրտսեր դպրոցականի անհատական-հոգեբանական և տարիքային առանձնահատկությունները: Թեմա 3. Ուսուցման գործընթացի կառուցվածքը տարրական դպրոցում: Թեմա 4. Ուսուցման գործընթացի կազմակերպման սկզբունքները և կանոնները տարրական կրթության համակարգում: Թեմա 5. Ուսուցման տեխնոլոգիաներ: Դրանց կիրառումը տարրական կրթության համակարգում: Ուսուցման մեթոդներ և միջոցներ: Թեմա 6. Կրտսեր դպրոցականների ուսումնական դրդապատճառները, նրանց դերը որպես սովորողների ստեղծագործական մտածողության խթանման միջոցներ: Թեմա 7. Աշակերտների ուսումնական գործունեության արդյունքների ստուգումն ու գնահատումը տարրական դպրոցում: Թեմա 8. Դաստիարակության գործընթացի էությունը, խնդիրները, սկզբունքները, մեթոդները և ձևերը տարրական դպրոցում: Թեմա 9. Անձնակողմնորոշված դաստիարակության տեխնոլոգիաները տարրական դպրոցում: Թեմա 10. Տարրական դպրոցի և ընտանիքի համագործակցությունը: Թեմա 11. Տարրական դպրոցի ուսուցիչը և նրան ներկայացվող մանկավարժական պահանջները:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ասատրյան Զ., «Տարրական կրթության մանկավարժություն» ուսումնամեթոդական ձեռնարկ (դասախոսությունների ժողովածու), Եր., 2017. 2. Մանկավարժություն: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ բուհերի համար / Կազմեցին Լ. Թ. Ասատրյանը և ուրիշներ, Եր., 2017: 3. Ղույունյան Գ., Մանկավարժություն: Դասագիրք բուհերի համար: Երկու գրքով: Գիրք I, II , 2-րդ հրատ., Եր., 2017: 4. Ամիրջանյան Յու., Սահակյան Ա., Մանկավարժություն, ուսումնական ձեռնարկ մանկավարժական բուհերի ուսանողների համար, Եր., 2004: 5. Педагогика начального образования / Под ред. С. А. Котовой. Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2017.- 336с.: ил.- (Серия «учебник для вузов»). 6. Максакова, В. И., Теория и методика воспитания младших школьников: учебник и практикум для вузов / В.И.Максакова. – 2-е изд., испр. И доп.- М. : Издательство Юрайт , 2019.

1. 0302/B18	2. Մայրենի լեզու-3	3. 5 ECTS կրեդիտ
4. 4.5 ժամ/շաբ.	5. 9/ 9/0	
6. 3-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել ժամանակակից հայերենի ձևաբանական համակարգը՝ քննության առնելով գոյական, ածական, թվական խոսքի մասերի որոշման հիմունքները, բնորոշ հատկանիշները, քերականական կարգերը և ուսուցանել տեսական գիտելիքների գործնական կիրառությունը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսանողին ներկայացնել ժամանակակից հայոց լեզվի քերականական համակարգի առանձնահատկությունները, քերականական հիմնական հասկացությունները, 2. քերականական կարգերի, քերականական իմաստների և ձևերի յուրացմամբ հարստացնել ուսանողների իմացությունը քերականական կարևորագույն հասկացությունների վերաբերյալ, 3. ներկայացնել խոսքի մասերի դասակարգման հիմունքները և տարբերակված խոսքիմասային 		

խմբերն իրենց առանձնահատկություններով,

4. հիմնավոր գիտելիքներ ձևավորել նյութական խոսքի մասերի և դրանց քերականական յուրահատկությունների վերաբերյալ,

5. ձևավորել մասնագիտական գործունեության համար անհրաժեշտ գիտելիքներ ու հմտություններ, տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն:

9. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Նկարագրելու և մեկնաբանելու ձևաբանության ուսումնասիրության առարկան և նրա խնդիրները, վերարտադրելու քերականական կարգերի էությունը և դրանց տարբերակման չափանիշները, բացատրելու քերականական իմաստների և ձևերի փոխհարաբերությունները:

2. Թվարկելու խոսքի մասերի դասակարգման հիմունքները, գոյական, ածական, թվական խոսքիմաստային խմբերը:

3. Քննարկելու և խմբավորելու գոյական, ածական, թվական խոսքի մասերն իրենց քերականական կարգերով:

4. Լուսաբանելու գոյական, ածական, թվական խոսքի մասերի քերականական առանձնահատկությունները, բացատրելու դրանց դերը և կիրառական յուրահատկությունները:

5. Բացատրելու և վերլուծելու բառաձևերում ձևային արտահայտած քերականական նշանակությունները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Զանազանելու գոյական, ածական, թվական խոսքի մասերի քերականական առանձնահատկությունները:

2. Ընդհանրացնելու գոյական, ածական, թվական խոսքի մասերի տարբեր խմբերն իրենց առանձնահատկություններով և նշանակությամբ:

3. Տեքստում հակադրելու և զանազանելու խոսքի մասերն իրենց քերականական հատկանիշներով:

4. Հակադրելու, ընդհանրացնելու և մեկնաբանելու նյութական խոսքի մասերին հատուկ քերականական առանձնահատկությունները:

5. Գործնականում կիրառելու նյութական խոսքի մասերին վերաբերող տեսական գիտելիքները և մեկնաբանելու դրանք:

գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ

1. Կարևորելու ուշադիր և կենտրոնացված աշխատանքը:

2. Աշխատելու թիմում:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները

Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,

Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,

Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,

Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:

Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և գուզադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,

Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն

<ul style="list-style-type: none"> 2. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 3. բացատրական մեթոդ 4. համագործակցային աշխատանք 5. տեսասահիկների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում 6. մտազրոհ 7. ռեֆերատներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Ներածություն. Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության ուսումնասիրության առարկան: Քերականական կարգեր: Թեմա 1. Խոսքի մասերը ժամանակակից հայերենում, դրանց որոշման հիմունքները: Փոխանունություն: Թեմա 2. Գոյական. քերականական կարգերը (թվի, հոլովի, առկայացման, անձի և ոչ անձի), իմաստային-քերականական խմբերը: Թեմա 3. Ածական. տեսակները և նրանց հատկանիշները: Թեմա 4. Թվական. տեսակները, կազմությունը: Թեմա 5. Դերանուն. տեսակները և դրանց քերականական հատկանիշները:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Աբրահամյան Ս., Ժամանակակից հայերենի քերականություն, Եր., 1969: 2. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Եր., 1965: 3. Աբրահամյան Ս., Պառնասյան Ն., Օհանյան Հ., Ժամանակակից հայոց լեզու, 1974: 4. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու. ձևաբանություն, Եր., 1983: 5. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության հարցեր, Ա, Բ, Գ, Եր., 1970, 1973, 1977:

1.0303/B42	2. “ՀԲ” Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա -2	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.10/14/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել բացատրական ընթերցանության մեթոդով իրականացվող մայրենիի դասի կազմակերպման մ եթոդիկան 2-4-րդ դասարաններում, ձևավորել մայրենիի ինքնուրույն դասընթացներ մշակելու ուսանողների կարողությունները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. քննարկել ԽԻԿ համակարգով իրականացվող մայրենիի դասի բաղադրիչները, 2. դիտարկել կարողալու կարողության ձևավորման գիտամեթոդական հիմքերը, 3. ուսումնասիրել կարողալու որակական հատկանիշները և դրանց ձևավորմանը միտված կարողալու տեսակների իրականացման մեթոդիկան: 4. մշակել, փորձարկել և ներկայացնել կարողալու կարողության ձևավորմանը նպաստող փոխներգործուն մեթոդներ: 		
<p>9. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները</p> <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու մայրենիի դասերի բաղադրիչներից յուրաքանչյուրի նպատակը, խնդիրներն ու մեթոդական քայլաշարը: 2. Բացահայտելու լավ կարողալու կարողության ձևավորման հնարները տարրական կրթության պրակտիկայում, դիտարկելու առկա դժվարությունները, մշակելու անհրաժեշտ ցուցումներ: 3. Ներկայացնելու մայրենիի դասերի պլանները՝ ընթացքը համապատասխանեցնելով ուսումնասիրվող ստեղծագործությունների ժանրային առանձնահատկություններին: 4. Ներկայացնելու և քննարկելու ներառական կրթության պայմաններում մայրենիի դասերի իրականացման մեթոդական առանձնահատկությունները՝ տարանջատելով դրանք ըստ 		

<p>խնդիրների:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մշակելու և իրականացնելու կարողալու տարբեր տեսակներով բնագրի շուրջ աշխատանքի տեխնոլոգիաներ, բացահայտելու և հիմնավորելու դրանց արդյունավետությունը: 2. Կիրառելու բնագրի գաղափարի և ենթատեքստի բացահայտման փոխգործուն մեթոդներ՝ գնահատելով դրանց արդյունավետությունը: 3. Իրականացնելու բառային աշխատանքի և բառապաշարի հարստացման մեթոդական համակարգ, մշակելու և դասակարգելու իր ստեղծած համակարգը: <p>գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կատարելու սովորողների ուսումնառոտողական գործունեությանը մղող աշխատանք, մշակելու և փորձարկելու խթանող միջոցներ, համակարգելու արդյունքները: 2. Ուսումնասիրելու առարկայական զուգադրումներով և եռադրումներով մայրենիի դասեր, կատարել արդյունքների վերլուծություն, կանխատեսելու արդյունքները ու գնահատելու ձեռքբերումները 3. Մշակելու ստեղծագործական-հետազոտական աշխատանքի իրականացման քայլաշար, ամփոփելու փորձարարական աշխատանքների արդյունքները, ներկայացնելու առաջարկություններ:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները</p> <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p> <p>Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,</p> <p>Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,</p> <p>Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,</p> <p>Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:</p> <p>Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ակտիվ դասախոսություն 2. խոսքային կամ բանավոր մեթոդներ 3. էմպիրիկ մեթոդ 4. խմբային աշխատանք 5. տեսասահիկների պատրաստում և նրանց միջոցով դասերի վարում 6. հիմնախնդիրների ինքնուրույն վերլուծություն 7. հետազոտական աշխատանք /մասնագիտական գրականության վերաբերյալ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր:</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը</p> <p>Թեմա 1. Ընթերցանության խնդիրներն ու նպատակները տարրական դասարաններում: Թեմա 2. Բացատրական ընթերցանության մեթոդի հիմնական բաղադրամասերը: Թեմա 3. Գեղարվեստական ստեղծագործությունների ուսումնասիրման առանձնահատկությունները: Թեմա 4. Ժողովրդական մանրապատում ստեղծագործությունների ուսումնասիրման առանձնահատկությունները:</p>

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գյուլամիրյան Ջ., Մայրենիի ուսուցման մեթոդիկա, Եր., 2018:
2. Գյուրջինյան Դ., Հեքթյան Ն., Մայրենի- 2» դասագրքի մեթոդական ուղեցույց, Եր., 2007:
3. Քյուրբջյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Մայրենի 2, Եր., 2018:
4. Քյուրբջյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Ուսուցչի ձեռնարկ, Եր., 2020:

1.0303/B43	2. “ՀԲ” Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-2	3.6 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.10/14/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող թվաբանական գործողությունների իմաստի մեկնաբանումը տեսաբանական և արհեստագիտական տեսանկյուններից, դրանց հատկությունների և հաշվման հնարների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին, անվանական թվերով թվաբանական գործողությունների կատարման մեթոդիկային, հետազոտել թվաբանական գործողությունների ներմուծման տրամաբանական հաջորդականությունը, ինչպես նաև հաշվողական հնարների ձևավորման ժամանակ աշակերտների կողմից թույլ տրվող սխալները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, 2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, 3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, 4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում, 5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում: 6. դասակարգել բազմանիշ թվերի սահմանում թվաբանական գործողությունների կատարման ժամանակ կրտեսեր դպրոցականների թույլ տրված սխալներն ըստ գիտելիքների սկզբնաղբյուրների 7. մշակել թվաբանական գործողությունների կատարման ժամանակ սխալների կանխման ուղիներ, 8. կազմել դիագրամներ՝ սխալների կանխարգելման միջոցներ ձեռնարկելուց հետո ստացված արդյունքներն ակտորոշելու համար: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մեկնաբանելու թվաբանական գործողությունների ուսուցման հաջորդականության տրամաբանությունը, գործողությունների կատարման ալգորիթմները (բանավոր և գրավոր), ներկայացնելու հիմնական հատկությունների և օրենքների կիրառման առանձնահատկությունները մաթեմատիկայի տարրական դասընթացում: 2. Բացահայտելու թվաբանական գործողությունների իմաստը տեսաբանական տեսանկյունից: 3. Հիմնավորելու թվաբանական գործողությունների հիմքում ընկած տեսական գիտելիքները: 4. Պարզաբանելու յուրաքանչյուր թվաբանական գործողության իմաստը առարկայական իրավիճակում: 5. Հիմնավորելու տարրական դասարաններում ուսուցվող մեծությունների և դրանց միավորների գիտական մեկնաբանությունները և ուսուցման մեթոդիկայի առանձնահատկությունները տարրական դպրոցում: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գիտամեթոդական բարձր մակարդակով մեկնաբանելու թվաբանական գործողությունների կատարման ալգորիթմները, ներկայացնելու այդ գործողությունների ուսուցման մեթոդիկայի հարցերը, տարանջատելու երկրաչափական և ոչ երկրաչափական մեծությունների ուսուցման մեթոդիկայի առանձնահատկությունները տարրական դպրոցում: 2. Տեսականորեն մեկնաբանելու թվաբանական գործողությունների կատարման ժամանակ յուրաքանչյուր թույլ տված սխալի հիմքը և առաջարկելու դրանց կանխման ուղիներ: 3. Առաջարկելու ռացիոնալ հաշվման հնարներ աղյուսակային և արտաաղյուսակային դեպքերի 		

<p>յուրացման համար:</p> <p>4. Գործնական եղանակով մոդելավորել թվաբանական գործողությունների ուսումնասիրումն ըստ համակենտրոնների:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. Կիրառելու հաշվողական տարբեր մեթոդական հնարները տեքստային խնդիրներում, երկրաչափական նյութի և մեթոդիկայի այլ նյութի ուսուցման ժամանակ:</p> <p>2. Կիրառելու հաշվման տասնորդական համակարգում թվաբանական գործողությունների կատարման այլ գործիքներ հաշվման այլ համակարգերում:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p> <p>Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,</p> <p>Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,</p> <p>Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,</p> <p>Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դիտում, 2. զրույց, 3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն, 4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ 5. հետազոտական աշխատանք /մասնագիտական գրականության վերաբերյալ/:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր:</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը.</p> <p>Թեմա 1. Թվաբանական գործողությունների ուսումնասիրության և ուսուցման մեթոդիկայի ընդհանուր հարցեր: Թեմա 2. «Տասնյակ» համակենտրոնում հաշվողական հնարների ձևավորման մեթոդիկան: Թեմա 3. «Հարյուրյակ» համակենտրոնում «Գումարում» և «Հանում» գործողությունների ուսումնասիրության և հաշվողական հնարների ձևավորման մեթոդիկան: Թեմա 4. «Հարյուրյակ» համակենտրոնում «Բազմապատկում» և «Բաժանում» գործողությունների ուսումնասիրության և հաշվողական հնարների ձևավորման մեթոդիկան: Թեմա 5. «Հազարյակ» համակենտրոնում թվաբանական գործողությունների ուսումնասիրության և հաշվողական հնարների ձևավորման մեթոդիկան: Թեմա 6. «Բազմանիշ թվերի» համակենտրոնում թվաբանական գործողությունների ուսումնասիրության և հաշվողական հնարների ձևավորման մեթոդիկան: Թեմա 7. Տարրական դպրոցում երկրաչափական մեծությունների ուսումնասիրության և ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 8. Տարրական դպրոցում ոչ երկրաչափական մեծությունների ուսումնասիրության և ուսուցման մեթոդիկան:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., «Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան»: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014: 2. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան»: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014:

3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ:
4. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010.
5. Истомина Н., Методика обучения математике в начальных классах, М., 1997.
6. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):
7. Тихоненко А. и др., Теоретические и методические основы изучения математики в начальной школе.-Ростов н/Д: Феникс, 2008.

1.0303/B44	2.Տեխնոլոգիա և դասավանդման մեթոդիկա-2	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Եզրավակիչ գնահատումով	

8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողին զինել նախնական գիտելիքներով, ծանոթացնել թղթի տեսակներին, դրանց օգտագործման բնագավառներին, մկրատից օգտվելու անվտանգության կանոններին, գույների պարզ համադրությունից առաջացած պատկերներին և աշխատանքային դաստիարակությանը:

Դասընթացի խնդիրները.

1. դաստիարակել աշխատասիրություն, զարգացնել էսթետիկական ճաշակ,
2. վեր հանել տեխնոլոգիայի գիտամանկավարժական հիմքերը՝ տարրական դպրոցում կիրառելու համատեքստում,
3. բացահայտել տեխնոլոգիայի կիրառման արդյունավետությանը նպաստող հիմնական պայմանները տարրական դպրոցում:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու դասընթացի դերը տարրական դասարաններում, նրա կառուցվածքը և բովանդակությունը:
2. Թվարկելու և բնութագրելու տեխնոլոգիայի զարգացման հիմնական փուլերը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Աշխատելու թղթով, ստվարաթղթով, մատիտներով, մկրատով, քանոնով, բնական և արհեստական նյութերով (տերևներով, քարերով, կորիզներով, սերմերով, կաղիներով, կոներով և այլն):
2. Ընտրելու և կիրառելու տարրական դասարանի համար ընդունելի կերպարվեստի համապատասխան տեսակները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Դրսևորելու իրեն որպես կիրթ, ստեղծագործող, նախաձեռնող և ակտիվ քաղաքացի:
2. Աշխատելու ինքնուրույն:
3. Տարբեր իրավիճակներում կիրառելու մասնագիտական հմտությունները:
4. Կիրառելու պատճառահետևանքային կապի մոտեցումը որպես ճանաչողության սկզբունք:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Ա7. մատնանշել քաղաքացիական պաշտպանության և բնապահպանական հիմնախնդիրները:

Բ3. կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,

Գ6. կատարել հասարակական և մասնագիտական ուսումնասիրություններ և ընթացքում ստեղծել միջառարկայական կապեր:

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը և այլն),
2. գննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների և գննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը և այլն),

3. գործնական մեթոդները (առաջադրանքներին, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն),
4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից, արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն),
5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ և այլն),
6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն),
7. քննադատական մտածողության մեթոդները (տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն),
8. խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – գույգ կազմիր – քննարկիր, ձևակույտ, ուսումնական մրցույթ և այլն),
9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն),
10. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. **առավելագույնը 4 միավոր:**

2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. **առավելագույնը 5 միավոր:**

Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ **առավելագույնը 8 միավոր:**

Մասնակցության միավոր. **առավելագույնը 3 միավոր:**

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից

Թեմա 1. Կառուցումներ երկրաչափական պատկերներով: **Թեմա 2.** Թղթով ապլիկացոն աշխատանքներ, հարթ տիպի ապլիկացիա: **Թեմա 3.** Օավալային ապլիկացիա: **Թեմա 4.** Թղթի ծավալային խաղալիքներ, բնական տերևներով ապլիկացիա: **Թեմա 5.** Ստեղծագործական ապլիկացիաներ: **Թեմա 6.** Փափուկ խաղալիքների պատրաստում: **Թեմա 7.** Հասկացություն խճանկարի մասին, խճանկարի պատրաստում: **Թեմա 8.** Թղթով խճանկար, միագույն, երկգույն, բազմագույն խճանկար (մրգեր, բանջարեղեններ):

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ավետիսյան Ժ., Տեխնոլոգիա, Ուսուցչի մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014:
2. Հարությունյան Ա., Հովսեփյան Ս., Ավետիսյան Ժ., Գործնական աշխատանքներ, Ուսումնական ձեռնարկ, 2011:
3. Հովսեփյան և ուրիշներ, Տեխնոլոգիա I դասարան, Եր., 2015.:
4. Հովսեփյան Ս. և ուրիշներ, Ուսուցչի ձեռնարկ II դասարանների համար, Եր., 2014:
5. Հովսեփյան Ս. և ուրիշներ, Տեխնոլոգիա II դասարան, Եր., 2016.:

1. 0303/B45	2. Կերպարվեստ և դասավանդման մեթոդիկա-2	3. 4 ECTS կրեդիտ
4. 4.5 ժամ /շաբ.	5. 9/9/0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին սովորեցնել կերպարվեստի դասավանդման հիմնական մեթոդները և օրենքները, դրանք գիտակցորեն կիրառել մասնագիտական խնդիրների ձևակերպման և լուծման ժամանակ:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ձևավորել գեղագիտական վերաբերմունք և ճաշակ, 2. կազմել տարրական դպրոցի կերպարվեստ առարկայի տարեկան օրացուցային պլան և դասի պլան-կոնսպեկտ պլանավորելով դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների կիրառումը: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Թվարկելու և մեկնաբանելու կերպարվեստի դասավանդման մեթոդները տարրական դպրոցում: 2. Թվարկելու և մեկնաբանելու Տիֆլոմանկավարժության մեթոդները: 		

<p>3. Բացատրելու կերպարվեստի դասի պլան-կոնսպեկտի կառուցվածքի տրամաբանությունը դասի 4 տեսակների համար:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <p>1. Կազմակերպելու երևակայությունը խթանող առաջադրանքներ:</p> <p>2. 1-4 դասարաններում կազմակերպելու կերպարվեստի դասեր՝ տեղին կիրառելով դասավանդման մեթոդները:</p> <p>3. ԴԿԱ-ի ձևերի կիրառումով կազմելու հանձնարարությունների հաջորդականությունը պարզից բարդ սկզբունքով՝ հաշվի առնելով ուսուցանվող առարկաների փոխկապակցվածությունը:</p> <p>4. Կազմելու ստեղծագործական կարողությունները խթանող առաջադրանքներ տիֆլոմանկավարժության սկզբունքներով:</p> <p>5. Կազմելու հանձնարարությունների հաջորդականությունը պարզից բարդ սկզբունքով՝ հաշվի առնելով ուսուցանվող առարկաների փոխկապակցվածությունը 1-4 դասարանների համար:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. Կատարելու տեղեկատվության հավաքագրում և անհրաժեշտ գրականության մշակում:</p> <p>2. Կազմակերպելու անհատական, խմբային և կոլեկտիվ աշխատանքներ՝ հաշվի առնելով կերպարվեստի դաստիարակչական նշանակությունը:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և հոգեբանության (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները</p> <p>Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալտնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները</p> <p>Բ1. պլանավորել, կազմակերպել, իրականացնել, ղեկավարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,</p> <p>Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Գ4. պատրաստել զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել գիտական բանավեճեր.</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. խոսքային մեթոդները (դասախոսությունը, բացատրումը, ներկայացումը, ընթերցումը, երկխոսությունը և այլն),</p> <p>2. զննական մեթոդները (գծագրերի, նկարների և զննական պարագաների դիտումն ու ցուցադրումը և այլն),</p> <p>3. գործնական մեթոդները (առաջադրանքներին, վարժությունները, տնային առաջադրանքի կատարումը և այլն),</p> <p>4. հետաքրքրությունների խթանման մեթոդները (հետաքրքիր դեպքեր հայ և համաշխարհային արվեստի և մշակույթի պատմությունից, արվեստագետների կյանքի ներկայացմամբ հուզական խթանում և այլն),</p> <p>5. ինտերակտիվ-կառուցողական մեթոդները (խճանկար, ուսումնական բանավեճ, դերային խաղ, աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ և այլն),</p> <p>6. համագործակցային ուսուցման մեթոդները (թիմային առաջադրանքների կատարում, խմբային ուսումնասիրություն և այլն),</p> <p>7. քննադատական մտածողության մեթոդները (տնային աշխատանքների վերլուծություններ և այլն),</p> <p>8. խմբային աշխատանքի մեթոդները (մտածիր – գույգ կազմիր – քննարկիր, ձևակոյտ, ուսումնական մրցույթ և այլն),</p> <p>9. ինքնուրույն աշխատանքի մեթոդները (ինքնուրույն աշխատանք սկզբնաղբյուրներով, ինտերնետային կայքերով և այլն),</p> <p>10. վերահսկողության մեթոդները (գրավոր, բանավոր վերահսկողություն, ծրագրավորված և ոչ ծրագրավորված և այլն):</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p>

<p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր: Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր: Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Կերպարվեստի կրթադաստիարակչական դերն ու նշանակությունը: Թեմա 2. Գեղագիտական վերաբերմունքի ձևավորում և զարգացում: Թեմա 3. Արվեստի թեմաներով զրույցների կազմակերպում: Աբստրակցիայի և ֆանտազիայի դերը մանկական նկարում: Թեմա 4. Կերպարվեստային ակտիվության տարբեր տեսակների արտահայտչամիջոցների, տեսակներին համապատասխան նյութերի կիրառման իմացություն: Թեմա 5. Կերպարվեստային գործունեության միջոցով ինքնիրացման գործընթացի իրականացում: Թեմա 6. Ժամանակակից դասավանդման մեթոդների կիրառում: Թեմա 7. Կերպարվեստի դասավանդման ժամանակակից մեթոդները տարրական դպրոցում: Անհատական և խմբակային աշխատանքների կազմակերպում: Անհատական մոտեցման ցուցաբերում: Թեմա 8. Ներառական կրթությունը կերպարվեստում:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բորն Յու. Բ., Գեղագիտություն, Հայաստան, Եր., 1982: 2. Բաղդասարյան Ք., Կերպարվեստի դասեր 1-3-րդ դասարաններում, Եր., 1986: 3. Նեմենսկի Բ., Գեղագիտության իմացությունը, Եր., 1987: 4. Ներսիսյան Լ., Գեղարվեստական պատկերացումների տեղը ստեղծագործական գործունեության մեջ, Չանգակ, Եր., 2002: 5. Ներսիսյան Լ., Գեղարվեստական ընկալման ձևավորման հիմնախնդիրները դպրոցում, Եր., 1999: 6. Бехтерев В.М., Первоначальная эволюция детского рисунка в объективном изучении., Прогресс, Москва, 1910.

1. 0302/B18	2. Մայրենի լեզու-4	2. 5 ECTS կրեդիտ
4. 4.5 ժամ/շաբ.	5. 9/9/0	
6. 4-րդ կիսամյակ	7. եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի ձևաբանական համակարգը, բայ, մակբայ խոսքի մասերին բնորոշ հատկանիշները՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով բայի ուսուցմանը, ուսուցանել տեսական գիտելիքների գործնական կիրառությունը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսանողին ներկայացնել ժամանակակից հայոց լեզվի քերականական համակարգի առանձնահատկությունները, քերականական հիմնական հասկացությունները, 2. քերականական կարգերի, քերականական իմաստների և ձևերի յուրացմամբ հարստացնել ուսանողների իմացությունը քերականական կարևորագույն հասկացությունների վերաբերյալ, 3. ներկայացնել խոսքի մասերի դասակարգման հիմունքները և դերանուն, բայ, մակբայ խոսքիմասային խմբերն իրենց առանձնահատկություններով, 4. հիմնավոր գիտելիքներ ձևավորել դերանուն, բայ, մակբայ խոսքի մասերի և դրանց քերականական յուրահատկությունների վերաբերյալ, 5. ձևավորել մասնագիտական գործունեության համար անհրաժեշտ գիտելիքներ ու հմտություններ, տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն: 		
<p>9. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները</p> <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բացատրելու բայ, մակբայ խոսքի մասերի քերականական կարգերի էությունը, թվարկելու դրանց յուրահատկությունները, ներկայացնելու դրանց դերը և կիրառական առանձնահատկությունները: 2. Չանագանելու կապ, շաղկապ, վերաբերական, ձայնարկություն խոսքի մասերի քերականական առանձնահատկությունները, ներկայացնելու դրանց դերը և կիրառական յուրահատկությունները: 		

<p>3. Պարզաբանելու և թվարկելու կապ, շաղկապ, վերաբերական, ձայնարկություն խոսքի մասերի տարբերակման հիմունքները:</p> <p>4. երաձևակերպելու վերաբերմունքային խոսքի մասերի նշանակությունը, դասակարգելու և համեմատելու դրանց առանձնահատկությունները և գործածությունը: 4. Տարբերակելու վերաբերմունքային խոսքի մասերն իրենց բնորոշ յուրահատկություններով</p> <p>5. Թվարկելու և պարզաբանելու քերականական խոսքի մասերի տարբերակման հիմունքները:</p> <p>6. Բնութագրելու խոսքի մասերի տարբեր խմբերի առանձնահատկությունները և բացատրելու լեզվում նրանց նշանակությունը:</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <p>1.Քննելու և գնահատելու խոսքի մասերի տարբեր խմբերն իրենց առանձնահատկություններով և նշանակությամբ:</p> <p>2. Տեքստերում զանազանելու խոսքի մասերը, վերլուծելու նրանց քերականական հատկանիշները:</p> <p>3. Գործնականում հակադրելու, ընդհանրացնելու և մեկնաբանելու կապ, շաղկապ, վերաբերական, ձայնարկություն խոսքի մասերին վերաբերող յուրահատկությունները:</p> <p>4. Զանազանելու նյութական խոսքի մասերին հատուկ քերականական առանձնահատկությունները և դրանք կիրառելու գործնականում:</p> <p>5. Հակադրելու, ընդհանրացնելու և մեկնաբանելու քերականական խոսքի մասերին վերաբերող յուրահատկությունները և դրանք կիրառելու գործնականում:</p> <p>գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. Գրագետ և ճիշտ արտահայտելու մտքերը, շփվելու մասնագիտական հանրության հետ:</p> <p>2. Աշխատելու թիմում, մասնակցելու նախագծերում:</p>
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները</p> <p>Ա1.ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p> <p>Ա5.ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,</p> <p>Բ2.լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,</p> <p>Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:</p> <p>Գ2.գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և գուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ5.արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 2. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ 3. բացատրական մեթոդ 4. համագործակցային աշխատանք 5. տեսասահիկների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում 6. մտազրոհ 7. ռեֆերատներ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր:</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:</p>

<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Բայ. կազմությունը, տեսակները, քերականական կարգերը՝ դեմք, թիվ, ժամանակ, եղանակ, սեռ, կերպ: Թեմա 2. Մակբայ. տեսակները և կազմությունը: Թեմա 3. Կապ. տեսակները, դասակարգման սկզբունքները, հոլովառությունը: Թեմա 4. Շաղկապ. տեսակները: Թեմա 5. Վերաբերական. տեսակները: Թեմա 6. Չայնարկություն. Տեսակները:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Աբրահամյան Ս., Ժամանակակից հայերենի քերականություն, Եր., 1969: 2. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Եր., 1965: 3. Աբրահամյան Ս., Պառնասյան Ն., Օհանյան Հ., Ժամանակակից հայոց լեզու, 1974: 4. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու. ձևաբանություն, Եր., 1983: 5. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության հարցեր, Ա, Բ, Գ, Եր., 1970, 1973, 1977:</p>

1.0105/B48	2.Կոմբինատորիկայի տարրեր	3.3 ECTS կրեդիտ
4.3.5 ժամ/շաբ.	5.4/10/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին: Դասընթացի խնդիրները. 1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, 2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, 3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, 4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում, 5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:</p>		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. Մահմանելու կարգավորություններ, տեղափոխություններ, զուգորդություններ: 2. Մահմանելու պատահականություններ, նշելու նրա տեսակները՝ հավաստի պատահույթ, անհնար պատահույթ, պատահական պատահույթ, տարրական պատահույթ, հակադարձ պատահույթ, անհամատեղելի պատահականություններ: 3. Ներկայացնելու հավանականությունների դասական, երկրաչափական, վիճակագրական սահմանումները, սահմանելու պայմանական և լրիվ հավանականություն, ներկայացնելու հավանականության տրման Բայեսի և Բեռնուլիի բանաձևերը: 4. Մահմանելու պատահական մեծություն, ներկայացնելու պատահական մեծության բաշխման ֆունկցիան, մեկնաբանելու և ներկայացնելու բաշխման ֆունկցիայի գրաֆիկը: 5. Մահմանելու և բացատրելու պատահական մեծության միջին արժեք և դիսպերսիա հասկացությունները:</p>		
<p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. Կատարելու գործողություններ բազմությունների նկատմամբ: 2. Լուծելու կարգավորություններին, տեղափոխություններին և զուգորդություններին վերաբերող խնդիրներ: 3. Կիրառելու հավանականության դասական և երկրաչափական սահմանումները խնդիրներ լուծելու ժամանակ, 4. Լուծելու պայմանական հավանականության, լրիվ հավանականության, Բայեսի և Բեռնուլիի բանաձևերի կիրառությունը պահանջող խնդիրներ: 5. Լուծելու բաշխման ֆունկցիային վերաբերող խնդիրներ և կառուցելու բաշխման ֆունկցիայի գրաֆիկը: 6. Կիրառելու մաթեմատիկական սպասումը և դիսպերսիան հավանականային խնդիրներում:</p>		

<p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> Կիրառելու հաշվողական հնարները տարրական դպրոցում: Լուծելու կոմբինատորիկայի հիմնական հասկացություններին վերաբերող և դրանց իմաստը բացահայտող խնդիրների և վարժություններ:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p> <p>Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,</p> <p>Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,</p> <p>Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,</p> <p>Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> դիտում, զրույց, գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն, մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ առավելագույնը 8 միավոր:</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր:</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Կարգավորություններ, տեղափոխություններ և զուգորդություններ: Թեմա 2. Հավանականությունների տեսության տարրերը: Թեմա 3. Հավանականության դասական, վիճակագրական, երկրաչափական սահմանումները: Թեմա 4. Պայմանական հավանականություն: Պատահությունների անկախություն: Թեմա 5. Լրիվ հավանականություն, Բայեսի և Բեռնուլիի բանաձևեր: Թեմա 6. Պատահական մեծություն: բաշխման ֆունկցիա, նրա հատկությունները և գրաֆիկը: Թեմա 7. Պատահական մեծության մաթեմատիկական սպասում և դիսպերսիա: Նրանց հատկությունները</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014: Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014: Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ: Իսկանդարյան Ս.Ա., Իսկանդարյան Ս.Ա., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010. Истомин Н., Методика обучения математике в начальных классах. М., 1997. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1.0303/B49	2. “ՀԲ” Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա -3	3.5 ECTS կրեդիտ
4.6 ժամ/շաբ.	5.10/14/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7. եզրափակիչ գնահատումով	
8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել տարրական դպրոցում լեզվական		

նախագիտելիքների և տարրական գիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկան և իրականացման քայլաշարը, ձևավորել ոչ ստանդարտ մեթոդներով լեզվական տարրական գիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդական շղթա:

Դասընթացի խնդիրները.

1. Քննարկել մայրենիի լեզվական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդներն ու եղանակները:
2. Յուրացնել հայոց լեզվի բառակազմության, ձևաբանության և շարահյուսության ուսումնասիրության գործընթացների մեթոդական քայլաշարը 1-4-րդ դասարաններում:
3. Մշակել համակցված դասի մեթոդական քայլաշարով մայրենիի լեզվական գիտելիքների յուրացման գործընթացը արդյունավետ կազմակերպելու մեթոդական հնարներ և փորձարարությամբ հիմնավորել դրանց արդյունավետությունը:

9. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները

Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Տարբերակելու լեզվական նախագիտելիքների և տարրական գիտելիքների սահմանները և նրանց յուրացման փուլերի խնդիրները, մշակելու, փորձարկելու աշակերտակենտրոն մեթոդները:
2. Մեկնաբանելու լեզվական նախագիտելիքների ձեռքբերման գործընթացի էությունը, նրա իրականացման գործնականության ապահովման մեթոդաբանությունը, հիմնավորելու և քննարկելու առկա խնդիրները:
3. Հիմնավորելու լեզվական նախագիտելիքների և տարրական գիտելիքների ուսումնասիրման հաջորդականությունը, մոդելավորելու համագործակցային գործունեության ձևերը:
4. Բացահայտելու ներառական կրթության պայմաններում լեզվական տարրական գիտելիքները բնագրի շուրջ աշխատանքի գործընթացում ուսումնասիրելու հնարավորությունները, բացահայտելու և հիմնավորելու առկա խնդիրները

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Մշակելու և իրականացնելու կարողալու տարբեր տեսակներով բնագրի շուրջ աշխատանքի տեխնոլոգիաներ, ընդարձակելու դրանց ցանկը, հիմնավորելու ընտրված սկզբունքները:
2. Կիրառելու բնագրի գաղափարի և ենթատեքստի բացահայտմանը նպաստող փոխգործուն մեթոդներ, մշակելու, փորձարկելու և ամփոփելու մեթոդների արդյունավետությունը:
3. Իրականացնելու բառային աշխատանքի և բառապաշարի հարստացման մեթոդական համակարգ, ձևավորելու փաթեթային խմբեր:

գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ

1. Կատարելու սովորողների ուսումնառոտողական գործունեությունը մշակող աշխատանք, ամփոփելու արդյունքները:
2. Ուսումնասիրելու առարկայական զուգադրումներով և եռադրումներով մայրենիի դասեր, կատարելու արդյունքների վիճակագրական վերլուծություն և դիտարկումներ:
3. Մշակելու ստեղծագործական-հետազոտական աշխատանքի իրականացման քայլաշար, ամփոփելու փորձարարական աշխատանքների արդյունքները, ձևավորելու երաշխավորություններ:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները

Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,

Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,

Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,

Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:

Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանա-

վոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,
95. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. ակտիվ դասախոսություն
2. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ
3. փոխգործուն մեթոդներ
4. խմբային աշխատանք
5. վարժություններ սահիկաշարով
6. թեմատիկ ներկայացումներ
7. հետազոտական աշխատանք /մասնագիտական գրականության վերաբերյալ/:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.
1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. **առավելագույնը 4 միավոր:**
2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. **առավելագույնը 4 միավոր:**
Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ **առավելագույնը 9 միավոր:**
Մասնակցության միավոր. **առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:**

13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը
Թեմա 1. Քերականական գիտելիքների ուսումնասիրման սկզբունքները, առանձնահատկությունները: Ծրագիր, դասագիրք: **Թեմա 2.** Լեզվական վարժությունների համակարգը, տեսակները: **Թեմա 3.** Լեզվական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկան: **Թեմա 4.** Շարահյուսական տարրական գիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկան: **Թեմա 5.** Խոսքի մասերի ուսումնասիրման մեթոդիկան:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Գյուլամիրյան Ջ., Մայրենիի ուսուցման մեթոդիկա, Եր., 2018:
2. Գյուլամիրյան Ջ., Խոսքի զարգացում, Եր., 2014:
3. Գյուրջինյան Դ., Հեքեքյան Ն., «Մայրենի 3» դասագրքի մեթոդական ուղեցույց, Եր., 2020:
4. Գյուրջինյան Դ., Հեքեքյան Ն., «Մայրենի 4» դասագրքի մեթոդական ուղեցույց, Եր., 2020:
5. Քյուրքչյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Մայրենի 3, Եր., 2020:
6. Քյուրքչյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Ուսուցչի ձեռնարկ, Եր., 2020:
7. Խաչատրյան Լ. Միրումյան Մ. Հայերանագիտական տերմինների ուսումնական բառարան:
8. Ստեփանյան Ռ. Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կրթական գործիքներ, Եր., 2019:

1.0303/B50	2. “ՀԲ” Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-3	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 Ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6.7-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	

8. Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել տարրական դասարաններում ուսումնասիրվող տեքստային խնդիրների ուսումնասիրման մեթոդիկային, ուսուցանվող տեքստային խնդիրների տեսակներին և դրանց մեթոդական առաձնահատկություններին, դասակարգել պարզ խնդիրներն ըստ տարրական դասարանների մաթեմատիկայի դասընթացում ուսումնասիրվող մաթեմատիկական հասկացությունների, ինչպես նաև հետազոտել կրտսեր դպրոցականների խնդիրների լուծման հոգեբանամանկավարժական դժվարությունները:

Դասընթացի խնդիրները.

1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն,
2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում,
3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն,
4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում,
5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:
6. պարզաբանել պարզ խնդիրների դերը կրտսեր դպրոցականին մաթեմատիկա ուսուցանելու համակարգում:

7. դիտարկել կրտսեր դպրոցականների գործունեության կազմակերպումը՝ համեմատական մեծությունների վերաբերյալ խնդիրները որպես ֆինանսական գործառույթի վերհանման միջոց,
8. մեկնաբանել մտավոր գործունեության հնարների դերը տեքստային խնդիրների շուրջ մեթոդական աշխատանքը կազմակերպելիս:

9. Ղասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու տեքստային խնդիրների լուծման փուլերը:
2. Բնութագրելու տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացում ուսուցանվող խնդիրների հիմնական տեսակները:
3. Նկարագրելու և մեկնաբանելու տարբեր տեսակի տեքստային խնդիրների մոդելավորման և լուծման մեթոդական հնարները:
4. Բացատրելու և հիմնավորելու տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի խնդիրների հիմնական տեսակների ուսուցման հաջողականության տրամաբանությունը:
5. Ներկայացնելու և բացատրելու համեմատական մեծություններին վերաբերող տեքստային խնդիրների լուծման մեթոդական հնարները:
6. Ներկայացնելու և բացատրելու շարժվող օբյեկտներին վերաբերող խնդիրները լուծելու ուսուցողական մեթոդները:
7. Ներկայացնելու և մեկնաբանելու հակադարձ և անուղղակի ձևով ձևակերպված խնդիրների ուսուցման առանձնահատկությունները:
8. Բնութագրելու կրտսեր դպրոցականի մտավոր զարգացման տարիքային առանձնահատկությունները և ներկայացնելու նախատեսված նյութի ուսուցման արդյունավետ մեթոդներն ու հնարները:
9. Ներկայացնելու և հիմնավորելու համապատասխան դիդակտիկ և գննական պարագաների արդյունավետ կիրառման պահանջները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Տարբեր եղանակներով վերլուծելու պարզ և բաղադրյալ խնդիրները, նրանց համապատասխան կառուցելու տարբեր տեսակի մոդելներ:
2. Կազմակերպելու աշակերտների ուսումնական գործունեությունը:
3. Գիտամեթոդական բարձր մակարդակով մեկնաբանելու յուրաքանչյուր տեսակի տեքստային խնդրի լուծման ալգորիթմները:
4. Ընտրելու ուսուցվող նյութին համապատասխան ուսուցման կազմակերպման ձևը (արտադասարանական աշխատանքներ), դիդակտիկ խաղերը և կիրառելու դրանք:
5. Գործնականում մոդելավորելու տարրական դպրոցում ուսուցանվող տեքստային խնդիրները և կիրառելու դրանց վերլուծության եղանակները:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կիրառելու միջառարկայական կապերը դասավանդման ժամանակ:
2. Տալու ինքնուրույն աշխատանքին վերաբերող հատուկ ցուցումներ:
3. Մասնագիտական միջավայրում ներկայացնելու և կիրառելու տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացում ուսուցանվող հասկացություններին վերաբերող և դրանց իմաստը բացահայտող խնդիրների և վարժությունների լուծման ձևերը և մեթոդները:

10. Ղասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,

Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,

Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,

Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել

<p>կայուն հետաքրքրություն, Գ5.արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դիտում, 2. զրույց, 3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն, 4. մանկավարժամեթոդական գիտավորձ: 5. հետազոտական աշխատանք /մասնագիտական գրականության վերաբերյալ/:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր 2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր Մասնակցության միավոր. առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Տեքստային խնդիրների ուսումնասիրության և լուծել ուսուցանելու մեթոդիկայի ընդհանուր հարցեր: Թեմա 2. Բաղադրյալ խնդիրների ուսումնասիրության և լուծել ուսուցանելու մեթոդիկան: Թեմա 3. Շարժմանը վերաբերող խնդիրների ուսումնասիրության և լուծել ուսուցանելու մեթոդիկան: Թեմա 4. Տեքստային խնդիրների ուսումնասիրության և լուծել ուսուցանելու մեթոդիկայի գործնական իրագործումներ:</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Իսկանդարյան Ս.Ա., Իսկանդարյան Ս.Ս., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան, Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014: 2. Իսկանդարյան Ս.Ս., Իսկանդարյան Ս.Ա., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014: 3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ: 4. Իսկանդարյան Ս.Ա., Իսկանդարյան Ս.Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010. 5. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997. 6. Тихоненко А.В. и др., Теоретические и методические основы изучения математики в начальной школе. -Ростов н/Д: Феникс, 2008. 7. Белошистая А. В., Методика обучения математике в начальной школе. Курс лекций. -М.: 2007. 8. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1.0303/B53	2.Ներառական կրթություն	3.3 ECTS կրեդիտ
4.3.5 Ժամ/շաբ	5.10/4/0	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողների մոտ դաստիարակել կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների կրթության, դաստիարակության ռազմավարական ուղղությունների գիտակցում, աջակցել ներառման սկզբունքների և քաղաքականության մասին գիտելիքների յուրացմանը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ծանոթացնել կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների հավասար իրավունքներին, 2. ծանոթացնել կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների հատուկ մանկավարժական, առողջապահական, հոգեբանական, սոցիալական և այլ ծառայություններից օգտվելու հիմնախնդիրներին՝ անկախ նրանց ընտրած ուսումնական հաստատության տիպից, 3. ծանոթացնել երեխայի համակողմանի բնականոն զարգացմանը, նրա կրթության կազմակերպմանը առանց ընտանիքից և հասարակությունից նրա առանձնացմանը: 		

9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Ներկայացնելու ներառական կրթության կազմակերպման սկզբունքները, քաղաքականության հիմնական ուղղությունները:
2. Բացատրելու դպրոցի առաքելությունը և բոլոր երեխաներին կրթության մեջ ներառելու քաղաքականության իրագործման հոգեբանամանկավարժական սկզբունքները, մեկնաբանելու դրա իրավական և բարոյաէթիկական հիմնավորումը:
3. Ներկայացնելու առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների դաստիարակության և նրանց ուսուցման մեթոդները, տեխնոլոգիաները, հնարները և միջոցները:
4. Բացատրելու և հիմնավորելու առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների դաստիարակության և նրանց ուսուցման գործում դպրոցի և ընտանիքի համատեղ գործունեության կարևորությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ուսումնասիրելու և վեր հանելու կրթական հաստատություններում կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների ուսուցման և դաստիարակության գործընթացում առկա խնդիրները, դժվարությունները և շեղումները, իրականացնելու նրանց ուսուցման և դաստիարակության գործընթացները:
2. Կոնկրետ իրավիճակներում առանձնացնելու երեխաների բարոյական, գեղագիտական և գաղափարական դաստիարակության խնդիրները և առաջարկելու դրանց լուծման ճանապարհներ:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
2. Արդյունավետորեն շփվելու և համագործակցելու ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա2.բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,

Ա3.սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,

Ա4.մատնանշել ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը.

Բ1.պլանավորել, կազմակերպել, իրականացնել, ղեկավարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,

Բ4.վերլուծել և գնահատել սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,

Գ1.իրականացնել մասնագիտական գործունեություն,

Գ4.գիտակցել անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանել ազգային և համամարդկային արժեքները:

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դասախոսություն
2. գործնական աշխատանքներ
3. քարտեզագրում
4. քառաբաժան
5. մտազրոհ
6. պրիզմա
7. խորանարդում
8. շրջագայություն պատկերասրահում
9. հնգյակ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. **առավելագույնը 4 միավոր**

<p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ՝ առավելագույնը 8 միավոր Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր</p>		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Ներառման քաղաքականությունը և սկզբունքները: Թեմա 2. Երեխաների ներառումը կրթության մեջ: Թեմա 3. ՀՀ օրենսդրությունը ներառման քաղաքականության մասին: Թեմա 4. Ներառման քաղաքականության իրագործումը Հայաստանում: Թեմա 5. Ներառման քաղաքականության շարունակականության ապահովումը ՀՀ կրթական համակարգում: Թեմա 6. Ներառական կրթության ազգային ռազմավարական ծրագրի մշակումը որպես հատուկ և հանրակրթական համակարգի միասնական գործառնության ապահովման իրավական հիմք: Թեմա 7. Ներառման քաղաքականության իրականացման մշտադիտարկումը: Թեմա 8. Ներառական կրթության կազմակերպումը: Թեմա 9. Ներառական կրթությունը որպես մանկավարժական հիմնախնդիր: Թեմա 10. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների ուսուցման սկզբունքները: Թեմա 11. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների ուսուցման մեթոդներն ու կազմակերպման ձևերը: Թեմա 12. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների արդյունավետ ուսուցման տեխնոլոգիաները: Թեմա 13. Դաստիարակության գործընթացի կազմակերպումը ներառական կրթության պայմաններում: Թեմա 14. Դպրոցի և ընտանիքի համագործակցությունը կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքներ ունեցող երեխաների դաստիարակության գործում: Թեմա 15. Ուսուցչի շարունակական մանկավարժական կատարելագործումը որպես ներառական կրթության արդյունավետ կազմակերպման միջոց, ներառական կրթության որակի կառավարումը:</p>		
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հաշմանդամություն ունեցող անձանց զբաղվածության և մասնագիտական կրթությունը վերաբերող ՀՀ օրենսդրության վերլուծությունե, Հաշմանդամություն ունեցող անձանց կենսամակարդակի բարելավում զբաղվածության խթանման միջոցով (LIFE) ծրագիր, 2012: 2. Հանրային կարծիքի հետազոտության վերլուծություն հաշմանդամություն ունեցող անձանց զբաղվածության վերաբերյալ: Հաշմանդամություն ունեցող անձանց կենսամակարդակի բարելավում զբաղվածության խթանման միջոցով (LIFE) ծրագիր, Եր., 2012: 3. Հաշմանդամություն ունեցող անձանց զբաղվածությունը Հայաստանում. Կարիքներ և խոչընդոտներ.Ձեկույց որակական հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ: «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց կենսամակարդակի բարելավում զբաղվածության խթանման միջոցով (LIFE)» ծրագիր և «Հարավային Կովկասում ականներից տուժածների սոցիալ-տնտեսական վերաինտեգրման ծրագիր», Եր., 2013: 4. «ՀՀ-ում ներառական կրթության իրականացման գնահատումե հետազոտությունը: Կրթական հետազոտությունների և խորհրդատվությունների կենտրոն, 2013: 5. Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հետ աշխատելու ձեռնարկ: Նախնական/արհեստագործական և միջին մասնագիտական հաստատությունների դասավանդողների համար: «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց կենսամակարդակի բարելավում զբաղվածության խթանման միջոցով (LIFE)» ծրագիր, Եր., 2013: 		

1.0105/B51	2.Ես և շրջակա աշխարհը	3.6 ECTS կրեդիտ
4.7 ժամ/շաբ.	5.14/14/0	
6.6-րդ կիսամյակ	7.Էզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ձևավորել տարրական դպրոցի ապագա ուսուցչի մեթոդական առանցքային հմտություններ, առարկայական կոմպետենցիաներ և ամբողջացնել նրա մասնագիտական մանկավարժական նկարագիրը:</p>		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. թվարկելու և նկարագրելու «Ես և շրջակա աշխարհը» ինտեգրված առարկայի դասավանդման 		

<p>մեթոդական համալիրը,</p> <ol style="list-style-type: none"> մեկնաբանելու ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաները «Ես և շրջակա աշխարհը» առարկայի դասավանդման մեթոդիկայում, վերարտադրել ուսուցման խոսքային, գննական, գործնական, փոխներգործուն մեթոդները, նկարագրել ուսուցման արդյունքների վերահսկողության տեսակները, մեթոդներն և ձևերը, նկարագրել «Ես և շրջակա աշխարհը» ինտեգրված առարկայի ուսուցման կազմակերպման ձևերը: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> ուսուցման գործընթացում արդյունավետ հարաբերակցել համապատասխան դիդակտիկ սկզբունքները, ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաները, նպատակային կիրառել «Ես և շրջակա աշխարհը» ինտեգրված դասընթացի շրջանակներում ուսուցման միջոցները և մեթոդները մշակել և իրականացնել շրջակա աշխարհի վերաբերյալ փորձեր, գործնական աշխատանքներ, էկոլոգիական բովանդակությամբ առաջադրանքներ, միջոցառումներ, նախագծել ՏԵս և շրջակա աշխարհը՝ առարկայի շրջանակներում ինտեգրված դասի նմուշօրինակներ, ձևակերպել նպատակը և խնդիրները, իրականացնել դասի մեթոդական վերլուծություն յուրացված գիտելիքների հենքով մշակել ինքնուրույն աշխատանքների, ստեղծագործական առաջադրանքների համալիր, ինչի արդյունքում զարգացնել համագործակցային, ստեղծագործական և ինքնուրույն գործունեության կարողություններ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> աշխատելու թիմում, պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը, դրսևորելու քննադատական մտածողություն:
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>U2.բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,</p> <p>U3.սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,</p> <p>U7.մատնանշել քաղաքացիական պաշտպանության և բնապահպանական հիմնախնդիրները:</p> <p>F2.լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>F5.մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,</p> <p>Գ4.գիտակցել անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանել ազգային և համամարդկային արժեքները:</p>
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> դիտում զրույց գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն մանկավարժամեթոդական գիտավորձ:
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի դասավանդման մեթոդիկայի ուսումնասիրման առարկան, նպատակը, խնդիրները: Թեմա 2. «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի դասավանդման</p>

մեթոդիկան որպես մանկավարժական գիտություն, կապը մյուս գիտությունների հետ: **Թեմա 3.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի դասավանդման մեթոդիկայի գիտահետազոտական մեթոդները: **Թեմա 4.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի պետական կրթական չափորոշիչները, տեղը ուսումնական պլանում: **Թեմա 5.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի ծրագիրը, բովանդակությունը: **Թեմա 6.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի ուսուցման մեթոդներն ու միջոցները, ժամանակակից տեխնոլոգիաները: **Թեմա 7.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի ուսուցման ձևերը: **Թեմա 8.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի դաստիարակչական հնարավորությունները: **Թեմա 9.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի ուսուցման կազմակերպման ձևերը: **Թեմա 10.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի չափորոշիչներն թեմատիկ պլանավորումը: **Թեմա 11.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի չափորոշիչներն դասի պլանավորումը: **Թեմա 12.** «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի ուսուցման արդյունքների վերահսկողության տեսակները, մեթոդներն ու ձևերը: **Թեմա 13.** 2-րդ դասարանի «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի մեթոդիկա: **Թեմա 14.** 3-րդ դասարանի «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի մեթոդիկա: **Թեմա 15.** 4-րդ դասարանի «Ես և շրջակա աշխարհը» դասընթացի մեթոդիկա:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Ասատրյան Լ., Կարապետյան Ն. «Ես և շրջակա աշխարհը» ինտեգրված դասընթացի դասավանդման մեթոդիկա, Եր., 2016:
2. «Ես և շրջակա աշխարհը» առարկայի չափորոշիչ և ծրագիր (2-4-րդ դասարաններ), Եր, 2020:
3. Տոդանյան Ն., Մարտիրոսյան Լ., Հովհաննիսյան Գ. Ես և շրջակա աշխարհը 2-4, ուսուցչի ձեռնարկ, Եր., 2007:
4. Տոդանյան Ն. Ես և շրջակա աշխարհը 3, ուսուցչի ձեռնարկ, Եր., 2005:
5. Հովսեփյան Ա., Կարապետյան Ա., Հովհաննիսյան Գ. և ուրիշն. Ես և շրջակա աշխարհը: Հանրակրթական դպրոցի 2-րդ դասարանի դասագիրք:
6. Հովսեփյան Ա., Կարապետյան Ա., Հովհաննիսյան Գ. և ուրիշն. Ես և շրջակա աշխարհը: Հանրակրթական դպրոցի 3-րդ դասարանի դասագիրք:
7. Հովսեփյան Ա., Կարապետյան Ա., Հովհաննիսյան Գ. և ուրիշն. Ես և շրջակա աշխարհը: Հանրակրթական դպրոցի 4-րդ դասարանի դասագիրք:
8. Ալեքսանյան Լ. «Ես և շրջակա աշխարհը» առարկայի գնահատումը, թեմատիկ և կիսամյակային ամփոփիչ հարցաշարերի շտեմարան : 2-4 դասարանների համար

1.0302/B52	2. Մանկական գրականություն	3.3 ECTS կրեդիտ
4.3.5 ժամ/շաբ.	5.10/0/4	
6.8-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին գիտելիքներ հաղորդել գրականագիտական հիմնական հասկացությունների, գրական ուղղությունների, մեթոդների, սեռերի ու ժանրերի, արձակի և չափածոյի առանձնահատկությունների վերաբերյալ: Ներկայացվում են մանկական բանահյուսությունը, հայ նոր և նորագույն շրջանի մանկական գրականությունը, մանկական պարբերականները, արկածային, գիտահանրամատչելի, ֆանտաստիկ գրական ժանրերը, ռուս և համաշխարհային թարգմանական մանկական գրականությունը:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ուսումնասիրել մանկագրության հետ առնչվող բանահյուսական ժանրերը, 2. ուսումնասիրել մանկական գրականությունը, 3. ծանոթանալ ճանաչված մանկագիրների գործերին, 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Մատնանշելու հայ մանկագրության առանձնահատկություններն ու տարբերակելու զարգացման փուլերը: 2. Թվարկելու և արժևորելու նշանավոր մանկագիրներին և նրանց ստեղծագործությունները: 3. Տարբերակելու գրական ժանրերի մանկական երկերը, ներկայացնելու հայ մանկագրության գեղարվեստական արժեքները: 		

<p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կատարելու ցանկացած մանկական ստեղծագործության գրականագիտական վերլուծություն: 2. Մեկնաբանելու մանկական գրականության ժանրային առանձնահատկությունները: 3. Կարևորելու մանկական գրականության դերը մանուկ սերնդի գաղափարական դաստիարակության գործում: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հաղորդակցվելու մասնագիտական հանրության հետ: 2. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 		
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Ս3.սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,</p> <p>Ս6.նկարագրել հայ ժողովրդի պատմության և նրա արդի քաղաքագիտական զարգացումները,</p> <p>Բ3.կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,</p> <p>Բ6.տարբերակել դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:</p> <p>Գ5.արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում:</p>		
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. գործնական աշխատանք 2. խմբային աշխատանք 3. շրջագայություն պատկերասրահում 4. ակրոստիքոս 5. խմբավորում 6. քարտեզագրում: 		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ առավելագույնը 8 միավոր:</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր:</p>		
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. 19-րդ դարի հայ մանկագրությունը: Աբովյանի, Թումանյանի, Աղայանի, Խնկոյանի մանկական ստեղծագործությունները: Թեմա 2. Նորագույն շրջանի հայ մանկական գրականության առանձնահատկություններն ու զարգացման միտումները: Հայ մանկագրությունը Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին: Թեմա 3. Նորագույն շրջանի մանկական պոեզիան. Սևակ, Կապուտիկյան, Սահյան, Դավթյան, Էմին: Թեմա 4. Ժամանակակից մանկական գրականությունը. Ս.Մուրադյան, Պ.Խաչատրյան, Է.Միլիտոնյան, Լ.Սարգսյան, Ե.Պետրոյան, Յու.Սահակյան: Թեմա 5. Թարգմանական մանկական գրականության առանձնահատկությունները: Ռուս մանկագրությունը. Պուշկին, Կոչևով, Լերմոնտով, Մարշակ:</p>		
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բախչինյան Հ., Սարինյան Ս., Հայ գրականություն 10, Եր., 2009: 2. Դոլուխանյան Ա., Հայ գրականության դասավանդման մեթոդիկա, Եր., 2006: 3. Կիրակոսյան Վ., Ավետիսյան Զ., Գրականություն 11, Եր., 2010: 		

1.0303/B54	2.Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա -4	3.3 ECTS կրեդիտ
4.3.5 ժամ/շաբ.	5.4/10/0	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել կրտսեր դպրոցականի գրավոր և բանավոր խոսքի առանձնահատկություններին, նրանց զինել խոսքի զարգացման կարողություններով:</p>		

Դասընթացի խնդիրները.

1. Դիտարկել 1-4-րդ դասարանների մայրենիի ծրագիրը կրտսեր դպրոցականի բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացման տեսանկյունից:
2. Ուսումնասիրել տարրական դպրոցում կիրառվող գրավորի տեսակները և այդ ուղղությամբ աշակերտների կարողությունների ձևավորման մեթոդիկան:
3. Մշակել գրավորի դասեր վարելու կարողություններ:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Տարբերակելու տարրական դպրոցում կիրառվող գրավորի տեսակները:
2. Մշակելու գրավորի տարբեր տեսակների դասեր վարելու պլաններ, դիտարկելու նրանց արդյունքները:
3. Բացահայտելու և դասակարգելու գրավոր խոսքում սովորողների թույլ տված սխալները:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Մշակելու և կիրառելու սովորողների ուղղագրական սխալները կանխելուն և շտկելուն միտված վարժությունների համակարգ:
2. Կիրառելու ուղղագրության և ուղղախոսության վերաբերյալ գիտելիքները և ունակությունները, պրակտիկ գործունեության մեջ:
3. Կիրառելու ուղղագրական կարողությունների ձևավորմանը միտված հետաքրքրաշարժ փոխգործուն մեթոդներ:

գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ

1. Կատարելու լեզվական հետազոտություններ:
2. Հաստատելու միջառարկայական կապեր:
3. Հակադրելու, մշակելու, ընդհանրացնելու և մեկնաբանելու լեզվաբանական տարբեր աղբյուրներից հայթայթած տեղեկատվությունը:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ս1.ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Ս5.ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,

Բ2.լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,

Բ5.մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,

Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:

Գ2.գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,

Գ5.արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,

11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. ակտիվ դասախոսություն
2. փոխգործուն մեթոդներ
3. համագործակցային աշխատանք
4. սլայդների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում
5. էսենների կիրառում:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. **առավելագույնը 4 միավոր**

2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. **առավելագույնը 5 միավոր**

Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ **առավելագույնը 8 միավոր**

Մասնակցության միավոր. **առավելագույնը 3 միավոր**

<p>13. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը Թեմա 1. Խոսքի տեսակները, նրանց ներկայացվող պահանջները: Թեմա 2. Կապակցված խոսքի զարգացման մեթոդները: Թեմա 3. Գրավոր խոսքի տեսակները, նրանց ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 4. Կրտսեր դպրոցականի կարողությունների ձևավորման մեթոդիկան:</p> <p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Գյուլամիրյան Ջ., Մայրենիի ուսուցման մեթոդիկա, Եր., 2018: 2. Տեր-Գրիգորյան Ա., Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկա, Եր., 1980: 3. Գյուրջինյան Դ. Հեքեքյան Ն., «Մայրենի- 2» դասագրքի մեթոդական ուղեցույց, Եր., 2004: 4. Քյուրքչյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Մայրենի 2, Եր., 2017: 5. Քյուրքչյան Ա., Տեր-Գրիգորյան Լ., Ուսուցչի ձեռնարկ, Եր., 2017:
--

1.0303/B55	2.Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկա-4	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6. 8-րդ կիսամյակ	7.եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն, 2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում, 3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն, 4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում, 5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում: 		
<p>9. Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու տարրական դպրոցում մեծության մասի և կոտորակների ուսուցման դժվարությունները, բացատրելու կոտորակների համեմատման և նրանց հետ թվաբանական գործողությունների կատարման սխեմաները, նկարագրելու դրանց արդյունավետ ուսուցման մեթոդները: 2. Ներկայացնելու մաթեմատիկայի տարրական դասընթացում երկրաչափական հիմնական հասկացությունների տրման և նրանց մեկնաբանման առանձնահատկությունները և ուսուցման մեթոդները: 3. Ներկայացնելու մաթեմատիկայի տարրական դասընթացում հանրահաշվական հիմնական հասկացությունների տրման և նրանց մեկնաբանման առանձնահատկությունները և ուսուցման մեթոդները: 4. Նկարագրելու և տարանջատելու ըստ ուսուցման տարիների աշակերտների գիտելիքներին ներկայացվող պահանջները: 5. Բնութագրելու կրտսեր դպրոցականների մտավոր զարգացման առանձնահատկությունները և մտածողական հնարների զարգացման պայմանները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կազմակերպելու աշակերտների ուսումնական գործունեությունը ուսուցման տարբեր ձևերի կիրառմամբ: 2. Կիրառելու միջառարկայական կապերը ուսուցման ժամանակ, ցուցաբերելու ստեղծագործական մոտեցում: 3. Ուսուցման գործընթացում կիրառելու ակնառուական բացատրություններ, ցուցումներ և գործնական աշխատանքներ (տեսազնական պարագաների պատրաստում): 4. Կազմելու կրտսեր դպրոցականների մտավոր գործունեությունը խթանող առաջադրանքներ և քննարկելու դրանք: 5. Տալու ինքնուրույն աշխատանքին վերաբերող հատուկ ցուցումներ: 		

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Մասնագիտական միջավայրում անկաշկանդ կիրառելու մաթեմատիկայի հիմնական հասկացություններին վերաբերող և դրանց իմաստը բացահայտող խնդիրների և վարժությունների լուծման ձևերը և մեթոդները:

10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,

Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,

Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,

Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,

Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,

11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.

1. դիտում,
2. զրույց,
3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն,
4. մանկավարժամեթոդական գիտափորձ:

12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.

1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. **առավելագույնը 4 միավոր:**

2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. **առավելագույնը 4 միավոր:**

Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ **առավելագույնը 9 միավոր:**

Մասնակցության միավոր. **առավելագույնը՝ առավելագույնը 3 միավոր:**

13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.

Բաժին 1. «Մաս», «Կոտորակ» հասկացությունների ուսումնասիրության և ուսուցման մեթոդիկան:

Թեմա 1. Մեծության մասի հետ ծանոթացման մեթոդիկան: **Թեմա 2.** Կոտորակների ուսուցման մեթոդիկան: **Թեմա 3.** Մեծության տրված մասը և տրված մասով մեծությունը գտնելուն վերաբերող հարցրի ուսուցման մեթոդիկան:

Բաժին 2. Երկրաչափական նյութի ուսուցման մեթոդիկան:

Թեմա 1. Տարրական դպրոցում երկրաչափական նյութի ուսուցման հիմնական նպատակները և խնդիրները: **Թեմա 2.** Երկրաչափական հասկացությունների ներմուծման և հիմնական փաստերի շարադրման առանձնահատկությունները տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացում: **Թեմա**

3. Կրտսեր դպրոցականին «Կետ», «Ուղիղ(գիծ)», «Կոր (գիծ)», «Հատված», «Անկյուն», «Բազմանկյուն», «Շրջան» («Շրջանագիծ»), «Բեկյալ», «Բեկյալի երկարություն», «Բազմանկյան պարագիծ», «Մակերես», «Համաչափություն» հասկացության հետ ծանոթացնելու և ուսուցանելու մեթոդիկան:

Բաժին 3. Հանրահաշվական նյութի ուսուցման մեթոդիկան:

Թեմա 1. Տարրական դպրոցում հանրահաշվի տարրերի ուսուցման ընդհանուր հարցեր. ուսուցման նպատակները և խնդիրները: **Թեմա 2.** Թվային արտահայտությունների, հավասարությունների և անհավասարությունների ուսուցման մեթոդիկան: **Թեմա 3.** Թվաբանական գործողությունների արդյունքի փոփոխությունը՝ կապված բաղադրիչների փոփոխությունից:

Բաժին 3. ՏՂՄՈՒՄ դասընթացի տեսական հիմունքները:

Բաժին 4. Մաթեմատիկական մտահանգումները տարրական դպրոցի մաթեմատիկա դասընթացում:

14. Հիմնական գրականության ցանկ.

1. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014:
2. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման

մեթոդիկան: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2014:

3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ:
4. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը: Եր., 2010:
5. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997.
6. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1.0105/B56	2.Երկրաչափության հիմունքներ	3.3 ECTS կրեդիտ
4.3.5 ժամ/շաբ.	5.4/10/0	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Առանց եզրափակիչ գնահատման	

8.Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՄՏԴ-ում ուսուցանվող կարևորագույն մեծությունների, ինչպես նաև հանրահաշվական և երկրաչափական նախագիտելիքների ուսումնասիրման մեթոդիկաներին:

Դասընթացի խնդիրները.

1. մաթեմատիկա գիտությունից տարրական դասարաններում ուսուցանվող նյութի ընտրություն,
2. տարրական դասարանների համար մաթեմատիկայի ծրագրերի մշակում,
3. ուսուցանվող նյութերի ուսուցման մեթոդների մշակում և դրանց ընտրություն,
4. աշակերտների հետ մաթեմատիկայի ուսուցման նպատակով տարվող աշխատանքի ձևերի մշակում,
5. ուսուցման և դաստիարակության կատարելագործված մեթոդների մշակում:

9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Նկարագրելու, սահմանելու և մեկնաբանելու տարրական դպրոցի եմաթեմատիկայի դասընթացում հանդիպող երկրաչափության հիմնական հասկացությունները և մեծությունները:
2. Ձևակերպելու և մեկնաբանելու Էվկլիդեսյան երկրաչափության և մեծությունների հիմնական հասկացությունները:
3. Հստակ ձևակերպելու արքիոմներն ու թեորեմները և մեկնաբանելու դրանք:

1. Բացատրելու և հիմնավորելու տարրական դպրոցի մաթեմատիկայի դասընթացում երկրաչափության ուսուցման նպատակահարմարությունը:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Տարբերելու պարզագույն երկրաչափական պատկերները, գծագրելու դրանք, կատարելու նրանց նշանակումները և ճիշտ կարդալու:
2. Կիրառելու պարզագույն երկրաչափական պատկերների հատկություններն ու հայտանիշները նրանց վերաբերյալ խնդիրները լուծելիս:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Կիրառելու երկրաչափական հնարները տարրական դպրոցում:
2. Գործնականում կիրառելու երկրաչափական հիմնական հասկացություններին վերաբերող և դրանց իմաստը բացահայտող խնդիրների և վարժությունների լուծման ձևերն ու մեթոդները:

10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,

Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,

Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,

Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,

Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային

նախագծերում,
11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. 1. դիտում, 2. զրույց, 3. գրավոր աշխատանքների անցկացում և արդյունքների վերլուծություն, 4. մանկավարժամեթոդական գիտավորած:
12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. 1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր 2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ առավելագույնը 8 միավոր Սասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր
13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից. Թեմա 1. Երկրաչափության դասընթացի կառուցվածքը: Թեմա 2. Պարզագույն երկրաչափական պատկերներ: Թեմա 3. Բազմանկյուններ և բազմանիստեր: Թեմա 4. Պատկերների ձևափոխություններ: Թեմա 5. Փոփոխական և հաստատուն մեծություններ: Թեմա 6. Մոդուլի էլքեր - փոխանցումներ տղմում դասընթաց:
14. Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում թվաբանական գործողությունների ուսուցման մեթոդիկան: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014: 2. Իսկանդարյան Ս., Իսկանդարյան Ս., Տարրական դասարաններում մեծությունների ուսուցման մեթոդիկան: Ուսումնամեթոդական ձեռնարկ: Եր., 2014: 3. Գործնական առաջադրանքներ, ՏԴՄՈՒՄ, 2-րդ կուրս, ամբիոնի ձեռնարկ: 4. Իսկանդարյան Ս.Ա., Իսկանդարյան Ս.Ա., Տարրական դպրոցում տեքստային խնդիրների ուսուցումը, Եր., 2010. 5. Истомина Н.Б., «Методика обучения математике в начальных классах». -М., LINKA-PRESS, 1997. 6. Տարրական դպրոցի «Մաթեմատիկա» դասընթացի դասագրքերը (1-4-րդ դասարաններ):

1. 0302/B18	2. Մայրենի լեզու-5	2. 3 ECTS կրեդիտ
4. 3.5 ժամ/շաբ.	5. 4/10 /0	
6. 5-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման	
8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի շարահյուսական համակարգը՝ իր տարբեր հատկանիշներով, ուսուցանել բառերի կապակցման միջոցներն ու եղանակները, պարզ նախադասության առանձնահատկությունները և համադրելով ստացած գիտելիքները՝ մշակել գործնականում այն կիրառելու կարողություն, կենդանի խոսքը՝ գրավոր և բանավոր, ճիշտ կառուցելու հմտություն: Դասընթացի խնդիրները. 1. խոսք կառուցելու ժամանակ անսխալ կիրառել շարահյուսության քերականական կատեգորիաներ՝ նախադասության անդամների շարադասությունը, 2. ճիշտ օգտագործել կապակցման միջոցներն ու եղանակները՝ համաձայնությունն ու խնդրառությունը, 3. ճիշտ ներկայացնել նախադասության կառուցվածքային տեսակները և այլն		
9. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն 1. Վերարտադրելու շարահյուսության քերականական կարգերն ու նրանց առանձնահատկությունները: 2. Չանագանելու բառի, բառակապակցության ու նախադասության տարբերությունները՝ իրենց հատկանիշներով: 3. Ըմբռնելու պարզ նախադասության կառուցվածքային տեսակները: բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ 1. Անթերի կատարելու նախադասության շարահյուսական վերլուծություն:		

<p>2. Հստակորեն տարբերակելու հոլովների շարահյուսական կիրառությունները:</p> <p>3. Գրավոր և բանավոր խոսքում գործածելու գրական հայերենի լեզվական նորմերով կառուցված նախադասություններ:</p> <p>գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:</p> <p>2. Արդյունավետորեն շփվելու և համագործակցելու ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում:</p>		
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p> <p>Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,</p> <p>Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,</p> <p>Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:</p> <p>Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>		
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնաստության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <p>1. դասախոսություն</p> <p>2. համագործակցային աշխատանք</p> <p>3. ինքնուրույն առաջադրանքներ /ռեֆերատ, աշխատանք գական երկերի վրա, էսսե, շարադրություն և այլն/</p> <p>4. տեսասահիկների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում</p> <p>5. մտագրոհ և այլն:</p>		
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր:</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ առավելագույնը 8 միավոր:</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր:</p>		
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Շարահյուսության ուսումնասիրության առարկան. կապակցության միջոցներն ու եղանակները: Թեմա 2. Բառակապակցություն. դասակարգումը: Թեմա 3. Նախադասություն. հատկանիշները, տեսակները: Թեմա 4. Պարզ նախադասություն. կառուցվածքային տեսակները:</p>		
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <p>1. Ասատրյան Ս., Ժամանակակից հայոց լեզու /շարահյուսություն/, Եր., 1987:</p> <p>2. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Եր., 1965:</p> <p>3. Պապոյան Ա., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն, Եր., 2002:</p> <p>4. Գարեգինյան Գ., Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 1991:</p> <p>5. Աբրահամյան Ս., Պառնասյան Ն., Օհանյան Հ., Բաղիկյան Խ, Ժամանակակից հայոց լեզու, հ.3, Շարահյուսություն, Եր., 1976:</p> <p>6. Սևակ Գ., Ժամանակակից հայոց լեզվի դասընթաց, Եր., 2009:</p>		

1. 0302/B18	2. Մայրենի լեզու-6	2. 3 ECTS կրեդիտ
-------------	--------------------	------------------

4. 3.5 ժամ/շաբ.	5. 4/10/0
6. 6-րդ կիսամյակ	7. Առանց եզրափակիչ գնահատման
<p>8. Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի շարահյուսական համակարգը՝ իր տարբեր հատկանիշներով, ուսուցանել բարդ նախադասության բաղադրիչների կապակցության միջոցներն ու եղանակները, բարդ համադասական և բարդ ստորադասական նախադասությունների առանձնահատկությունները:</p> <p>Դասընթացի խնդիրները</p> <p>Խոսք կառուցելու ժամանակ անսխալ կիրառել շարահյուսության քերականական կատեգորիաներ՝ նախադասության անդամների շարադասությունը, կապակցման միջոցներն ու եղանակները՝ համաձայնությունն ու խնդրառությունը, նախադասության կառուցվածքային տեսակները, հոլովների շարահյուսական կիրառությունները:</p>	
<p>9. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները</p> <p>Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Տարբերակելու նախադասության կառուցվածքային տեսակները: 2. Տարբերակելու բարդ նախադասության տեսակներն ու առանձնահատկությունները: 3. Ներկայացնելու բարդ համադասական և բարդ ստորադասական նախադասությունների դասակարգման հիմունքները: 4. Բնութագրելու բազմաբաղադրիչ բարդ նախադասությունները և թվարկելու նրանց տեսակները: <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կատարելու ցանկացած տեսակի պարզ և բարդ նախադասության շարահյուսական վերլուծություն: 2. Կազմելու առաջադրված նախադասությունների գծապատկերը: 3. Փոխակերպելու ԴԴ-ով պարզ և բարդ ստորադասական նախադասությունները: 4. Փոխակերպելու մեջբերվող խոսքը և նրա կետադրությունը անուղղակի խոսքի: <p>գ. ընդհանրական /փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կատարելու լեզվաբանական հետազոտություններ և վերլուծություններ: 2. Հաստատելու միջառարկայական կապեր: 3. Մշակելու, ընդհանրացնելու և մեկնաբանելու լեզվաբանական տարբեր աղբյուրներից հայթայթած տեղեկատվություն: 4. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը: 5. Արդյունավետորեն շփվելու և համագործակցելու ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում 	
<p>10. Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները</p> <p>Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,</p> <p>Ա5. ներկայացնել հումանիտար, սոցիալ-տնտեսագիտական և ընդհանուր բնագիտամաթեմատիկական առարկաների հիմնական դրույթները,</p> <p>Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Բ5. մեկնաբանել սեփական մասնագիտության էությունն ու սոցիալական նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,</p> <p>Բ6. տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում:</p> <p>Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպելու իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և զուգադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ5. արդյունավետորեն շփվել և համագործակցել ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային նախագծերում,</p>	
<p>11. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. դասախոսություն 	

<p>2. խոսքային կամ բանավոր մեթոդ</p> <p>3. բացատրական մեթոդ</p> <p>4. համագործակցային աշխատանք</p> <p>5. տեսասահիկների գործածություն թեմաների ուսուցման ընթացքում</p> <p>6. մտազրույց</p> <p>7. ռեֆերատներ:</p>
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն բանավոր հարցում. առավելագույնը 5 միավոր</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանք. տարբեր առաջադրանքներ առավելագույնը 8 միավոր</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր</p>
<p>13. Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական բաժիններից.</p> <p>Թեմա 1. Բարդ նախադասություն. հատկանիշները: Բաղադրիչների կապակցության միջոցներն ու եղանակները: Թեմա 2. Բարդ համադասական նախադասություն. առանձնահատկությունները: Թեմա 3. Բարդ ստորադասական նախադասություն. առանձնահատկությունները, դասակարգումը՝ ըստ ստորադաս բաղադրիչի գործառության: Թեմա 4. Բազմաբարդ նախադասություն. տեսակները: Թեմա 5. Փոխակերպում: Թեմա 6. Կետադրություն:</p>
<p>14. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <p>1. Ասատրյան Մ., Ժամանակակից հայոց լեզու /շարահյուսություն/, Եր., 1987:</p> <p>2. Աբեղյան Մ., Հայոց լեզվի տեսություն, Եր., 1965:</p> <p>3. Պապոյան Ա., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզվի շարահյուսություն, Եր., 2002:</p> <p>4. Գարեգինյան Գ., Ժամանակակից հայոց լեզու, Եր., 1991:</p> <p>5. Աբրահամյան Ս., Պառնասյան Ն., Օհանյան Հ., Բաղիկյան Խ., Ժամանակակից հայոց լեզու, հ.3, Ծարահյուսություն, Եր., 1976:</p> <p>6. Սևակ Գ., Ժամանակակից հայոց լեզվի դասընթաց, Եր., 2009: Մաթեմատիկա «Շտեմարան 1 մաս», «Շտեմարան 2 մաս», «Շտեմարան 3 մաս», Եր., 2013:</p>

1.0104/ B 52	2.Տեղեկատվական համակարգերի և տեխնոլոգիաների կիրառումը ուսումնական գործընթացում	3.4 ECTS կրեդիտ
4.4.5 ժամ/շաբ.	5.9/9/0	
6.8-րդ կիսամյակ	7.Եզրափակիչ գնահատումով	
<p>8.Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողի մոտ ձևավորել անհրաժեշտ գիտելիքներ ՏՀՏ մասին, զարգացնել ՏՀՏ-ից օգտվելու հմտությունները մասնագիտական ոլորտում, ձևավորել անհրաժեշտ հիմքեր ժամանակակից ՏՀՏ-ը կիրառելու ուսումնական գործընթացում, առկա տեղեկատվական համակարգերի և տեխնոլոգիաների օգնությամբ ստեղծել նոր տեղեկատվական ռեսուրսներ մասնագիտական ոլորտում:</p>		
<p>9.Դասընթացի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն</p> <p>1. Թվարկելու ուսումնական գործընթացում ՀՀ-ում հասանելի և կիրառվող ՏՀՏ-ները:</p> <p>2. Բացատրելու կիրառվող հիմնական ՏՀՏ-ների ֆունկցիոնալ հնարավորությունները:</p> <p>3. ընտրելու անհրաժեշտ ռեսուրսը և ստեղծելու ու հրապարակելու նոր տեղեկատվական նյութեր:</p> <p>բ.գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <p>1. ուսուցման կառավարման համակարգում ստեղծել դասարան, ընդգրկել աշակերտներ, տալ հանձնարարություններ, կատարել գրառումներ, վերբեռնել ֆայլեր, համօգտագործել ֆայլերը, ստեղծել թվային առաջադրանքներ և գնահատման ռուբրիկներ, կազմակերպել համաժամանակյա հանդիպումներ, օգտվել օրացույցից:</p> <p>2. լրացնել էլեկտրոնային մատյանը:</p> <p>3. կիրառել առցանց գրատախտակի գործիքակազմը, կիսել և համօգտագործել այն:</p>		

<p>4. օգտվել ԿԳՄՄՆ կայքից, ԿՏԱԿ-ի պաշարների շտեմարանից, ԿԶՆԱԿ-ի բլոգից, գտնել անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, գրանցվել հայկական կրթական ֆորումում, վերբեռնել ֆայլեր, օգտվել առցանց կրթական կայքերի գործիքներից, դրանց միջոցով կազմակերպել ուսումնական գործընթացը, ստեղծել թվային առցանց առաջադրանքներ, շնորհանդեսներ, տեսանյութեր, խմբագրել, կիսել և համօգտագործել դրանք:</p> <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <p>1. Պահպանելու մասնագիտական գործունեության էթիկայի նորմերը առցանց և անցանց ռեժիմներում:</p>
<p>10.Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Գ4. Մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվելու հանրության հետ, գնահատելու և գույզադրելու լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը:</p> <p>Գ6.Ստեղծագործաբար կիրառելու ձեռքբերված գիտելիքը, ընկալելու և տարածելու նոր տեղեկատվությունը:</p>
<p>11.Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Դասախոսություններ, ▪ Գործնական աշխատանքներ, ▪ Տնային, ինքնուրույն և ստուգողական աշխատանքներ և խմբային նախագծեր.
<p>12. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>1-ին ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր</p> <p>2-րդ ընթացիկ քննություն. բանավոր հարցում. առավելագույնը 4 միավոր</p> <p>Եզրափակիչ քննություն. բանավոր հարցում՝ առավելագույնը 9 միավոր</p> <p>Մասնակցության միավոր. առավելագույնը 3 միավոր</p>
<p>13.Դասընթացը բաղկացած է հետևյալ հիմնական թեմաներից.</p> <p>Թեմա 1. Էլեկտրոնային փոստի ստեղծում և վարում: Թեմա 2. Ուսուցման կառավարման համակարգերի (LMS) ֆունկցիոնալ հնարավորությունները և այդ միջավայրի կիրառումը Էլեկտրոնային դասընթացի ստեղծման, կազմակերպման և կառավարման գործընթացում: Թեմա 3. Կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգ, Էլեկտրոնային մատյան: Թեմա 4. Թվային առաջադրանքների ստեղծումը ուսուցման կառավարման համակարգերի թվային գործիքների միջոցով: Թեմա 5. Առցանց գրատախտակի գործիքակազմը: Թեմա 6. Կրթության կայքերի էությունը, օգտագործման առանձնահատկությունները, ընձեռած հնարավորությունները: Թեմա 7. Ամպային տեխնոլոգիաների գործիքակազմը</p>
<p>14.Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հովակիմյան Ա., Սարգսյան Ս., Խաչոյան Լ., Իսախրյան Ն., Մանուկյան Ա., Մկրտչյան Ն.. Համակարգչային գրագիտություն, Մեթոդական ձեռնարկ, Եր., 2012: 2. Ջանփոլադյան Բ., Քոմփյութերային կիրառական տեխնոլոգիաների հիմունքները, ՀՊՃՀ, Երևան, 2000. 3. Գյուլումյան Ա., Գալանտերյան Ա., Պողոսյան Ա., Տեղեկատվական համակարգեր և տեխնոլոգիաներ: Ուսումնական ձեռնարկ, Եր., 2016: 4. Կոստեմյան Ա. , Ms Excel աղույակային խմբագիր (գործնական ձեռնարկ): Ուսումնական ձեռնարկ: Եր., 2017: 5. Կոստեմյան Ա., Սմբատյան Ա., Ինֆորմատիկա և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիմունքներ (Ուսումնական ձեռնարկ), Եր., 2013: 6. Иконников В., Садовская М. Н., Информационные технологии в индустрии туризма., Минск, 2014. 7. Божко В.П., Власов Д.В., Гаспарян М.С. ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ЭКОНОМИКЕ И УПРАВЛЕНИИ: Учебно-методический комплекс. – М., 2008. 8. Составители: Пегов А.А., Пьяных Е.Г. Использование современных информационных и коммуникационных технологий в учебном процессе (Краткий курс лекций) 2010.

9. Хроленко А., Денисов А., [Современные информационные технологии для гуманитария](#) [Электронный ресурс] : практическое руководство. 4-е изд., стер. — М., 2012.
Тихомиров А., Прокди А. К. Колосков П.В., Клендрова И.А. и др. Microsoft Office 2007, Наука и Техника, Эл. Книга, 2008.

ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՅԼ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐ

1.0303/B62	2.Արտադրական /մանկավարժական/ պրակտիկա – 1	3.3 ECTS կրեդիտ
4.7-րդ կիսամյակ	5.Մտուգարք	
<p>6.Պրակտիկայի նպատակն է ձեռք բերել հանրակրթության ժամանակակից պահանջներին համապատասխան տեսական, մանկավարժական հմտություններ, ուսանողների մոտ ձևավորել դպրոցավարության, դասի պլանավորման և կազմակերպման վերաբերյալ տեսամեթոդաբանական, պրակտիկ գիտելիքներ:</p> <p><i>Ուսանողներին հնարավորություն տալ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ծանոթանալ ուսումնական հաստատությանը, կառուցվածքին, գործունեության պայմաններին, ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների և միջոցառումների համալիր և հեռանկարային պլաններին, տարբեր ստորաբաժանումների գործառնություններին ու աշխատանքային ծրագրերին, պլաններին, ուսուցման գործընթացի կազմակերպման սկզբունքներին, ուսումնամեթոդական աշխատանքների իրականացման ընթացակարգերին, դպրոցի փաստաթղթավարման և մատենավարության հիմունքներին ▪ իրականացնել մանկավարժների և աշակերտների գործունեության, հոգեկան և մտավոր զարգացման գործընթացների, վարքի, դասարանի և դպրոցի հոգեբանական մթնոլորտների, ուսուցման գործընթացի պայմանների դիտումներ, ▪ համագործակցել դասվարի, առարկայական ուսուցչների հետ արտադպրոցական, արտադասարանական միջոցառումների և էքսկուրսիաների կազմակերպման ու անցկացման ժամանակ: ▪ պրակտիկայի ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ աշխատանքային միջավայրում, ▪ ամբողջացնել ակադեմիական գիտելիքները և մասնագիտական հմտությունները, ▪ զարգացնել մասնագիտական աշխատանքային հմտությունները, ▪ ծանոթանալ պոտենցիալ գործատուներին, ▪ ծանոթանալ դպրոցավարությանը, ▪ ծանոթանալ դասվարի կրթական, կազմակերպչական, մեթոդական աշխատանքներին, ձեռք բերել աշխատանքային փորձ: 		
<p>7.Մանկավարժական պրակտիկայի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կիրառելու մասնագիտական գիտելիքները աշխատանքային գործընթացներում: 2. Կատարելու գործնական-աշխատանքային առաջադրանքներ: 3. Ստուգելու սեփական գիտելիքները: 4. Հավաքելու մասնագիտական տեղեկույթ դպրոցի մասին: 5. Ներկայացնելու ու մեկնաբանելու դասավանդման օրինաչափությունները: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կատարելու ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքներ և առաջադրանքներ: 2. Ներկայացնելու, նկարագրելու, մեկնաբանելու ու գնահատելու տարրական մանկավարժության և մեթոդիկայի հարցեր: 3. Կառավարելու մասնագիտական գործառնություններ ու ծրագրեր, դեկավարելու աշակերտական դասարան, աշխատելու թիմում և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: 		
<p>8. Մանկավարժական պրակտիկան ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p>		

<p>F1. պլանավորել, կազմակերպել, իրականացնել, ղեկավարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,</p> <p>F2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>F3. կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,</p> <p>F4. վերլուծել և գնահատել սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,</p> <p>Գ1. իրականացնել մասնագիտական գործունեություն,</p> <p>Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպել իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվել հանրության հետ, գնահատել և գուգադրել լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. պատրաստել զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ4. գիտակցել անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանել ազգային և համամարդկային արժեքները:</p>
<p>9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում, 2. խմբային աշխատանքներ և քննարկումներ:
<p>10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգարք՝ հիմնված անհատական հաշվետվության կազմման և պաշտպանության վրա:</p>
<p>11. Մանկավարժական պրակտիկան բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. նախապատրաստման 2. իրագործման 3. ավարտման:
<p>12. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ամիրջանյան Յու., Մանկավարժություն, Եր., 2005: 2. Ղուլումյան Գ.Ե., Մանկավարժություն, գիրք 1, Եր., 2005: 3. Пидкасистый П. И., Педагогика, Юрайт, Москва, 2011. 4. Подласый И.П., Педагогика, 2002. 5. Учебник для бакалавров, Юрайт, Москва, 2012. 6. Տարիքային հոգեբանություն և մանկավարժական հոգեբանություն դասընթացների ուսումնական ծրագրեր Է.Ա.Ջաքարյան: Դասընթացների ուս. ծրագիր, Եր., 2009: 7. Խուրոյան Ս., Անձի զարգացման ճգնաժամային տարիքները, Եր., 2004.

1.0303/B63	2.Արտադրական /մանկավարժական/ պրակտիկա - 2	3.3 ECTS կրեդիտ
4.8-րդ կիսամյակ	5.Ստուգարք	
<p>6.Պրակտիկայի նպատակն է ձեռք բերել հանրակրթության ժամանակակից պահանջներին համապատասխան գործնական, մանկավարժական հմտություններ, ուսանողների մոտ ձևավորել դասավանդման մանկավարժահոգեբանական հմտություններ, դասի կազմակերպման ունակություն, ինչպես նաև մանկավարժական հմտությունների և կարողությունների ձևավորում:</p> <p>Ուսանողներին հնարավորություն տալ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ իրականացնել աշակերտական կոլեկտիվների կառավարման գործառույթ դասվարի գործունեության շրջանակում, մասնակցել դասղեկի կողմից ծնողների հետ տարվող աշխատանքներին, ծնողական ժողովներին, ▪ կատարել դասալսումներ պրակտիկայի խմբի հետ, մասնակցի դասերի վերլուծություններին, քննարկումներին, դրանց վերաբերյալ ներկայացնի վերլուծությունների համառոտ նկարագրեր, ▪ անց կացնել փորձնական դասեր ▪ պրակտիկայի ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ աշխատանքային միջավայրում, 		

<ul style="list-style-type: none"> ▪ ամբողջացնել ակադեմիական գիտելիքները և մասնագիտական հմտությունները, ▪ զարգացնել մասնագիտական աշխատանքային հմտությունները և կարողությունները, ▪ ծանոթանալ պոստենցիալ գործատուներին, ▪ ձեռք բերել աշխատանքային փորձ, ▪ ձեռք բերել անհրաժեշտ տեղեկույթ մասնագիտության պրակտիկ բնագավառի մասին:
<p>7. Մանկավարժական պրակտիկայի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կիրառելու մասնագիտական գիտելիքները աշխատանքային գործընթացներում: 2. Կատարելու գործնական-աշխատանքային առաջադրանքներ: 3. Վարելու գործնական դասեր մայրենի և թվաբանություն առարկաներից, պրակտիկայում կիրառելու մանկավարժական և դասավանդման տարբեր տեխնոլոգիաներ և մեթոդներ: 4. Իրականացնելու դասավանդման առաջադրանքներ կրտսեր դպրոցական տարիքի խմբերում: 5. Ստուգելու սեփական գիտելիքները, գնահատելու իր մանկավարժական հմտությունները: 6. Հավաքելու մասնագիտական տեղեկույթ պրակտիկ աշխատանքի վերաբերյալ: <p>գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու, նկարագրելու, մեկնաբանելու ու գնահատելու տարրական մանկավարժության և մեթոդիկայի հարցեր: 2. Ինքնուրույն կամ ղեկավարի օգնությամբ ծավալելու մանկավարժի մասնագիտական գործունեություն: 3. Ղեկավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր և կազմելու հաշվետվություններ: 4. Ղեկավարելու աշակերտական կոլեկտիվներ և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: 5. Աշխատելու թիմում: 6. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
<p>8. Մանկավարժական պրակտիկայի ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Բ1. պլանավորել, կազմակերպել, իրականացնել, ղեկավարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնառաստիարակչական գործընթացը,</p> <p>Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Բ3. կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,</p> <p>Բ4. վերլուծել և գնահատել սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,</p> <p>Գ1. իրականացնել մասնագիտական գործունեություն,</p> <p>Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպել իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվել հանրության հետ, գնահատել և զուգադրել լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. պատրաստել զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ4. գիտակցել անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանել ազգային և համամարդկային արժեքները:</p>
<p>9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում, 2. խմբային աշխատանքներ և քննարկումներ:
<p>10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգարք՝ հիմնված անհատական հաշվետվության կազմման և պրակտիկայի պաշտպանության վրա:</p>
<p>11. Մանկավարժական պրակտիկայի բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. նախապատրաստման, 2. վերլուծական,

3. ավարտման:
12.Հիմնական գրականության ցանկ. 1. Ամիրջանյան Յու., Մանկավարժություն, Եր., 2005: 2. Ղուլումյան Գ.Ե., Մանկավարժություն, գիրք 1, Եր., 2005: 3. Пидкасистый П. И., Педагогика, Юрайт, Москва, 2011. 4. Подласый И.П., Педагогика, 2002. 5. Учебник для бакалавров, Юрайт, Москва, 2012. 6. Տարիքային հոգեբանություն և մանկավարժական հոգեբանություն դասընթացների ուսումնական ծրագրեր Է.Ա.Ջաքարյան: 7.Դասընթացների ուս. ծրագիր, Եր., 2009: 8.Խուրդյան Ս., Անձի զարգացման ճգնաժամային տարիքները, Եր., 2004.

1.0303/B64	2.Արտադրական /մանկավարժական/ պրակտիկա - 3	3.5 ECTS կրեդիտ
4.9-րդ կիսամյակ	5.Մտուգաբք	
<p>6.Պրակտիկայի նպատակն է ձեռք բերել հանրակրթության ժամանակակից պահանջներին համապատասխան գործնական, մանկավարժական հմտություններ, ուսանողների մոտ ձևավորել դասավանդման մանկավարժահոգեբանական հմտություններ, դասի պլանավորման և կազմակերպման ունակություն, ինչպես նաև մանկավարժական հմտությունների և կարողությունների ձևավորում, դասավանդման հմտությունների զարգացում: Ինչպես նաև զարգացնելու դասավանդման փորձը, կիրառելու մանկավարժահոգեբանական կարողությունների ու դասավանդման մեթոդաբանական հմտությունները: Ձեռք բերել մանկավարժական գործնական հմտություններ: Ձևավորել մասնագիտական և անձնային աշխատանքային կոմպետենցիաներ:</p> <p><i>Ուսանողներին հնարավորություն տալ.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ինքնուրույն վարելու դասեր և դասերին կիրառելու դասավանդման մեթոդիկային վերաբերող սեփական փորձը, ▪ հնարավորություն ընձեռել պրակտիկայի ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ կրթական միջավայրում, ▪ ամբողջացնել ակադեմիական գիտելիքները և մասնագիտական հմտությունները, ▪ զարգացնել մասնագիտական աշխատանքային հմտությունները և կարողությունները, ▪ ծանոթանալ կրթության՝ հատկապես տարրական կրթության բնագավառին, ▪ ձեռք բերել մանկավարժական աշխատանքային փորձ, ▪ ձեռք բերել անհրաժեշտ տեղեկույթ մասնագիտության գործնական բնագավառի մասին: 		
<p>7. Մանկավարժական պրակտիկայի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝</p> <p>ա. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կիրառելու մասնագիտական գիտելիքները աշխատանքային գործընթացներում: 2. Կատարելու գործնական-աշխատանքային առաջադրանքներ: 3. Վարելու գործնական դասեր մայրենի և թվաբանություն առարկաներից, պրակտիկայում կիրառելու մանկավարժական և դասավանդման տարբեր տեխնոլոգիաներ և մեթոդներ: 4. Իրականացնելու դասավանդման առաջադրանքներ կրտսեր դպրոցական տարիքի խմբերում: 5. Մտուգելու սեփական գիտելիքները, գնահատելու իր մանկավարժական հմտությունները: 6. Հավաքելու մասնագիտական տեղեկույթ պրակտիկ աշխատանքի վերաբերյալ: <p>բ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ներկայացնելու, նկարագրելու, մեկնաբանելու ու գնահատելու տարրական մանկավարժության և մեթոդիկայի հարցեր: 2. Ինքնուրույն կամ ղեկավարի օգնությամբ ծավալելու մանկավարժի մասնագիտական գործունեություն: 3. Ղեկավարելու մասնագիտական գործառույթներ ու ծրագրեր և կազմելու հաշվետվություններ: 4. Ղեկավարելու աշակերտական կոլեկտիվներ և պատասխանատվություն ստանձնելու նրա անդամների մասնագիտական գործունեության համար: 5. Աշխատելու թիմում: 		

6. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:
<p>8. Մանկավարժական պրակտիկան ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.</p> <p>Բ1. պլանավորել, կազմակերպել, իրականացնել, դեկավարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը,</p> <p>Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,</p> <p>Բ3. կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,</p> <p>Բ4. վերլուծել և գնահատել սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,</p> <p>Գ1. իրականացնել մասնագիտական գործունեություն,</p> <p>Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպել իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվել հանրության հետ, գնահատել և զուգադրել լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>Գ3. պատրաստել զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել գիտական բանավեճեր,</p> <p>Գ4. գիտակցել անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանել ազգային և համամարդկային արժեքները:</p>
<p>9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում 2. խմբային աշխատանքներ և քննարկումներ:
<p>10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են.</p> <p>Ստուգարք՝ հիմնված անհատական հաշվետվության կազմման և պաշտպանության վրա:</p>
<p>11. Մանկավարժական պրակտիկան բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. նախապատրաստման 2. իրագործման 3. ավարտման
<p>12. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ամիրջանյան Յու., Մանկավարժություն, Եր., 2005: 2. Ղուլումյան Գ. Ե., Մանկավարժություն, գիրք 1, Եր., 2005: 3. Пидкасистый П. И., Педагогика, Юрайт, Москва, 2011. 4. Подласый И.П., Педагогика, 2002. 5. Учебник для бакалавров, Юрайт, Москва, 2012. 6. Տարիքային հոգեբանություն և մանկավարժական հոգեբանություն դասընթացների ուսումնական ծրագրեր Է.Ա.Զաքարյան: Դասընթացների ուս. ծրագիր, Եր., 2009: 7. Խուդոյան Ս., Անձի զարգացման ճգնաժամային տարիքները, Եր., 2004.

1.0303/B65	2.Արտադրական /մանկավարժական/ պրակտիկա - 4	3.6 ECTS կրեդիտ
4.10-րդ կիսամյակ	5.Ստուգարք	
<p>6.Պրակտիկայի նպատակն է ձեռք բերել հանրակրթության ժամանակակից պահանջներին համապատասխան գործնական մանկավարժական հմտություններ, ուսանողների մոտ ձևավորել դասավանդման մանկավարժական հմտություններ, դասի պլանավորման և կազմակերպման ունակություն, ինչպես նաև մանկավարժական հմտությունների և կարողությունների ձևավորում, դասավանդման հմտությունների զարգացում: Ինչպես նաև զարգացնելու դասավանդման փորձը, կիրառելու մանկավարժաժողովրդական կարողությունների ու դասավանդման մեթոդաբանական հմտությունները: Ձեռք բերել մանկավարժական գործնական հմտություններ: Ձևավորել մասնագիտական և անձնային աշխատանքային կոմպետենցիաներ:</p> <p><i>Ուսանողներին հնարավորություն տալ.</i></p>		

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ինքնուրույն վարելու դասեր և դասերին կիրառելու դասավանդման մեթոդիկային վերաբերող սեփական փորձը, ▪ հնարավորություն ընձեռել պրակտիկայի ընթացքում ձեռք բերված գիտելիքները կիրառել գործնականում՝ կրթական միջավայրում, ▪ ամբողջացնել ակադեմիական գիտելիքները և մասնագիտական հմտությունները, ▪ զարգացնել մասնագիտական աշխատանքային հմտությունները և կարողությունները, ▪ ծանոթանալ կրթության՝ հատկապես տարրական կրթության բնագավառին, ▪ ձեռք բերել մանկավարժական աշխատանքային փորձ, <p>ձեռք բերել անհրաժեշտ տեղեկույթ մասնագիտության գործնական բնագավառի մասին:</p>
<p>7. Մանկավարժական պրակտիկայի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝ ա. գործնական մասնագիտական կարողություններ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Կիրառելու մասնագիտական գիտելիքները աշխատանքային գործընթացներում: 2. Կատարելու գործնական-աշխատանքային առաջադրանքներ: 3. Ստուգելու սեփական գիտելիքները, գնահատելու իր մանկավարժական հմտությունները: 4. Հավաքելու մասնագիտական տեղեկույթ պրակտիկ աշխատանքի վերաբերյալ: <p>բ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Պլանավորելու և մշակելու դասի օրինակելի պլան, իրականացնելու այն: 2. Կատարելու ինքնուրույն դասավանդում: 3. Կազմելու առաջադրանքներ:
<p>8. Մանկավարժական պրակտիկական ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները. Բ1. պլանավորել, կազմակերպել, իրականացնել, ղեկավարել, վերահսկել, գնահատել կրտսեր դպրոցականների ուսումնադաստիարակչական գործընթացը, Բ6 տարբերակելու դասվարի գործառույթներն այլ մասնագետների հետ համատեղ աշխատանքում: Գ1. իրականացնել մասնագիտական գործունեություն, Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպել իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր և գրավոր հաղորդակցվել հանրության հետ, գնահատել և զուգադրել լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը, Գ4. գիտակցել անձնական պատասխանատվություն ազգի և պետության հանդեպ, պահպանել ազգային և համամարդկային արժեքները:</p>
<p>9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնառության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. հետազոտական, գործնական աշխատանքների կատարում 4. խմբային աշխատանքներ և քննարկումներ:
<p>10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Ստուգաք՝ հիմնված անհատական հաշվետվության կազմման և պաշտպանության վրա:</p>
<p>11. Մանկավարժական պրակտիկական բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. նախապատրաստման 5. իրագործման 6. ավարտման
<p>12. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Ամիրջանյան Յու., Մանկավարժություն, Եր., 2005: 9. Ղուլումյան Գ.Ե., Մանկավարժություն, գիրք 1, Եր., 2005: 10. Пидкасистый П. И., Педагогика, Юрайт, Москва, 2011. 11. Подласый И.П., Педагогика, 2002. 12. Учебник для бакалавров, Юрайт, Москва, 2012. 13. Տարիքային հոգեբանություն և մանկավարժական հոգեբանություն դասընթացների ուսումնական ծրագրեր Է.Ա.Ջաքարյան: Դասընթացների ուս. ծրագիր, Եր., 2009: 14. Խուդոյան Ս., Անձի զարգացման ճգնաժամային տարիքները, Եր., 2004.

1.0303/B66	2.Ավարտական աշխատանք	3.20 ECTS կրեդիտ
4.8-րդ կիսամյակ	5.Առանց ընթացիկ քննությունների գնահատման	

6. Ավարտական աշխատանքի նպատակն է՝ արտացոլել տվյալ մասնագիտության շրջանակներում ուսանողի ձեռք բերած գիտելիքները կիրառելու և մասնագիտական ոլորտին առնչվող խնդիրներ բարձրացնելու ու լուծումներ առաջադրելու հմտությունները: Գիտականորեն վերլուծել և համադրել մասնագիտական գրականության տեսական ուսումնասիրությունները:

7. Ավարտական աշխատանքի ավարտին ուսանողն ունակ կլինի՝

ա. մասնագիտական գիտելիք և իմացություն

1. Բացահայտելու ավարտական թեմային վերաբերվող նոր գիտելիքներ՝ տեսություններ, հայեցակարգեր, մոտեցումներ, սկզբունքներ:
2. Ներկայացնելու դասավանդման մեթոդիկայի գնահատման մեթոդաբանական ուղղությունները:
3. Ներկայացնելու մանկավարժության և հոգեբանության գնահատման մեթոդաբանական ուղղությունները:
4. Իրականացնել հետազոտական աշխատանք:

բ. գործնական մասնագիտական կարողություններ

1. Ձևակերպելու գիտական խնդիրներ:
2. Մշակելու հետազոտական աշխատանքի պլան:
3. Կատարելու գիտագործնական առաջարկներ՝ մասնագիտական խնդիրները լուծելու համար:
4. Համացանցից, սկզբնաղբյուրներից, մանկավարժահոգեբանական տարաբնույթ աղբյուրներից հավաքագրելու մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկային վերաբերող տեղեկատվություն, ստացված տվյալները շարադրելու, խմբագրելու, մշակելու, պահպանելու և փոխանցելու, փաստագրելու և համակարգելու, ցուցաբերելու քննական մոտեցում մանկավարժական փաստերի նկատմամբ:
5. Համադրելու մանկավարժական հետազոտությունների արդյունքները համապատասխան գիտական տեսության հետ, հիմնավորելու մանկավարժական հետազոտության համար ընտրված մեթոդաբանական արդյունավետությունը:

գ. ընդհանրական/փոխանցելի կարողություններ

1. Ինքնուրույն կամ համապատասխան ղեկավարման ներքո ծավալելու մանկավարժի գործունեություն:
2. Արտահայտվելու մասնագիտորեն և քննադատաբար:
3. Մայրենի և որևէ օտար լեզվով տրամաբանորեն ճիշդ փաստարկված և հստակ կառուցելու բանավոր և գրավոր խոսք մասնագիտական հանրությամբ:
4. Պահպանելու մասնագիտական էթիկայի նորմերը:

8. Ավարտական աշխատանքը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունքները.

Ա1. ներկայացնել մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի (մասնավորապես՝ սկզբնական կրթության) սկզբունքներն ու հիմնական դրույթները, կրթական նոր տեխնոլոգիաները,

Ա2. բացատրել կրտսեր դպրոցականի ֆիզիկական, հոգեկան ու մտավոր զարգացման առանձնահատկություններն ու օրինաչափությունները,

Ա3. սահմանել երեխաների և ուսուցչի իրավունքներն ու պարտականությունները, մարդու և հասարակության, մարդու և շրջակա միջավայրի հարաբերությունները կարգավորող էթիկական և իրավական նորմերը,

Ա4. մատնանշել ՀՀ կրթական քաղաքականությունը, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, նորմատիվ և իրավական ակտերը,

Բ2. լուծել մասնագիտական խնդիրներ, պլանավորել և իրականացնել հետազոտություններ, կայացնել որոշումներ,

Բ3. կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության բնագավառի օրենքների հիմնադրույթների վրա,

Բ4. վերլուծել և գնահատել սեփական մասնագիտական աճը, պլանավորել հետագա մասնագիտական զարգացումը նաև ինքնակրթության ճանապարհով,

Բ5. մեկնաբանել մասնագիտության էությունն ու նշանակությունը, դրսևորել կայուն հետաքրքրություն,

Գ1. իրականացնել մասնագիտական գործունեություն,

Գ2. գրագետ, ճիշտ ձևակերպել իր բանավոր և գրավոր խոսքը, մասնագիտական թեմաներով բանավոր

<p>և գրավոր հաղորդակցվել հանրության հետ, գնահատել և զուգադրել լեզվական, մշակութային և հասարակական տեղեկատվությունը,</p> <p>9.3 պատրաստել զեկուցում, ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքները, վարել գիտական բանավեճ,</p> <p>9.6. կատարել հասարակական և մասնագիտական ուսումնասիրություններ և ընթացքում ստեղծել միջառարկայական կապեր:</p>
<p>9. Կիրառվում են դասավանդման և ուսումնասրության հետևյալ ձևերն ու մեթոդները. Խորհրդատվություններ / ուղղորդում</p>
<p>10. Գնահատման մեթոդները և չափանիշներն են. Առանց ընթացիկ գնահատման</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ընթացիկ ստուգում. 5 միավոր առավելագույն արժեքով 2. ինքնուրույն աշխատանք. 5 միավոր առավելագույն արժեքով 3. մասնակցություն. 1 միավոր առավելագույն արժեքով 4. եզրափակիչ քննություն. 9 միավոր առավելագույն արժեքով
<p>11. Ավարտական աշխատանքի կատարումը բաղկացած է հետևյալ հիմնական փուլերից.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. թեմայի որոշում և հաստատում 2. հետազոտական պլանի մշակում 3. տեսական և էմպիրիկ հետազոտություն 4. արդյունքների համակարգում 5. վերլուծություն 6. նախապաշտպանություն 7. աշխատանքի կազմում 8. պաշտպանություն:
<p>12. Հիմնական գրականության ցանկ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ԵՊՀ ԻՄ-ում բակալավրի ավարտական աշխատանքի պատրաստման և գնահատման կարգ: